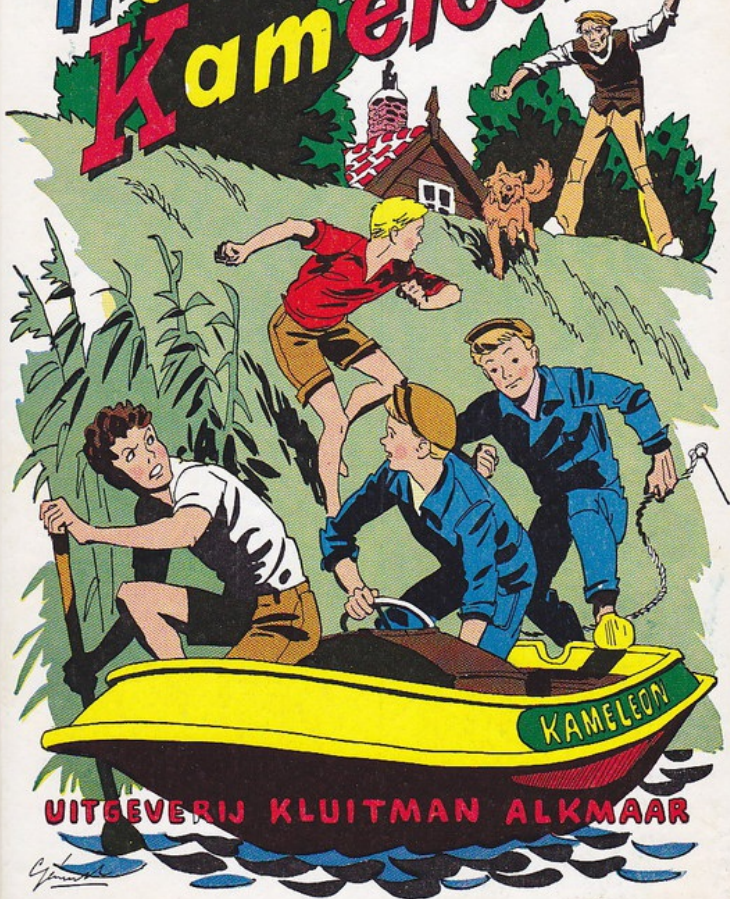

H.de Roos: **Trossen los
Kameleon!**

TROSSEN LOS, KAMELEON!

DOOR

H. DE ROOS

Geïllustreerd door

G. VAN STRAATEN

LEEFTIJD TOT 12JAAR

6e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN – ALKMAAR

HOOFDSTUK I

De nieuwe postbode en een verrassing voor moeder

Over het meer klonk het geronk van een motorboot. De motor bromde luid en krachtig en stuwde de boot, die niet erg groot, maar wel stevig gebouwd was, met grote snelheid voort. De vóór- en achtersteven waren beide stomp en de lengte was niet veel groter dan de breedte. Het bootje leek dan ook meer op een vierkante, ijzeren bak. De verf, waarmee het beschilderd was, vertoonde zoveel verschillende kleuren, dat men met geen zekerheid kon zeggen of het nu een blauwe, gele of groene boot was.

De naam „Kameleon", die aan weerskanten van de steven geschilderd stond, was dan ook heel toepasselijk, immers een kameleon is een hagedis, die ook niet een bepaalde kleur heeft.

De bemanning van de Kameleon bestond uit twee jongens die op elkaar leken als twee druppels water. Het was de tweeling Hielke en Sietse Klinkhamer, de zoontjes van de dorpssmid. Zij waren twaalf jaar oud en stevig gebouwd. Hun blonde kuiven wapperden in de wind, toen zij met een flinke

snelheid huiswaarts voeren. De Kameleon kon varen als een raceboot en had genoeg kracht om een groot schip te duwen. Oorspronkelijk was de Kameleon dan ook gebouwd om dienst te doen als opduwer bij een turfschip. Maar toen de motor finaal kapot ging, verkocht de schipper het bootje aan Klinkhamer. Hielke en Sietse hadden de motor er toen uitgesloopt en kregen daarvoor een andere uit de afgedankte auto van de dokter terug. Vanaf die dag waren de jongens de koning te rijk, want het bleek dat hun boot geweldig snel kon varen. Zij waren dan ook vaak op het meer, dat vlak bij het dorp lag. Daar beleefden zij heel wat avonturen en iedereen kende hen weldra als de schippers van de Kameleon. Sietse, die gewoonlijk aan het stuur zat, liet de boot regelrecht naar de brug varen, welke over de vaart naar het dorp lag. Weldra voeren zij onder de brug door en dan schakelde Sietse de motor uit en stuurde hij de Kameleon met een sierlijke boog in een klein boothuis. Hielke trok de deur achter hen dicht, Sietse sloot de benzinekraan en verwijderde het contactsleuteltje. Daarna nam Hielke het pakje dat voor in de boot lag en wilde het boothuis verlaten, toen Sietse hem tegenhield. „Wacht even,” zei hij, „ik zal eerst gaan kijken waar moeder is. Zij mag het pakje niet zien!”

„Goed,” zei Hielke, „ik wacht wel.”

Mevrouw Klinkhamer was de volgende dag jarig en daarom waren haar brave zoons naar het dorp aan de overkant van het meer geweest om er een cadeautje te kopen. In hun eigen dorp waren ook wel winkels waar je van alles kon krijgen, maar juist datgene wat de twee broers graag wilden hebben was er niet te koop. En dat het weer iets anders dan gewoon moest zijn, kon je van de beide Klinkhamertjes wel verwachten.

Zij hadden immers altijd wonderlijke verrassingen?

Gelukkig waren die verrassingen meestal van aangename aard, want kwade bedoelingen hadden de jongens nooit!

Natuurlijk hoopten zij dat hun cadeau bij moeder goed in de smaak zou vallen en daarbij was het dan het mooiste als moeder er totaal geen vermoeden van had wat het wel kon zijn. En daarom mocht zij het geheimzinnige pak, dat Hielke onder zijn arm klemde, nog niet zien.

Sietse ging dus eerst even kijken waar moeder was. Hij liep het grasveld over naar de woning die naast de smederij stond. Daar zag hij hoe moeder druk bezig was in de keuken. Drommels, zolang moeder daar bleef kon Hielke nooit ongemerkt in huis komen.

Sietse keek even wat moeder deed, maar toen hij ontdekte

hoe zij toebereidselen maakte voor het bakken van een taart, begreep hij dat het nog wel even zou duren voordat zij de keuken weer verliet. Het was voor moeder namelijk een grote liefhebberij om allerlei heerlijks te bakken.

Klinkhamer plaagde haar er wel eens mee door op te merken dat moeder liever in de keuken dan in de kamer was, maar dan antwoordde zij dat vader toch maar wat graag al dat lekkers opat.

„Nou ja,” zei Klinkhamer dan, „voor mij kan het geen kwaad, maar onze jongens worden bij de dag dikker. Als dat zo doorgaat, worden zij een paar reuzen, die pap eten met de kolenschop en aardappels met een hooivork!”

Hielke en Sietse protesteerden evenwel nooit tegen het vele gebak dat moeder hun voorzette. Integendeel! Zij smulden ervan als varkens aan de trog, zoals Klinkhamer beweerde. Maar vandaag kwam die bakliefhebberij van moeder de jongens wel wat ongelegen. Sietse stond te overleggen wat hij nu moest doen totdat hij een prachtidee kreeg. Hij ging terug naar het boothuis en zei tegen Hielke:

„Kom maar! Moeder is in de keuken, maar ik zal haar wel even weglokken en dan ga jij gauw naar binnen.”

„Hoe wil jij moeder uit de keuken lokken?”

„Laat dat maar aan mij over,” zei Sietse, „zorg jij maar dat

moeder jou niet ziet!”

Ze gingen naar een hoek van de smederij, waar Hielke postvatte en toekeek hoe Sietse in de keuken verdween. Hij liep de keuken door en ging naar de voorkamer. Dan kwam hij terug en zei tegen moeder: „Er staat iemand in onze voorkamer te kijken!”

Verbaasd keek moeder op uit het receptenboek.

„Wat vertel je me nou?” riep ze. „Wie gluurt er in mijn voorkamer?”

„Een juffrouw,” zei Sietse.

Moeder liep meteen naar de voorkamer, Sietse volgde haar, nadat hij eerst Hielke het sein had gegeven om naar binnen te gaan. Hielke kwam vlug en holde de trap op naar hun kamertje. Intussen stond moeder verwonderd in de voorkamer rond te kijken waar ze evenwel niemand ontdekte.

„Nou?” vroeg ze verstoord aan Sietse. „Waar is dan die juffrouw die staat te kijken?”

„Dat bent uzelf, moeder!” riep Sietse en luid lachend holde hij gauw naar buiten.

„Zo’n aap toch,” mopperde mevrouw Klinkhamer en dan ging zij gauw terug naar de keuken, waar zij nog net op tijd de gaskraan kon sluiten omdat de melk begon te koken. Hielke kwam weer beneden en toen hij door de keuken liep, keek

moeder hem wantrouwend aan.

„En wat voer jij in je schild?” vroeg ze.

„Niets moeder,” zei Hielke onschuldig, „ik zoek Sietse.”

„Die is buiten,” zei moeder, waarop Hielke gauw de keuken verliet en zijn broer achter de smederij vond. Nog lachend vertelde Sietse hoe hij moeder naar de voorkamer had gelokt.

Dan gingen zij in de smederij, waar vader een stuk ijzer stond te bewerken op het aambeeld. Een boerenknecht, Gerben genaamd, leunde lui tegen de werkbank en keek toe.

„Ha, die Gerben!” riepen Hielke en Sietse,

„Zo, mooie jongens!” zei Gerben, „zijn jullie er weer op uit geweest met jullie stoomboot?”

„Wij hebben een tochtje over het meer gemaakt,” zei Hielke.

„Ik zag jullie varen,” zei Gerben. „In de verte leek het net alsof er een roggebrood te water lag, waarop twee hongerige meeuwen zaten!”

„Je bedoelt zeker die oude boot van jou met dat zwart verweerde zeil?” riep Sietse boos.

„Ja Gerben,” lachte Hielke, „en als jij dan aan het roer zit, lijkt je precies een oude kraai!”

„Ben ik een oude kraai?” riep Gerben. „Dat laat ik mij niet zeggen.”

Hij stak zijn lange armen uit om de jongens te grijpen, maar

zij doken eronderdoor en liepen naar de wijd geopende deuren aan de voorkant van de smederij.

Gerben deed alsof hij hen wilde achtervolgen, maar bleef dan toch maar liever tegen de werkbank leunen.

Daar kwam de postbode binnen met een zware tas vol brieven. Hielke en Sietse keken hem verrast aan. Het was een nieuwe postbode. Hij kwam de jongens bekend voor, ofschoon zij zich op dat moment niet konden herinneren waar zij de man vroeger ontmoet hadden. Gerben keek al even verrast als Hielke en Sietse en riep dan:

„Verroest, daar heb je Sjoerd Bonnema! Ben jij postbode geworden? Ik dacht dat je slager was?”

Sjoerd zette zijn tas op de werkbank en legde zijn uniformpet ernaast. Dan gaf hij Gerben een hand.

„Tja, grote vriend,” zei hij, „ik ben van vak veranderd. Er zat geen brood meer in het vlees. De boeren van ons dorp sturen tegenwoordig een varken naar een fabriek in de stad en krijgen het dan keurig ingeblikt terug. En als zo’n boer dan de kast vol blikken vlees, worst, gehakt enzovoort heeft staan, kan ik er niets meer leveren. Zodoende had Ik te weinig klanten om van te kunnen leven en daarom heb ik nu dit baantje aangenomen. Het is een rijksbetrekking, dus wat wil ik meer verlangen, niet waar?”

Klinkhamer, die het gloeiende ijzer in een bak met water dompelde, knikte de postbode vriendelijk toe.

„Zo,” zei hij, „u is een nieuweling?”

„Jawel Klinkhamer. Mijn naam is Sjoerd Bonnema.”

„Hij is een slagerpost,” zei Gerben. „In het vervolg krijgt u uw brieven verpakt in vetvrij papier met een schijfje worst toe!”

„Laat hem maar praten,” zei Sjoerd, „ik ken hem langer dan vandaag. Wij hebben samen in het leger gediend!”

„En wij hebben een jaar geleden nog tegen u om het hardst gevaren,” herinnerde Hielke zich nu.

„Ja zeker jongens! Dat weet ik nog best,” zei Sjoerd. „Hebben jullie die raketboot nog?”

„Natuurlijk,” zei Sietse, „hij ligt hier achter in het boothuis. Komt u maar mee, dan kunt u hem zien.”

Sjoerd wilde de wonderboot nog wel eens bekijken en volgde de jongens naar het boothuis.

De Kameleon genoot zijn volle belangstelling.

„Hoe is het mogelijk,” zei hij, „dat zo’n lompe boot zo snel kan varen. Als ik het niet met mijn eigen ogen gezien had, zou ik het nooit willen geloven.”

„Heeft u uw boot nog?” vroeg Sietse.

„Nee, ik heb Bello verkocht,” zei Sjoerd. „De motor weigerde steeds. Maar misschien koop ik nog wel eens een

andere.”

Ze gingen terug naar de smederij.

Gerben bleek reeds vertrokken te zijn. Sjoerd zette zijn uniformpet weer op en gaf Klinkhamer een paar brieven.

Dan zwaaide hij de tas weer over zijn schouder en met een „tot ziens” verliet hij de smederij.

„Zeg vader,” zei Hielke, „dit was nu die slager uit Rietdorp die toen vertelde dat u vliegboten maakte.”

„Aha,” lachte Klinkhamer, „dan hebben wij er dus nog zo’n fantast als Gerben bij gekregen? Dat belooft weer wat moois te worden.”

„Ja,” zei Sietse, „dan kunnen wij weer eens gnuiven.”

Welnu, een uur later konden zij reeds lachen toen onze postbode terugkwam van zijn tocht langs de huizen. Driftig kwam hij de smederij binnen en wierp zijn tas met een smak op de werkbank.

„Nu moeten jullie eens kijken wat ze mij hebben gebakken!” riep hij en haalde een zwaar stuk ijzer uit de tas. „Daar heb ik een uur mee lopen zeulen! Is het niet een schandaal? Zo’n tas vol papier is al zo zwaar en dan moeten ze er nodig nog een brok ijzer bij doen! Mijn schouder doet er zeer van! Wie zou dit gepresteerd hebben?”

„Ik weet het niet,” zei Klinkhamer, „maar dat ijzer is mijn

eigendom. Het lag daar op de werkbank!”

„Juist,” zei Sjoerd. „En daar stond Gerben ook, dus heeft hij het in de tas gestopt toen ik met de jongens de Kameleon bekeek. Maar ik zal hem weten te vinden. Dat laat ik niet op me zitten.”

Sjoerd legde het ijzer op de bank en haalde dan nog een brief uit de tas.

„Die is ook voor jullie,” zei hij, „ik had hem over het hoofd gezien.”

„Tjonge,” zei Klinkhamer, „een brief uit Amerika. Die is voor moeder. Breng hem maar gauw binnen, jongens!”

Hielke nam de brief mee, maar Sjoerd hield hem tegen.

„Jongens,” zei hij fluisterend opdat Klinkhamer het niet zou horen, „ik zou die envelop graag onbeschadigd van jullie terug willen hebben, Dan kan ik Gerben er ook eens tussen nemen. Willen jullie aan je moeder vragen of dat kan?”

„Maar wat gaat u dan met de envelop doen?” zei Sietse.

„Ik ga Gerben een brief uit Amerika sturen,” zei Sjoerd.

„Maar jullie moeten het aan niemand vertellen, dan is de aardigheid eraf!”

„Goed,” zei Hielke, „wij zullen u de envelop geven, maar hoe wilt u die opnieuw adresseren? Ze is immers al beschreven?”

„Dat is heel eenvoudig,” zei Sjoerd. „Met een beetje

vloeibare gom vlak ik het adres uit en schrijf er een nieuw op!
En dan gelooft Gerben dat het werkelijk een brief voor hem is van een rijke oom uit Amerika.”

„Ja,” zei Sietse, „dat kan een mooie grap worden. U kunt op ons rekenen!”

Lachend om het vooruitzicht dat Gerben er ook eens goed tussen zou worden genomen, brachten de jongens de brief binnen.

„Moeder, voor u! Een brief van oom Jaap uit Amerika!” zei Hielke.

„Fijn, jongens,” zei moeder verheugd en ze nam de brief in ontvangst.

„Wilt u de envelop voorzichtig openmaken?” vroeg Sietse.

„Wij willen hem graag onbeschadigd hebben.”

„Maar jongen, hij zit helemaal dichtgeplakt,” zei moeder.

„Dat kunt u toch losweken boven de stoom?” zei Hielke.

„Daar heb ik geen tijd voor,” zei moeder. „Proberen jullie het maar.”

Dat behoefde moeder geen tweemaal te vragen en vlug brachten de jongens wat water aan de kook en hielden de envelop boven de damp. Het plaksel liet daardoor los en zo kon de brief onbeschadigd uit de envelop worden gehaald. Moeder kreeg de inhoud, die bestond uit twee velletjes papier

en een foto.

Klinkhamer kwam nu ook binnen. Het werd tijd voor een boterham. Moeder liet hem de foto zien die bij de brief was ingesloten.

„Kijk,” zei ze, „hier heb je mijn broer Jaap met zijn vrouw en de kinderen.”

„Ha ha,” lachte Klinkhamer, „wat zien zij er allemaal Amerikaans uit met die grote Texashoeden op. Dat jongetje is zeker neef Harry. Hij lijkt wel op die twee van ons.”

„Hij is alleen wat magerder,” zei moeder, „mijn broer schrijft dat het hem heel goed gaat en dat zij de volgende zomer de vakantie in Holland hopen door te brengen.”

„Toe maar,” zei Klinkhamer. „Dan zit hij er wel warmpjes bij, want ik zie geen kans om naar Texas te gaan.”

„Als wij met de Kameleon de oceaan oversteken, is het niet zo duur,” grapte Hielke.

„Och, waarom zouden wij zo ver van huis gaan?” zei moeder.

„Ik vind het hier mooi genoeg. Mijn broer wil natuurlijk graag zijn geboorteplaats nog eens bezoeken en dat is dus een ander geval.”

„Welnu,” zei Klinkhamer, „schrijf hem maar terug dat zij hier hartelijk welkom zijn en dat zij hier wel een jaar mogen logeren. Maar op één voorwaarde!”

„En dat is?” vroeg moeder.

„Dat zij voor ons allemaal ook zo’n mooie hoed meenemen!”

De jongens vonden dat voorstel geweldig.

„Maar ik zet zo’n wagenwiel niet op m’n hoofd,” zei moeder lachend.

„Hal” riep Sietse. „Ik zie vader al achter het aambeeld staan met zo’n grote cowboyhoed op!”

Ze bekeken de foto nogmaals en dan werden de boterhammen aangesproken waarvan moeder een flinke stapel op de tafel had gezet. Een half uur later waren alle boterhammen verdwenen, want Klinkhamer en zijn jongens hielden zich steeds aan de leuze: „Wij eten net zo lang tot alles op is!”

Hielke en Sietse vertelden moeder van de poets die Gerben de nieuwe postbode had gebakken, toen Klinkhamer plotseling opstond en snuivend zei:

„Ik ruik brand!”

„Ó hemeltje nee!” riep moeder. „Dat is de cake!”

Zij holde naar de keuken en trok een zwart geblakerde cake uit de oven.

„Wat jammer,” zei ze teleurgesteld, „nu is al mijn werk voor niets geweest.”

„Ja, het is jammer, moeder,” zei Klinkhamer, „maar je hebt al

zo dikwijls een heerlijke cake gebakken dat het niet telt nu deze is mislukt.”

„Het kwam door dat verhaal van de jongens,” zei moeder.
„Daardoor bleef ik te lang zitten. En dat nou juist voor mijn verjaardag.”

„Wel moeder, die verjaardag vieren we evengoed zonder als met een cake,” zei Klinkhamer. „Geen zorgen voor morgen!”
Als moeder had geweten wat haar de volgende morgen te wachten stond, had zij zich zeker geen zorgen behoeven te maken.

Want toen zij die dag opstond en de kamer binnenkwam, waar de jongens haar begroetten onder het zingen van ‚Lang zal ze leven’, zag zij naast haar bord twee grote dozen op tafel staan. De ene was van vader en de andere van Hielke en Sietse.

„Is dat allemaal voor mij?” vroeg moeder lachend nadat zij de felicitaties in ontvangst had genomen.

En dan las zij eerst de briefjes die op de pakjes waren geplakt.
— Voor mijn lieve vrouw en dat zij nog vele jaren zo goed voor ons mag zorgen —
had vader erop geschreven.

Moeder ging meteen kijken wat vader voor haar gekocht had.
Het bleken een paar prachtige pantoffels te zijn waarmee

moeder reuze blij was.

En dan was het pakje van de jongens aan de beurt.

— Lieve moeder — stond erop geschreven — Dit cadeau krijgt u omdat u ons steeds verwent met lekker eten. Wij hopen dat u er heel veel jaren plezier van zult hebben. —

Hielke en Sietse.

„Wat kan dat wel zijn?” vroeg moeder hoogst nieuwsgierig en zij tilde het pakje op en kneep er eens in. Maar daar werd zij niets wijzer van en vol ongeduld probeerde zij de touwtjes los te maken. Klinkhamer, die al even nieuwsgierig was als zijn vrouw naar hetgeen de beide belhamels nu weer gekocht hadden, kwam moeder te hulp met een groot zakmes en sneed de touwtjes door. Mevrouw Klinkhamer vouwde vlug het pakpapier open en zag dan een kartonnen doos die eveneens met touw was afgesloten. Weer kwam vader haar met het mes te hulp. En dan kon moeder het deksel van de doos lichten. Nu nog wat vloepapier verwijderen en daar lag... nee maar... wat was dat?

„Gut,” zei moeder, verbaasd naar een bolvormig glanzend ding starend, „wat is dat?”

„U mag het ruilen voor iets anders,” zei Hielke.

„Pak het toch uit, moeder!” zei Klinkhamer. „Dan kunnen wij eerst eens kijken wat het is!”

Moeder nam het voorwerp tussen het papier vandaan en riep dan plotseling enthousiast:

„Ja jongens! Dat is leuk! Nu zie ik wat het is! Dat heb ik steeds graag willen hebben. Hoe hebben jullie het zo bedacht? Het is geweldig hoor, ik ben er reuze blij mee!”

„Maar wat is het?” vroeg Klinkhamer verwonderd, terwijl hij alleen de onderkant van het voorwerp zag.

„Dit is een zogenaamde wonderpan,” zei moeder glunderend, en zij zette het apparaat voor vader op de tafel zodat hij het ook bekijken kon.

„Hiermee kan ik de lekkerste taarten bakken,” verklaarde moeder. „En het lukt altijd, daarom heet het een wonderpan. Jongens, jullie worden heel hartelijk bedankt hoor!”

En zij gaf Hielke en Sietse ieder een klinkende zoen.

„Hm,” zei Klinkhamer, „ik noem dat uitgekookt om zo’n cadeau te geven. Die knapen denken natuurlijk, nu gaat moeder nog vaker bakken en kunnen wij zoveel te meer smullen!”

Die morgen kon mevrouw Klinkhamer de verleiding niet weerstaan om de wonderpan eens te beproeven. En zonder dat vader en de jongens er iets van bemerkten bakte zij in een ommezien een heerlijke taart.

Toen zij er ’s middags van trakteerde, riep Klinkhamer

verrast:

„As je me nou, moeder? Heb je die zelf gebakken? Dan is het inderdaad een wonderpan, want het ziet er geweldig lekker uit!”

„Hij is nog mooier dan die van de bakker,” riep Sietse.

„Maar,” zei Hielke, „het is wel een beetje jammer dat er altijd een rond gat in het midden is. Want daardoor lijkt het steeds op een kerstkrans!”

„Dat mag hem niet hinderen,” zei Klinkhamer, „want al is het nog lang geen Kerstmis, toch is moeders verjaardag ook steeds een bijzondere dag, niet waar?”

„Natuurlijk!” zei Hielke.

„Altijd!” riep Sietse.

HOOFDSTUK II

Hoe de miljonair de koffie roerde

De volgende morgen kwam een vriendje van Hielke en Sietse vragen of hij niet de Kameleon mee mocht. Het was Louw Vrolijk. Hij woonde bij de zuivelfabriek waar zijn vader werkte als kaasmaker. Een jaar geleden was Vrolijk met zijn woonschuit naar het dorp komen varen, toen midden op het meer zijn schuit lek werd en dreigde te zinken. De Klinkhamertjes kwamen snel te hulp en de sterke Kameleon wist de woonschuit nog veilig naar de wal te brengen, waar ze op het droge kwam te liggen, tot Vrolijk een woning kreeg en de schuit gesloopt werd. De jongens bouwden toen op die plaats een schuurtje dat zij hun ‚Piratenhotel’ noemden.

Daarheen wilden de jongens koers zetten, toen er nog een jongen naar het boothuis kwam hollen en riep dat hij ook graag mee wou.

Het was Cor, een stadsjongen, die bij de burens van Klinkhamer, de familie Bleker, logeerde.

„Ha Cor, stap in!” riep Hielke. „Ik ben blij je weer eens te zien. Blijf je de hele vakantie hier?”

„Ik hoop van wel,” zei Cor lachend. „Als tante mij maar niet eerder terugstuurt, omdat ik te veel in die vuile boot van jullie zit.”

„Onze boot is nooit vuil,” zei Sietse.

„Natuurlijk niet,” zei Cor, „maar dat kun je tante niet wijsmaken!”

De Kameleon voer het boothuis uit en ging onder de brug door. De brugwachter riep de jongens een vriendelijke groet toe en keek de boot na, die weldra met grote snelheid over het meer voer. Met de steven hoog opgericht ging de Kameleon er als een raceboot vandoor. Een brede baan van draaikolken, schuim en golven liet hij achter zich. Sietse stuurde langs de polderdijk naar het Piraten-hotel. Daar stond reeds een jongen op hen te wachten. Het was Kees Dijkstra, die even verder in de grote watermolen ‚De Woudaap’ woonde.

Kees zag de Kameleon vol vreugde naderen, want hij had reeds een half uur voor het schuurtje zitten wachten. Weldra legde de boot aan en kon Kees het hem toegeworpen touw vastmaken.

„Daar zijn we weer, Kees!” zei Louw. „Is er nog nieuws? Zijn er nog spoken of landlopers in ons hotel?”

„Ons hotel is zo leeg als mijn moeders puddingpan,” zei

Kees. „Maar hebben jullie het al gehoord van Gerben?”

„Wat is er met Gerben?” vroeg Cor, „hij heeft toch geen ongeluk gehad?”

„Hij wordt schatrijk!” zei Kees.

„Dat is ook een ongeluk,” meende Louw. „Want geld maakt niet gelukkig!”

Hielke en Sietse keken elkaar eens aan.

Zij hadden de envelop uit Amerika aan Sjoerd gegeven en kregen nu zo’n vermoeden dat de rijkdom van Gerben wel eens in verband kon staan met die envelop. Daarom vroeg Hielke:

„Wie zegt dat Gerben schatrijk wordt, Kees?”

„Dat vertelt hijzelf. Hij heeft een brief uit Amerika ontvangen en daar stond in dat hij een erfenis krijgt van honderdduizend gulden. Ik heb de brief zelf gezien, want mijn vader mocht hem van Gerben lezen.”

„Dat is niet mis,” zei Sietse, die nauwelijks zijn lachen kon verbergen. „Zo wordt Gerben nog een van de rijkste mensen van het dorp.”

„Hij is helemaal in de wolken,” zei Kees. „Hij liep luid te zingen langs de weg.”

„En wat zegt jouw vader ervan, Kees?” vroeg Hielke.

„Mijn vader zei: Als het waar is, is het mooi! Maar hij

waarschuwde Gerben om voorzichtig te zijn en eerst af te wachten tot hij het geld heeft.”

„Natuurlijk,” zei Cor, „ik zou ook eerst het geld moeten hebben voordat ik het helemaal geloofde. Amerika is ver weg en er kan nog van alles tussenbeide komen. Zeg jongens, ik ga Gerben vragen of ik de postzegel van die brief mag hebben voor mijn verzameling!”

„Ja jongens,” riep Louw, „laten wij Gerben gaan opzoeken en eens horen wat hij allemaal te vertellen heeft.”

Hielke en Sietse, die heimelijk veel pret hadden, vonden het best. Kees sloot de deur van het Piratenhotel en daarna gingen ze allemaal aan boord van de Kameleon, die koers zette naar de boerderij van Jellema. "Ze kwamen voorbij de molen ,De Woudaap', waar Dijkstra boven op de balustrade stond, die rond de molen liep. Hij zwaaide met zijn arm een groet naar de jongens. En dan naderde de Kameleon het aanlegsteigerdje bij de boerderij. Daar legden zij aan en liepen het erf op waar zij Jellema ontmoetten naast de grote schuur. Op hun vraag of Gerben nog te spreken was, antwoordde Jellema lachend:

„Dat is hij zeer zeker. Hij voelt zich schatrijk en heeft een praatjes voor tien. Op het moment is hij aan het werk op het land bij de polderbrug.”

„Fijn, Jellema, dan zoeken wij hem daar wel even op,” zei Hielke en zij gingen weer terug naar de Kameleon.

De motor werd gestart en de jongens gingen verder in de richting van een stenen brug, die over de toegangsvaart naar de polder was gebouwd. Zij passeerden een man in een praam die melkbussen vervoerde. Het was Spoelstra, de melkvaarder, die de bussen van de boerderijen naar de fabriek bracht en omgekeerd. Hij had lang zwart haar en een grote haviksneus. Zijn ogen waren steeds rood omrand alsof hij altijd huilde. Het was een stille, eenzelvige man, die, te oordelen naar zijn armoedige kleding, het zeker niet te breed had. Zijn schuit was ook al niet een van de beste, het leek meer op een verzameling oud roest dan op een solide ijzeren praam.

Spoelstra stond achter in de boot en duwde met een lange vaarboom.

„Daar heb je de ,havik’ ook,” zei Kees. „Kijk hem eens duwen. Zijn lange neus komt bijna in het water.”

„Maar Kees, die man kan het toch niet helpen dat hij zo’n neus heeft?” zei Cor.

De Kameleon ging de praam voorbij en dan hoorden de jongens Spoelstra iets roepen. Het klonk niet erg vriendelijk.

„Wat zegt hij?” vroeg Cor.

„Wij varen te hard,” zei Sietse. „Maar dat geldt niet voor het meer. Wel als je in een smalle vaart bent, waar boten gemeerd liggen.”

„Die havik heeft altijd wat,” zei Kees. „Laatst was ik hier met mijn roeiboot bij de brug, toen hij er vanaf de andere kant onderdoor wou varen. Wij kregen toen een botsing en hij wilde mij een draai om m’n oren geven. Want het was mijn schuld, zei hij. Hij meent dat al het vaarwater van hem is en iedereen voor hem uit de weg moet gaan.”

„En kreeg je nog om je oren?” vroeg Louw.

„Welnee. Hij kon mij niet krijgen,” lachte Kees. „Ik , roeide vlug achteruit en ging ervandoor. En jô, toen had je eens moeten zien hoe kwaad hij werd omdat ik ,havik’ riep!”

„Dat had je ook niet moeten doen,” zei Hielke. „Het was toch niet nodig om Spoelstra uit te schelden?”

„Dan moet hij ook niet zo bazig doen, als je per ongeluk in zijn vaarwater komt,” verdedigde Kees zich. „Hij was toch zonet ook aan het schelden?”

„Wij hebben niets met hem te maken,” zei Sietse. „Kijk, daar is Gerben!”

„Gerben! Gerben!” riepen zij nu allemaal. Gerben kwam naar de waterkant waar de Kameleon reeds aanlegde.

„Hallo Gerben! Heb je een brief uit Amerika gekregen? En

mag ik de postzegel hebben?” vroeg Cor..

„Ja ja!” riep Gerben trots. „Er is groot nieuws! Er gaan grote dingen gebeuren. Binnenkort ben ik een rijk man. Dan kunnen jullie ‚mijnheer’ tegen mij zeggen!”

„Laat de brief eens zien, Gerben?” vroeg Louw.

„Ik zal hem jullie eens voorlezen,” zei Gerben en hij ging in het gras zitten.

De jongens schaarden zich rondom hem en keken gespannen toe, toen Gerben de brief uit zijn zak haalde.

Nadat hij de envelop weer had opgeborgen, begon hij voor te lezen:

Zeer geachte heer Gerben Zonderland,

Te mijnen kantore berust het testament van wijlen een neef van uw moeder. Hij heeft aan u vermaakt al zijn bezittingen ter waarde van ruim honderdduizend gulden. Na berekening van kosten en belastingen zullen wij u zo spoedig mogelijk berichten hoe groot het nettobedrag is. Wij zullen u zo spoedig mogelijk nader bericht doen toekomen.

Inmiddels verblijven wij, met de meeste hoogachting:

Mr. J. F. Smit,

Notaris, Little Park 52

Texas, U.S.A.

„Ai!” riep Louw, „dat is goed raak, Gerben!”

„En of!” riep Sietse, maar hij bedoelde heel wat anders, dat alleen Hielke begreep.

„Ja ja, jongens,” zei Gerben glunderend, „het is zeker goed raak. Ik ben in één klap rijk. En dan koop ik een boot die veel harder kan varen dan die onooglijke Kameleon. Misschien koop ik dit hele meer, zodat niemand er mag varen zonder mijn toestemming.”

„Dat gaat lekker niet,” riep Sietse, „want dit meer is niet te koop. Het is van het rijk!”

„Met geld doe je wonderen, jongetje,” zei Gerben. „Ik kan bijvoorbeeld al het land rond het meer kopen, zodat jullie nergens meer mogen aanleggen. En dan zet ik een kanon op de dijk zodat ik iedereen kan beschieten die op mijn land durft te komen!”

„Dan moet je dag en nacht achter dat kanon zitten,” zei Hielke lachend, „wat heb je dan voor plezier van je geld?”

„Het is maar gekheid,” zei Gerben. „Maar ik koop wel een auto! Een racewagen. Eentje die zo hard gaat, dat ik tweemaal het meer kan rondrijden in de tijd dat jullie nodig hebben om naar de overkant te varen!”

„Dan mag het wel een auto met raketaandrijving zijn,” zei Louw.

„Of eentje met vleugels,” riep Kees.

Gerben trok zich van die opmerkingen niets aan en fantaseerde verder: „En dan ga ik meedoen aan de rally van Monte Carlo. En wie weet trouw ik daar dan met een Italiaanse gravin!”

„Ha!” riep Cor lachend. „En dan word jij graaf Gerben?”

„Ja,” zei Gerben bits, „dan word ik graaf. Dacht jij misschien dat ik niet net zo goed als een ander graaf kan zijn? Let maar eens op, jongetje! Als ik straks in een dure auto rijdt en ik heb een deftig pak aan, dan buigen de mensen voor mij als knipmessen. Dan gaat veldwachter Zwart iedere keer voor mij in de houding staan en zullen de mensen zeggen: daar gaat de miljonair!”

„Ho ho!” zei Hielke, „met honderdduizend gulden ben je nog lang geen miljonair, Gerben.”

„Behalve als Gerben een heel rijke gravin trouwt,” zei Louw, „dan kan hij best miljonair zijn!”

„Juist,” zei Gerben, „er kan nu van alles gebeuren. Ik trek de hele wereld door. Ik ga Amerika, China, Australië, Japan, Afrika, Canada en heel Europa door!”

„Dan heb je al je geld verreisd, Gerben,” zei Cor, „en dan moet je weer boerenknecht worden.”

„Ik ga eerst uitrekenen wat het kost,” zei Gerben.

„Mag ik de postzegel hebben, Gerben?” vroeg Cor.

„Is hij nog wat waard?“ vroeg Gerben.

„Misschien wel,” zei Cor, „ik heb dit soort nog niet eerder gezien.”

„Geef je er een kwartje voor?“ vroeg Gerben.

„Dat is onsportief!” riep Sietse. „Jij krijgt honderdduizend gulden en je gunt Cor nog niet eens een postzegel waar jijzelf niets aan hebt!”

„Nou goed,” zei Gerben, „haal de postzegel er maar af, Cor. Maar jullie moeten nu niet denken dat ik jullie wel van alles cadeau geef, want zo gek ben ik niet. Ik zal iedere cent honderdvijfenzestig maal omkeren voordat ik hem uitgeef.”

„Daar heb je 't al!” riep Louw lachend. „Geld maakt niet gelukkig. Je wordt nog te bang om ervan te leven, Gerben!”

„Ja,” riep Kees, „jij wordt nog een vrek, Gerben!”

„Zeg dat nog eens,” zei Gerben dreigend. „Jullie moeten weten tegen wie je spreekt. Per slot van rekening behoor ik nu tot de rijkste mensen van het dorp en daar kunnen jullie niet van alles tegen zeggen. Trouwens, ik laat mij ook niet meer met jullie in. Geef hier die envelop en verdwijن maar gauw!” Cor had juist de postzegel eraf getrokken, toen Gerben hem de envelop afnam en weer aan het werk ging. De jongens keken hem lachend na en gingen dan maar weer varen. Met Gerben viel niet meer te praten. De rijkdom was hem naar

het hoofd gestegen.

„Hij doet nu al alsof hij miljonair is,” zei Louw, „en hij krijgt misschien geen cent.”

„Het staat toch duidelijk in de brief dat hij honderdduizend gulden krijgt,” zei Kees.

„Ja, als de brief echt is!” merkte Hielke op.

„Maar de brief is echt,” zei Cor, „kijk maar naar de postzegel. Die komt werkelijk uit Amerika. Uit Texas!”

„We zullen het maar afwachten,” zei Sietse en hij knipoogde tegen Hielke, „de tijd zal het leren!”

Diezelfde dag wist het hele dorp wat voor een buitenkans Gerben te wachten stond. Sjoerd, de postbode, vertelde het een ieder die maar horen wilde en wanneer iemand het niet geloofde, werd hij wel overtuigd door Gerben zelf, die dan de brief liet lezen.

Alleen veldwachter Zwart schudde zijn hoofd en zei:

„Het is boerenbedrog. Er zit niet eens een postzegel op de envelop!”

„Die zat er wel op,” zei Gerben kwaad, „ik heb hem cadeau gegeven aan de jongens.”

„Hm,” bromde Zwart en hij lachte meewarig. „Er staat helemaal geen briefhoofd op van de notaris. Dat klopt ook al niet. Het is gewoonweg humbug. Jij loopt weer allerakeligst te

fantaseren, Gerben Zonderland!”

„U denkt toch dat u het altijd beter weet,” zei Gerben nijdig, „maar over een paar weken kunt u voor mij in de houding staan. Dan ben ik een van de rijkste mensen van het dorp!”

„Al werd je de koning van Friesland,” zei Zwart spottend, „ging ik niet voor jou in de houding staan, Gerben Zonderland! Maar ik zeg je, je fantasie speelt jou parten. Het wordt een fiasco!”

Met deze voorspelling liet Zwart Gerben alleen. En hoewel Gerben dacht dat Zwart jaloers was, begon hij zich toch minder zeker te voelen van die brief. Hij kreeg er weldra behoefte aan om er met een betrouwbaar persoon over te gaan praten, iemand die hem raad kon geven hoe hij moest handelen om te weten te komen of de brief nu echt of vals was. En zo kwam hij tegen de avond bij Klinkhamer op bezoek.

Mevrouw Klinkhamer had juist de tafel afgeruimd. Klinkhamer las de krant en de jongens bekeken de fotopagina, toen Gerben luid ‚volluk’ riep. Mevrouw Klinkhamer liet hem binnen.

„Goedenavond,” zei Gerben opgewekt, „jullie hebben het nieuws zeker ook al gehoord?”

„Nieuws?” vroeg Klinkhamer verwonderd. „Ik weet van niets,

Gerben. Maar jij rookt zo'n grote sigaar en je kijkt zo vrolijk, heb je misschien trouwplannen?"

„Wel?" vroeg mevrouw Klinkhamer vol belangstelling, „wie is de gelukkige, Gerben?"

„Wat?" riep Gerben hoogst verbaasd, „weten jullie van niets? Hebben de jongens het niet verteld?"

„Nee," zei Hielke, „wij dachten dat jij het geheim wou houden!"

„Dat is grappig," zei Gerben nu lachend, „heel het dorp weet het al. Ik krijg een erfenis uit Amerika!"

„Toe maar," zei Klinkhamer. „Jij boft, Gerben."

„Ja, ja," lachte Gerben, „steek maar een sigaar van mij op, Klinkhamer. En hier is de brief. Leest u het maar."

„Je maakt me nieuwsgierig," zei Klinkhamer, en nadat hij de sigaar had aangestoken, begon hij de brief te lezen.

Mevrouw Klinkhamer gaf Gerben intussen een kopje koffie. Hielke en Sietse keken vol spanning naar het gezicht van vader, alsof ze zijn gedachten wilden raden.

„Hé," zei Klinkhamer verwonderd, toen hij de brief gelezen had, „dat adres van die notaris komt mij bekend voor, Little Park 52?"

„Maar dat is het adres van mijn broer," zei mevrouw Klinkhamer.

„Wel drommels ja!” riep Klinkhamer. „Dat is het. Het is het volledige adres. J. F. Smit, Little Park 52, Texas.”

„Is uw broer dan notaris?” vroeg Gerben.

„Welnee Gerben, hij is metselaar!”

„Gooi die brief maar in het vuur, Gerben,” zei Klinkhamer.

„Je bent er gewoonweg tussen genomen!”

Van die mededeling schrok Gerben zo, dat hij met de sigaar in de koffie roerde.

Hielke en Sietse, die het bijna uitproestten van het lachen, durfden niet op te kijken, ze hadden alleen maar belangstelling voor die roerende sigaar.

Mevrouw Klinkhamer bekeek de envelop en zei dan:

„Maar deze brief heb ik gisteren van mijn broer gekregen.”

„Dan weet ik genoeg!” bulderde Gerben en paars van kwaadheid stond hij op en keek wild naar de jongens.

„Nee Gerben! Nee Gerben!” riepen Hielke en Sietse. „Wij hebben het niet gedaan! Sjoerd vroeg om die envelop. Maar verder weten wij van niets!”

Klinkhamer was ook opgestaan, want hij dacht: dit gaat verkeerd. Maar bij het horen van de naam Sjoerd begon Gerben te aarzelen.

„Sjoerd? Dat klopt. Hij bracht de brief. Dus jullie hebben het niet gedaan?”

„Nee Gerben, eerlijk niet!”

„Die Sjoerd heeft zeker wraak willen nemen,” zei Klinkhamer. „Omdat jij hem met een zwaar stuk ijzer hebt laten rondzeulen. Want dat was ook niet zo leuk. Sjoerd had een pijnlijke schouder van het sjouwen!”

„Wel?” vroeg Gerben en hij begon te glimlachen. „Nou, dan heeft hij de stand nu op één-één gebracht. Maar hij is wel een beetje te ver gegaan. Heel het dorp denkt nu dat ik binnenkort rijk word en er is geen cent van waar. Maar ik krijg die Sjoerd nog wel eens. Zo’n slome slagerpost!”

„Het was ook sloom van jou om iedereen te vertellen dat jij miljonair werd,” zei Sietse.

„Nou ja,” zei Gerben, „een mens fantaseert zo wel eens. Maar als ik miljonair was geworden en ik had dan werkelijk een boot gekocht die veel sneller was dan de Kameleon, zouden jullie lelijk op je neus hebben gekeken!”

„Dat bestaat niet,” zei Hielke. „Want zo’n boot is nergens te koop!”

„Zeg Gerben, hier heb je een nieuwe sigaar van mij,” zei Klinkhamer. „Die doorweekte koffiesigaar kun je toch niet meer roken.”

„Wie roert er nu ook de koffie met een sigaar?” plaagde Sietse.

„Dat doen alleen verstrooide miljonairs,” zei Gerben en daar moesten zij allen hartelijk om lachen.

HOOFDSTUK III

De zeeverkenners en een bezoek bij Spoelstra

Een paar dagen later kwam Gerben de smederij binnen en legde een gebroken tandwiel op de werkbank.

„Kunt u dit nog lassen?” vroeg hij aan Klinkhamer.

„We zullen het proberen, Gerben,” zei Klinkhamer. „Zeg jongens, maken jullie het vuur even aan?”

Hielke en Sietse schepten in de sintels, die op de smidse lagen, een kuiltje en deden daar houtspaanders in. Die staken zij in brand en voegden er dan kolen bij. Door de windmotor te laten draaien werd het vuur extra aangewakkerd zodat de vlammen hoog oplaaidden.

„Hé jongens!” riep Klinkhamer, „ik behoef het aambeeld niet te smelten! Zet de luchtkraan dicht, Sietse, het vuur wordt veel te heet!”

Toen nu het vuur kalmer begon te branden, legde Klinkhamer er het tandwiel in. Hij keerde het om en om zodat het overal gelijkmatig verwarmd werd. Toen het flink heet was, legde hij het op een ijzeren tafel en begon de breuken in het wiel met het elektrisch lasapparaat vol te

lassen.

Gerben vroeg aan de jongens waarom hun vader het wiel eerst in het vuur heet maakte. Het werd immers van het lassen toch al roodgloeiend?

„Ja,” zei Hielke, „maar bij het lassen wordt het slechts plaatselijk heet. En daardoor ontstaan spanningen in het ijzer en zou het op een andere plaats weer stuk knappen.”

„Tjonge,” zei Gerben, „jij weet er al heel wat van,” Klinkhamer tuurde door een bril met zwart glas naar de lasvlam, totdat de scheuren in het ijzer volgesmolten waren en hij de schakelaar van het apparaat uittrok,

„Zo Gerben, het is gelukt,” zei hij. „Het is weer aan elkaar geplakt. Nu moet het langzaam afkoelen en dat duurt wel een half uur.”

„Oké,” zei Gerben. „Dan ga ik nog maar een sigaretje rollen. Ik moet het wiel in ieder geval mee terugnemen, want anders kunnen wij de maaimachine niet gebruiken.”

„Kijk daar eens,” zei Hielke en hij wees naar buiten. „Wat voor mannen zijn dat?”

Voor de smederij stapten twee heren van hun fietsen. Zij droegen witte baretten met linten eraan. Verder waren zij gekleed in een blauwe kiel met matrozenkraag en ze droegen een korte broek en kniekousen.

„Dat lijken van boven matrozen en van onderen voetballers,” zei Gerben.

„Zij komen hierheen,” zei Sietse,
De heren kwamen binnen.

„Goedemorgen,” groetten zij vriendelijk. „Zijn wij hier bij de eigenaar van het Piratenhotel?”

„Piratenhotel?” vroeg Klinkhamer verbaasd.

„De heren bedoelen het schuurtje van de jongens bij het meer,” hielp Gerben.

„Aha,” herinnerde Klinkhamer zich nu. „Wel, heren, daar staan twee van de eigenaars.”

Hielke en Sietse, die de beide heren eerst eens goed hadden bekeken en op hun baretten de naam .Zeeverkenners’ hadden gelezen, kwamen nu naar voren.

„Zo jongens,” zeiden de heren, „kunnen wij dat Piratenhotel voor tien dagen van jullie huren? Wij komen hier met een groep jongens uit de stad en willen daar graag kamperen.”

„Ik vind het best,” zei Hielke.

„Maar,” zei Sietse, „onze vrienden moeten het ook goedvinden.”

„O juist. Jullie zijn dus niet alleen de eigenaars?”

„Nee mijnheer,” zei Sietse. „En het is ook niet zeker of u daar mag kamperen. Veldwachter Zwart heeft ons verboden

om daar 's nachts te slapen.”

„Zo? Dat zou erg jammer zijn, want het is daar een van de mooist gelegen punten aan het meer.”

Een van de heren haalde een groot vel papier te voorschijn en spreidde het uit op de werkbank.

„Wat is dat?” vroeg Gerben nieuwsgierig.

„Dat is een tekening van het meer,” legden de heren hem uit.

„O,” zei Gerben, „is het dat? Ik dacht dat het de plattegrond van een onweersbui was.”

Daar moesten ze allemaal hartelijk om lachen.

En dan werd de kaart bekeken, waarop alles duidelijk stond aangegeven. De Woudaap, de brug, het paviljoen, de eilandjes, de dijken en zelfs de boerderij van Jellema stond erop.

„Verroest,” zei Gerben, „er staat nog meer op dan ik ervan weet. Wie heeft die tekening gemaakt?”

„Dat hebben wij gedaan,” zeiden de heren. „Wij hebben reeds enige dagen de omgeving verkend en in tekening gebracht.”

„Dan staat er een verkeerde naam op uw pet,” zei Gerben.

„Het moet niet zijn: ‚zeeverkenner’, maar ‚meerverkenner’!”

„U heeft wel gelijk,” zeiden de heren lachend. „Maar wat zegt een naam, heeft Shakespeare immers gezegd?”

„Die meneer ken ik niet,” zei Gerben.

„Nou ja, het doet er ook niet toe, het was een heel beroemde Engelse schrijver,” zeiden de heren. „Het gaat er nu maar om of de jongens het schuurtje willen verhuren en of wij een kampeervergunning krijgen.”

Op dat moment fietste veldwachter Zwart voorbij.’

Gerben, die hem het eerst zag, holde meteen naar buiten en riep: „Hé, Zwart! Kom even hier!”

De veldwachter keek verstoord achterom. Wat verbeelde die Gerben zich wel? Dacht hij dat hij de politie maar voor het commanderen had? Hij zou het hem eens even inpeperen.

Zwart keerde om en kwam terug naar de smederij. Boos liep hij naar binnen en vroeg:

„Wat is hier aan de hand?”

Maar dan zag hij de heren zeeverkenners die in de houding gingen staan en model salueerden.

Zwart salueerde terug en vroeg dan heel wat minder bars:

„Wat is er van uw dienst, heren?”

„Mijnheer de brigadier, wij zijn de leiders van een zeeverkennersgroep uit de stad. Kunnen wij van u een kampeervergunning krijgen voor een groep van twintig jongens?”

„Ahum, zo?“ kuchte Zwart gewichtig. „En waar wilde u dan kamperen?“

„Bij het schuurtje van deze jongens, brigadier.“

„Goed,” zei Zwart, „komt u straks maar even naar het gemeentehuis. Dan zal ik u de nodige papieren bezorgen.“

Dat vonden de heren prachtig en zij boden Zwart een sigaar aan. Zwart deed de sigaar in de rand van zijn uniformpet en zei vervolgens tegen Gerben:

„Jij moet mij in het vervolg een beetje beleefder aanroepen. Anders krijg je een bon wegens belediging. Tegen een politiemann zeg je nooit ,hé’, maar altijd ,mijnheer’, begrepen?“

„Wel zeker, mijnheer Zwart,” zei Gerben lachend, terwijl hij ook een sigaar van de heren opstak. Zwart wierp hem nog een boze blik toe en ging dan naar het gemeentehuis.

„Nou jongens,” zeiden de beide zeeverkenneren, „nu moeten jullie nog beslissen of wij het schuurtje al of niet kunnen huren.“

„Wij zullen het meteen aan onze vrienden gaan vragen,” zei Sietse en hij ging naar de Kameleon.

Hielke ging natuurlijk mee, maar zij voeren eerst naar ,De Woudaap’ om Kees te halen. Toen zij met hem terugkwamen, stonden Louw en Cor reeds op hen te wachten.

Daarna werd er gezamenlijk in het boothuis beraadslaagd of zij hun Piratenhuis zouden verhuren.

„Ik vind het wel goed,” zei Kees. „Maar dan moeten wij er honderd gulden voor hebben.”

„Dat is veel te duur,” zei Louw. „De helft is al meer dan genoeg.”

„Ze zullen vast wel vijftientig gulden willen geven,” dacht Cor.

„En ook wel dertig,” meende Sietse,

„Wij kunnen er ook niets voor vragen,” zei Hielke.

„Niets?” riep Kees verbaasd. „Ben je mal? Overal moet je huur betalen, waarom zouden wij het dan voor niets doen?”

„Omdat het schuurtje ons ook geen cent heeft gekost,” zei Hielke. „En die stadsjongens mogen toch ook wel eens van de vrije natuur genieten? Wij kunnen hier alle dagen zwemmen en vissen en varen. Dat kunnen zij niet. Laten wij daarom hun het schuurtje voor niemendal lenen. Zoveel te meer plezier kunnen zij die tien dagen hebben,”

„Dat is een heel mooi idee,” vond Cor.

„Ja, als je het zo bekijkt,” zei Louw.

„Natuurlijk!” riep Sietse. „Hielke heeft gelijk. Wij worden er niet armer van en die jongens hebben dan wat meer geld voor hun plezier. Ik ben er voor. Wie is er tegen?”

Alleen Kees had nog enig bezwaar. Ten slotte zei hij:

„Ik vind het goed op één voorwaarde. Alles wat vernield wordt, moeten zij vergoeden.”

„Daar heb je gelijk aan, Kees,” zei Hielke. „Dat zullen wij er dus bij bedingen. Kom jongens, de heren wachten op ons.”

Ze gingen naar de smederij, waar Gerben de beide heren bezighield met het vertellen van grote verhalen. En dat het weer mooie verhalen waren, zag je wel aan de vrolijke gezichten van de zeeverkenners.

Omdat Gerben nog druk aan het vertellen was, luisterden de jongens natuurlijk mee.

„Ik heb een roeiboot gehad,” zei Gerben, „die was zo licht, dat-ie bijna even snel ging als een auto. In vijf minuten was ik het meer over. Eens zat ik in mijn bootje midden op het meer te vissen, toen er een dikke regenbui naderde. Ik haalde vlug de hengel binnen boord en begon te roeien. De bui zat mij op mijn hielen. Het achterbankje werd al nat, maar ik roeide zo hard voor de bui uit, dat verder alles droog bleef!”

„Ha,” riep Sietse, „en waarom heb jij die boot nu niet meer?”

„Omdat ik toen zo op de regen lette, dat ik niet zag waar ik voer. En met die reuzensnelheid vloog ik toen tegen de dijk.

De boot sloeg aan splinters en ik maakte een salto mortale door de lucht en kwam precies op de rug van Bles terecht, het

paard van de baas. Het dier schrok zo, dat het op hol sloeg en als de weerlicht naar de boerderij rende. Nauwelijks waren wij in de schuur of de regen viel in stromen op het dak!”

„Dat was een sterk verhaal,” vonden de heren. „U kunt goed vertellen. Misschien wilt u eens een avondje in ons kamp komen en de jongens een paar verhalen doen? Dat wil zeggen: als wij hier kunnen kamperen. Hoe staan de zaken, jongelui? Willen jullie het schuurtje wel verhuren?”

„Jawel heren,” zei Hielke, „en het kost niets!”

„Maar,” zei Kees, „wat u vernielt, moet u .betalen.”

De heren keken verrast. Zij vonden het een reuze mooi aanbod en daar zouden de jongens uit de stad zeker heel dankbaar voor zijn. Natuurlijk beloofden zij geen schade te veroorzaken.

Zij gaven de jongens een hand en gingen vervolgens naar het gemeentehuis om een kampeervergunning te halen.

„Ik snap jullie niet,” zei Gerben tegen de vrienden. „Jullie hadden best vijftientwintig gulden huur kunnen vragen.”

„Wij zijn sportief, Gerben,” zei Cor.

„Wij willen geen miljonair worden zoals jij!” riep Sietse en hij holde meteen de werkplaats uit, gevolgd door de hele club, want Gerben pakte een emmer water en dreigde ermee te zullen gooien.

De jongens gingen nu naar de Kameleon en voeren naar hun Piratenhotel.

„Wij moeten onze spullen eruit halen,” zei Kees. „Het petroleumstel, de ketel en de pannen kunnen wij wel bij mij thuis brengen. Dan zal ik het zolang bewaren.”

De anderen vonden het best en nadat zij alles in de boot hadden geladen, gingen zij naar ‚De Woudaap’, waar het keukengerei in het schuurtje van Dijkstra werd opgeborgen. Dijkstra vroeg waarom zij dat alles daar brachten en toen hij hoorde wie er binnenkort in het Piratenhotel kwamen logeren, zei hij:

„Als het dan maar geen grote belhamels zijn, want daar ben ik niet op gesteld. Verleden zomer waren hier ook stadsjongens en die gingen nota bene op mijn geit paardrijden. Ja ja, paardrijden op een geit. Ik heb het hun prompt afgeleerd. Zulke jongens denken dat zij buiten de stad weer als wilden kunnen leven. Wij kunnen er dus nog rare grappen mee beleven. Het zal mij niets verwonderen als zij geen spaan van jullie schuurtje heel laten.”

„Als zij dat doen/” zei Sietse, „zullen wij ze van katoen geven.” „Och welnee,” zei Cor, „deze jongens hebben leiders bij zich. Zij zullen zich heus wel fatsoenlijk gedragen.”

„Ik help het jullie hopen,” zei Dijkstra. „Maar ik moet het nog

maar zien. Wel drommels, wat is dat nou weer? Lopen er geiten in mijn gras?”

Dijkstra wees naar de dijk, voorbij de polderbrug.

De jongens zagen nu ook duidelijk dat daar drie geiten liepen te grazen.

„Die zijn natuurlijk van Spoelstra!” riep Kees. „Die havik doet maar wat hij wil. Vader, u moet de politie waarschuwen. Hij mag die geiten daar toch maar niet zomaar laten lopen?”

„Natuurlijk niet!” riep Dijkstra woest. „Ik betaal geen huur om andermans dieren te voeden. Laat Spoelstra zelf maar land gaan huren. Ik zal het hem prompt vertellen. Vaar mij er even heen, jongens?”

Dijkstra stapte in de roeiboort die bij de molen lag en de Kameleon duwde die op. Met zijn allen voeren zij naar de dijk waar de geiten liepen te grazen.

Toen zij dichterbij kwamen, zei Louw: „Wat zijn het vreemde dieren. Zulke geiten heb ik nog nooit gezien.”

„Maar zijn het wel geiten?” twijfelde Hielke.

„Welnee!” riep Dijkstra, „het zijn schapen. Nou moet je toch ophouden. Dat noemen ze schapen. Het zijn gewoon levende geraamten met een vlokje wol. Het is een grote schande, zoals die dieren er uitzien. Ik zal Spoelstra prompt zeggen hoe ik hierover denk!”

De boten werden aan de wal vastgemaakt en gevolgd door de jongens ging Dijkstra naar de ijverig grazende schapen. „Vooruit, mars!” riep Dijkstra en hij begon de dieren over de dijk te drijven. Het was maar goed dat de jongens hem daarbij hielpen, want de schapen lieten zich niet gemakkelijk verjagen. Zij hadden nog lang niet genoeg gegeten. Ten slotte waren zij boven op de dijk gebracht en moesten dan aan de andere kant naar beneden, want achter de dijk stond het huis van Spoelstra. Het was omgeven door vele vlierstruiken, zodat alleen een gedeelte van het dak zichtbaar was. De rest lag verscholen tussen takken en bladeren. Een smal hekje gaf toegang tot die wildernis en daarheen dreef Dijkstra nu de schapen. Sietse en Cor gingen voorop met het grootste dier, maar nauwelijks waren zij bij het erf van Spoelstra of een venijnig keffende keeshond kwam op hen af. De jongens schrokken en het schaap maakte meteen van de gelegenheid gebruik om ervandoor te gaan en weer aan de andere kant van de dijk te verdwijnen.

„Wel verdraaid!” riep Dijkstra. „Houd ze. Pak ze.”

De beide andere schapen gingen er ook vandoor!

„Zo wordt het niets,” mopperde Dijkstra. „Ik zal Spoelstra erbij halen. Laat hij zorgen, dat zijn vee op de plaats komt, waar het hoort!”

Hij liep naar het hekje, maar de keeshond kwam zo dreigend op hem af, dat hij nog vlugger terugliep.

„Zal ik op het erf gaan?” vroeg Sietse. „Ik durf best. Ik haal de peddel uit de boot en jaag daarmee die keffer wel op de vlucht.”

„Dat zullen wij maar niet doen,” zei Dijkstra. „Als de hond jou bijt, moeten wij nog hardlopend met je naar de dokter. Wij zullen even roepen. Dan komt er wel iemand.” Dijkstra vormde van zijn handen een trechter en riep dan luid: „Spoelstra ! Spoelstra!”

De jongens riepen nu ook zo luid zij konden, eindelijk kwam er op het paadje tussen de struiken iemand te voorschijn.

Verwonderd keken zij allemaal naar de tengere gestalte van een armoedig geklede vrouw. Zij steunde op een stok en liep erg moeilijk. Haar haar, dat wit was, hing in lange pieken rond haar hoofd en verhoogde de indruk dat zij een heks uit een sprookje was.

„Mijn man is niet thuis,” zei ze.

„Jullie schapen lopen in mijn gras!” riep Dijkstra. „Zeg tegen uw man, dat hij ze er ogenblikkelijk uit vandaan moet halen. Anders ga ik naar veldwachter Zwart!”

„Ik zal het zeggen,” beloofde de vrouw.

„Mooi,” zei Dijkstra en dan. wendde hij zich tot de jongens en zei: „Kom, wij gaan terug. Laat die arme dieren zich maar eens een keertje vol eten. Dat overkomt hun niet alle dagen. Maar als ze morgen niet verdwenen zijn, ga ik prompt naar de politie.”

„Heeft Spoelstra dan zelf geen veld waarin hij de schapen kan laten lopen?” vroeg Cor.

„Wel zeker heeft hij dat,” zei Dijkstra. „Maar het is veel te klein voor drie schapen. Dat heb ik hem verleden jaar al gezegd. Maar hij wil niet luisteren. Hij is een domme, eigenwijze kerel. Dat is hij. Maar ik ga prompt naar de politie.”

„Gaat u meteen?” vroeg Kees. „Dan varen wij naar het dorp.”

„Morgen,” zei Dijkstra. „Breng mij nu maar prompt naar de molen.”

Ze voeren terug naar ‚De Woudaap’, waar de jongens afscheid namen van Dijkstra en Kees, want het was tijd voor het middagmaal. Terwijl de Kameleon naar het dorp tufte, zei Louw:

„Ik zal mijn moeder vragen of zij de aardappelschillen wil bewaren voor die arme schapen.”

„Ja, dat doen we!” riep Hielke. „Wij zullen die schapen zoveel schillen geven dat zij gauw weer normaal zijn.”

„Hm,” zei Sietse, „en die Spoelstra maar lachen.”

„Maar jô,” zei Cor, „wij doen het niet voor Spoelstra, maar voor die arme dieren. Hoe zou jij het vinden als je zo mager was van de honger?”

„Oké,” zei Sietse. „Dan zijn wij nu schillenboeren. Wat zal je tante ervan zeggen, als jij met een zak schillen langs de huizen schooit, Cor?”

„Dat mag hem niet hinderen,” zei Cor. „Maar ik doe mee. Op mij kunnen jullie rekenen!”

Toen Hielke en Sietse thuis vertelden waarom zij in het vervolg graag de aardappelschillen wilden hebben, knikte mevrouw Klinkhamer goedkeurend en zei:

„Dat is prachtig, jongens. Jullie moeten altijd goed voor de dieren zijn.”

„Dat mag u ook wel eens tegen Spoelstra zeggen,” zei Sietse. „Toch geloof ik niet, dat Spoelstra met opzet zijn schapen zo laat hongerlijden,” zei Klinkhamer. „Het zal wel een gevolg van de armoe zijn. Hij is zelf ook broodmager.”

„Misschien is hij wel een vrek,” zei Hielke, „en wil hij geen geld uitgeven voor eten.”

„Het is maar goed dat ik zo niet ben,” zei moeder lachend, „Want ik geef steeds meer geld uit. Als het zo doorgaat, eten jullie mij straatarm.”

„Beter arm maar goed gevoed, dan rijk en ziek van de honger,” zei Klinkhamer. „Geef mij nog maar een portie, moeder.”

Na de maaltijd zochten Hielke en Sietse een lege zak, waarin zij de aardappelschillen en groenteafval deden. Cor kwam ook een bakje met schillen brengen en Louw bracht een zak die al bijna half vol was.

„Van alle burens gekregen,” zei hij.

„Kom,” zei Sietse, „wij gaan bij iedereen schillen vragen.” Zij gingen naar het dorp en belden bij iedere woning aan, totdat de zakken boordevol waren. Op voorstel van Sietse werden de zakken in de Kameleon gebracht en gingen zij ermee op weg naar het huis van Spoelstra.

„Gaat Kees niet mee?” vroeg Louw toen zij ‚De Woudaap’ naderden.

„Wij zullen het hem even vragen,” zei Hielke.

Sietse stuurde naar de wal, terwijl zij allemaal begonnen te roepen: „Kees! Kees!”

Hun vriend kwam, gevolgd door zijn vader, uit de molen.

„Ha Kees!” riep Cor. „Ga je mee aardappelschillen naar Spoelstra brengen?”

„Ik zal wel wijzer zijn,” zei Kees. „Spoelstra moet zelf maar voor zijn schapen zorgen!”

„Maar Kees,” zei Louw, „moeten die arme dieren dan verhongeren?”

„Dat heb ik niet te beslissen,” zei Kees.

Dijkstra bemoeide zich er nu ook mee.

„Jongens,” zei hij, „het is heel mooi wat jullie willen doen, maar het is nog de vraag of Spoelstra erop gesteld is.

Sommige mensen willen niet graag dat een ander hun armoe ziet. Zo is het ook met Spoelstra. Hij en zijn vrouw verschuilen zich het liefst in hun huis. Zijn schapen waren toevallig losgebroken, anders had niemand ze ooit gezien. Ga dus niet op zijn erf, want dan zal hij zeker woedend worden.”

„Wij zullen wel voorzichtig zijn,” zei Hielke. „Het valt misschien allemaal wel mee.”

De Kameleon voer weer verder naar het huis van Spoelstra en legde er spoedig aan. Louw beklom meteen de dijk en keek naar het huis.

„Er is niemand,” zei hij. „Zullen wij de schillen bij het hek leggen? Dan gaan wij stiekem terug.”

„Goed,” zei Sietse en hij nam een zak met schillen en droeg hem tegen de dijk op. Hielke volgde met de andere zak. Bij het hek, dat toegang gaf tot het erf van Spoelstra, stortten zij de zakken leeg. Hoewel zij het zo stilletjes mogelijk deden, kwam de keeshond toch luid keffend van tussen de struiken te

voorschijn. De jongens holden naar de andere kant van de dijk en gluurden dan over de kruin naar wat er ging gebeuren. Spoelstra kwam kijken waarom zijn hond zo tekeerging. Dan zag hij de schillen liggen en keek verbaasd om zich heen. Vervolgens haalde hij een oude kruiwagen en deed de schillen erin. Toen hij alles geladen had, kwam hij eensklaps de dijk op. Hij moest zeker toch nog eens even kijken wie hem dat cadeautje bezorgd had.

„Weg jongens,” zei Hielke en zij holden naar de boot en sprongen erin. Meteen duwden zij de boot van de wal en dan verscheen Spoelstra boven op de dijk.

„Hebben jullie die schillen gebracht?” riep hij nors.

„Ja Spoelstra!” riepen de jongens. „En wij willen u wel meer brengen!”

„Als jullie dan maar niet op mijn erf komt!” riep Spoelstra.

„Want dan is het niet best. De hond zal jullie bijten en ik heb een dikke knuppel.”

„Wij zullen erom denken,” zei Hielke.

Spoelstra verdween weer achter de dijk en de jongens voeren terug naar het dorp.

„Het is toch wel gek,” merkte Louw op. „Wij helpen een arm mens en worden daarbij bedreigd met een kwade hond en de knuppel!”

„’t Is mooi,” zei Sietse. „En daarvoor moeten wij dan langs de huizen bedelen om schillen. Maar ik breng ze niet meer naar hem toe. Hij kan ze zelf wel meenemen in de melkschuit.”

„Natuurlijk,” zei Cor. „En dat zal hij ook best willen doen.”

Vanaf die dag stonden er geregeld op het erf van Klinkhamer een paar zakken met schillen klaar. Spoelstra vergat ze nimmer mee te nemen. Maar of hij er blij mee was liet hij nooit merken. Daarvoor was hij te stug. Maar voor de jongens maakte dat geen verschil. De schapen waren gered van de hongerdood en dat vonden zij het belangrijkste!

HOOFDSTUK IV

Hoe Zwart toch nog een goede vangst had

Het was bijna zes uur toen Gerben onder hevig geknal,gevolgd door een grote rookwolk, met zijn motorfiets voor smederij stopte.

„Wat heb jij aan de hand, Gerben?” vroeg Klinkhamer. „Heb je raketaandrijving? De straat staat vol rook. Je hebt veel te veel olie door de benzine gemengd.”

„Dat moet Gerben wel doen, vader,” riep Hielke, „hij rijdt steeds zo hard dat de motor extra gesmeerd moet worden.”

„Die oude rammelkast kan niet harder dan vijftig kilometer” riep Sietse.

„Jullie mochten willen dat jullie boot zo hard kon varen,” zei Gerben, terwijl hij de motor de werkplaats binnenduwde.

„Tja, Klinkhamer,” vervolgde hij dan, „wanneer ik geen extra olie gebruik wil de motor niet lopen. Er is iets niet in orde.”

„Dan zijn de zuigerveren versleten,” zei Sietse.

„Wat weet zo’n dreumes als jij daar nou van?” zei Gerben.

„Toch heeft Sietse gelijk,” zei Klinkhamer. „Door de ouderdom is de cilinder uitgesleten en past de zuiger niet

meer voldoende. Doordat jij er extra olie in doet wordt de ruimte tussen de zuiger en de cilinderwand opgevuld en wil de motor nog wel trekken. Maar het zal niet lang meer duren, dan helpt dat middeltje ook niet meer en moet de zuiger opnieuw in de cilinder pas worden gemaakt!”

„Dus dat gaat geld kosten?” vroeg Gerben met een zuinig gezicht.

„Je kunt hem beter verkopen,” zei Klinkhamer.

Hielke en Sietse keken elkaar een moment verbaasd aan.

Maar dan begonnen zij te lachen.

„Te druk gehad vandaag!” zei Sietse, waarop zij weer naar hun fiets gingen en terugreden.

Bij het huis van Gerben werd op voorstel van Hielke gestopt. De motor was door Gerben binnengehaald en het bordje lag in het gras.

„Dat bordje nemen wij mee naar de tuin van Zwart,” zei Hielke.

„Ha,” zei Sietse. „Begrepen. Dat wordt weer een pracht-mop!” Hielke raapte vlug het bordje op en dan gingen zij naar het huis van Zwart. Zij keken voorzichtig door de ramen en toen zij ontdekten dat Zwart rustig de krant zat te lezen, was het voor Hielke nog maar een peuleschilletje om ongemerkt het bordje ,Te koop’ naast het nieuw gelakte tuinameublement te

plaatsen. Daarna fietste de tweeling gnuivend van pret terug naar huis. De jongens gingen weldra naar bed, omdat zij de volgende morgen vroeg wilden opstaan.

Veldwachter Zwart ging ook al vroeg slapen. Hij wilde de volgende morgen eens vroeg op controle gaan bij de vissers op het meer. Maar hij had nog geen half uur geslapen, toen er luid aan zijn bel werd getrokken. Slaapdronken stak Zwart zijn hoofd buiten het raam en keek boos naar de rustverstoorder beneden op de stoep. De man droeg een manchester uniform en bleek de chauffeur te zijn van een grote vrachtauto die voor het huis stond.

„Hé daar! Wat is er aan de hand?” riep Zwart bars.

„Zeg baas, wat is de prijs van dat ameublementje?” vroeg de chauffeur en hij wees naar de tuinbank.

„Dat weet ik niet!” riep Zwart kwaad. „Vraag dat in een winkel. Moet je mij daarvoor uit de slaap halen?”

„Ik geef dertig gulden,” hield de chauffeur aan, terwijl hij een stoel optilde en eronder keek.

„Blijf eraf,” bulderde Zwart. „Het is niet te koop! Wat drommel, wie ben jij? Moet ik je op de bon zetten?”

„En wat staat hier dan?” vroeg de chauffeur verontwaardigd en hij toonde Zwart het bordje met ,Te koop’!

Een moment staarde Zwart er sprakeloos naar. Dan riep hij

woedend: „Wel verduiveld, dat is een kwajongensstreek! Iemand heeft zonder mijn toestemming dat bord hier geplaatst.”

„Aha,” zei de chauffeur nu lachend, „het is dus een grap? Wel baas, neem mij niet kwalijk dat ik u gestoord heb. Ik wist van niets. Welterusten!”

„Ja, ’t is goed,” zei Zwart. „Wilt u het bordje even wegnemen? Bedankt hoor!”

De grote auto draaide ronkend het Raadhuisplein op en verdween in de richting van de stad.

Zwart sloot het raam en zei nog briesend van kwaadheid tegen zijn vrouw:

„Dat heb ik aan die vervelende Gerben te danken, Dat bordje heeft hij gemaakt. Maar ik zal hem krijgen!”

Onbewust van hetgeen er die avond was voorgevallen, gingen Hielke en Sietse de volgende morgen vroeg uit vissen. De klok had nauwelijks vijf uur geslagen toen zij met hun boot het meer opvoeren. De zon kwam reeds boven de horizon kijken en de vogels vlogen ijverig boven de velden. Op het meer was het nog stil. Het geronk van de Kameleon verstoorde de rust dan ook ruw, totdat Sietse de motor stopte. De boot dreef nog een eind verder, maar bleef ten slotte stil liggen. Hielke duwde de vaarboom in de modderige bodem

van het meer en maakte de Kameleon eraan vast. Dan rolden zij de snoeren van hun hengels af en begonnen te vissen. Hielke haalde het eerst een baars naar boven. Even later ving Sietse een nog dikkere. En direct daarop had hij weer een flinke baars te pakken. Maar toen was het uit met de vangst. Zij bleven nog geruime tijd hengelen maar vingen niets meer. Juist besloten zij om een ander plekje te zoeken, toen er iemand in een roeiboot naderde. Hielke en Sietse bleven even wachten en ontdekten dat het veldwachter Zwart was die bij hen op bezoek kwam met de roeiboot van Dijkstra. „Hij komt natuurlijk kijken of wij ook ondermaatse vis hebben,” zei Hielke. „Nou,” zei Sietse, „laat hem maar kijken. Zulke dikke baarzen heeft hij nog nooit gevangen, denk ik.” Zwart kwam nu langszij van de Kameleon. „Zo jongens,” zei hij, „hebben jullie al wat gevangen?” „Jawel mijnheer Zwart,” zei Hielke en hij liet hem het emmertje met de drie baarzen zien. „Dat zijn flinke knapen,” zei Zwart goedkeurend. „Jullie kunnen goed vissen. En vertel mij nu eens, weten jullie er iets van dat Gerben een bordje in mijn tuin heeft geplaatst?” De jongens, die helemaal niet meer aan het bordje hadden gedacht, schrokken zichtbaar en hadden plotseling veel

moeite om hun lachen te verbergen.

„Ik weet wel, dat Gerben een bordje had met ‚Te koop’ erop,” antwoordde Sietse. „Maar dat moest hij voor zijn oude motorfiets gebruiken.”

„Zo?” zei Zwart. „Maar hij heeft het niet bij die motorfiets gezet, maar bij mijn tuinbank, zodat ik gisteravond laat nog door iemand uit mijn slaap werd gehaald, die de bank wou kopen.”

Bij die mededeling begonnen Hielke en Sietse te lachen. Dat vond Zwart helemaal niet leuk en bars zei hij: „Jullie weten er wel meer van. Zeg eens, had Gerben direct al het plan om dat bordje in mijn tuin te plaatsen?”

„Welnee,” zei Hielke,

„Zo is Gerben niet,” zei Sietse, waarop Hielke het weer uitproestte van het lachen.

„Ik zie het al,” zei Zwart nu kwaad, „jullie spelen met Gerben onder één hoedje. Ik zal jullie op de bon zetten, dan leren jullie die streken wel af.”

Hij haalde zijn boekje te voorschijn.

„Maar,” zei Sietse, „waarvoor krijgen wij een bon?”

„Omdat jullie geen binnenaanvaringsreglement aan boord hebben,” zei Zwart en hij trok de dop van zijn vulpen,

„Het binnenaanvaringsreglement?” vroeg Hielke.

„Ja,” zei Zwart, „dat is een boekje met voorschriften voor het verkeer te water. Iedere schipper behoort het aan boord te hebben, anders is hij strafbaar, Hoe is je naam?”

Zwart wilde reeds beginnen te schrijven,

„Maat wij hebben wel een reglement,” zei Sietse, „ik zal het even zoeken,”

„Zóóóó?” zei Zwart en hij keek zo verwonderd dat de jongens bijna weer opnieuw begonnen te lachen. Zij bogen zich maar vlug over het kastje onder de achterbank en begonnen tussen touw en visgerei naar het bewuste boekje te zoeken.

Zwart werd ongeduldig,

„Komt er nog wat van, of is het een smoesje?” vroeg hij kwaad.

„Hier is het al,” riep Hielke en hij gaf het boekje over.

Zwart bekeek het even en gaf het dan nors terug. Hij maakte de roeiboot los en voer dan naar een visser die aan de kant van de dijk zat te hengelen.

Hielke en Sietse keken hem lachend na.

„Hij denkt dat Gerben dat bordje in zijn tuin heeft geplaatst,” zei Hielke. „En Gerben weet van niets.”

„Hij moest eens weten dat wij het gedaan hadden,” zei Sietse.

„Wij hadden vast een bon gekregen.”

„Hij zal het nooit te weten komen,” zei Hielke en hij trok de

vaarboom uit de bodem los en spoelde hem schoon. Daarna legde hij de boom in de boot en ontdekte terzelfder tijd een boekje dat naast de motorkap lag.

„Nu kunnen wij lachen,” riep hij. „Hier ligt het verbalenboekje van Zwart.”

„Verroest!” riep Sietse. „Nu kunnen wij voor politie gaan spelen. Is me dat een grap?!”

Ze keken waar Zwart gebleven was en zagen hem naar een niets vermoedende visser stevenen.

„Ik weet wat,” zei Sietse. „Wij gaan ook naar de dijk en lopen er dan achter langs. Dan kunnen wij afluisteren wat Zwart tegen die visser zegt. En als hij hem een bon wil geven zal hij raar staan te kijken. Want dan mist hij het boekje.”

Vlug stuurden zij de Kameleon naar de wal en verborgen hem tussen het riet. Daarna klommen zij vlug over de dijk en holden aan de andere kant onder langs de berm totdat zij ongeveer bij de plaats waren, waar de visser bij het meer zat. Sietse ging even over de kruin van de dijk kijken en kwam dan vertellen dat zij nog even verder moesten.

Ze liepen nog dertig meter en waren dan precies achter de visser. Boven aan de dijk in het lange gras verscholen, zagen zij Zwart uit het bootje stappen. De visser keek nu ook naar hem en dan herkenden de jongens de man. Het was Gerben.

„Ai,” zei Hielke, „nu wordt het helemaal mooi. Kijk eens hoe dreigend Zwart naar hem kijkt?” „Hij maakt Gerben toch niet bang,” zei Sietse.

Gerben, die onverstoorbaar de komst van de veldwachter afwachtte, riep opgewekt: „Goedemorgen, mijnheer Zwart. Komt u even bij mij zitten?”

„Ik heb heel andere plannen met jou,” zei Zwart onvriendelijk. „Laat eens kijken wat voor vis jij hebt? Een beetje vlug, alsjeblieft.”

„Het spijt mij, edele heer,” zei Gerben, „maar mijn vis zwemt nog in het meer. Ik heb er nog geen een kunnen vangen.”

„Hm,” bromde Zwart, „haal je hengel eens op.”

Gerben voldeed ogenblikkelijk aan dit verzoek en toen Zwart zag, dat er slechts één haak met brood aan het snoer zat, mocht Gerben weer verder vissen.

„Zoals u ziet,” zei Gerben vrolijk, „ik ga niet buiten mijn boekje. Ik vis om de sport, niet om de vangst.”

„En heb je hier nog meer hengels?” vroeg Zwart.

„Natuurlijk niet,” zei Gerben. „Ik kan toch maar één hengel vasthouden?”

Zwart was door dat antwoord niet geheel overtuigd en begon langs de wal te speuren of er niet ergens nog een hengel verborgen lag. Maar hij vond niets.

Maar toch wilde hij Gerben een bon geven omdat hij hem verdacht dat bordje in zijn tuin geplaatst te hebben.

Een poosje stond Zwart zwijgend over het meer te staren.

Dan vroeg hij eensklaps: „En Gerben Zonderland, heb jij wel een bermvergunning?”

„Een wat?” vroeg Gerben hoogst verbaasd.

„Een bermvergunning,” herhaalde Zwart en hij begon Gerben steeds dreigender aan te kijken,

„Ik zal mijn pet opeten als ik daar ooit van gehoord heb,” zei Gerben. „Een bermvergunning? Laat me niet lachen, Zwart, die bestaat niet eens.” „Ho ho, broer, ken jij de wet of ken ik hem?” Vroeg Zwart kwaad.

„Ik denk geen van ons beiden!” zei Gerben.

Hielke en Sietse, die alles duidelijk konden verstaan, hadden de grootste pret om de antwoorden van Gerben.

Herhaaldelijk moesten zij hun gezichten in het gras drukken om niet luid te gaan lachen.

Maar Zwart vond het helemaal niet grappig.

Vol ijver om Gerben een bekeuring te kunnen geven vroeg hij bars: „Weet jij wel van wie dit gras is, dat jij nu plat trapt?”

„Wel zeker,” zei Gerben, „dit gras wordt deze zomer gemaaid door Boer De Wit. Volgend jaar maait mijn baas Jellema het en zo doen zij dat steeds om de beurt.”

„Juist,” zei Zwart, „en heb jij een vergunning van De Wit om hier in zijn gras te zitten?”

„Nee,” zei Gerben.

„Zie je nu wel?” riep Zwart triomfantelijk. „De Wit geeft niemand vergunning om zijn gras plat te trappen.”

„Dat weet ik wel,” zei Gerben, „De Wit zou mij gewoonweg uitlachen als ik hem om een vergunning vroeg. Hij zou zeggen: ben jij mal geworden, Gerben? Denk jij dat ik voor zo’n paar grassprietjes een speciale vergunning ga schrijven? Ga jij maar rustig zitten vissen.”

„Hè hè,” lachte Zwart schamper, „dat heb je aardig verzonnen, broer. Jij probeert je er handig uit te praten. Maar het zal je niet lukken. Dus jij hebt geen bermvergunning? Prachtig, dan zet ik je op de bon. Ik zal je leren om bordjes in mijn tuin te plaatsen.”

„Ik kan u niet helemaal volgen,” zei Gerben. „Maar als u zo graag een proces-verbaal wilt schrijven, ga dan gerust uw gang. Misschien kom ik dan in de krant als de man die zomaar zonder bermvergunning ging vissen. Tjonge, hoe Kon ik toch zo brutaal zijn, hè? ’t Is om me dood te schamen.”

„Hou jij je praatjes maar voor je,” zei Zwart, terwijl hij ijverig naar zijn boekje stond te zoeken.

Hielke en Sietse zaten met de grootste pret naar dat tafereel te kijken. Zwart haaide al zijn zakken leeg en begon steeds zenuwachtiger naar het verloren boekje te zoeken.

Gerben, die al die handelingen met stijgende verbazing volgde, vroeg ten slotte: „U wilt mij toch niet vertellen dat u uw boekje kwijt bent? Dat zou reuze jammer zijn. Het zou juist zo'n bijzonder verbaal worden.”

„Help eens zoeken,” zei Zwart. „Misschien ligt het in het gras.”

„Ik zal wel wijzer wezen,” zei Gerben. „Ik ga niet zoeken om een bekeuring te krijgen!”

Zwart liep nu door het gras te speuren. Daarna stapte hij in de roeiboot en ging ook daar zoeken. De riemen legde hij op de wal om beter in alle hoeken te kunnen kijken.

Gerben, die er vol plezier geduldig bij zat te wachten, zag hoe het bootje, door de bewegingen die Zwart maakte, langzaam van de oever afgleed en het meer indreef.

Zwart, die zelfs in het kastje onder de achterbank zocht, merkte niet hoe hij steeds verder van de wal afdreef.

Hij zag het pas, toen Gerben hem toeriep: „Zeg Zwart, moet ik nog lang wachten? Zo dadelijk moet ik naar de boerderij om te melken.”

„Wel verdraaid,” riep Zwart, „heb jij mijn boot losgemaakt?”

Dat kost je minstens vijftientig gulden boete!”

„Dat is een gemene beschuldiging,” riep Gerben quasi-verontwaardigd, „ik heb geen hand naar uw boot uitgestoken. Maar ik zal u eens iets anders vertellen. Ik ga naar huis, ajuus!”

„Maar Gerben,” riep Zwart, „jij kunt mij toch niet zomaar laten wegdrijven? Als jij mij de riemen toewerpt, zal ik geen proces-verbaal maken!”

„Dat is andere taal,” zei Gerben. „Nou, vooruit dan maar. Hier komt nummer één!”

Gerben nam een riem en wierp die te water, zodat hij als een torpedo naar de roeiboot stoomde. Maar halverwege maakte de riem een bocht en schoot tussen het riet.

„Verroest,” zei Gerben. „Dat gaat niet. Ik zal de tweede door de lucht gooien. Denk erom, dat u hem niet op uw pet krijgt!”

„Ja ja, het is goed!” riep Zwart. „Als je maar zorgt dat ik hem kan pakken.”

Hij had er desnoods een buil voor over, want het is niet prettig als je als dienaar van de wet hulpeloos in een bootje ronddrijft en je hebt dan bovendien je verbalenboekje verloren.

Gerben zwaaide de riem heen en weer als een speerwerper en riep dan:

„Let op, daar komt-ie!!”

De riem suisde door de lucht en beschreef een grote boog. Dan dook hij recht naar beneden en kwam op ongeveer twee meter vanaf de boot in het water, waar hij als een bakken rechtop in de modder bleef staan.

„Verroest!” riep Gerben. „Dat is weer mis!”

„Wat nu?” vroeg Zwart bezorgd.

„Tja,” zei Gerben laconiek. „Dat weet ik ook niet! U moet maar wachten tot de wind draait Dan drijft u wel terug naar de wal.”

„Maar dat is toch te gek?” riep Zwart. „Kun je geen hulp halen?”

„Ik zal het proberen,” beloofde Gerben. „Misschien kan ik de jongens van Klinkhamer ergens vinden.”

Gerben pakte zijn hengel en beklom de dijk. Daar hoorde hij zachtjes zijn naam roepen en ontdekte dan de beide Klinkhamertjes aan de andere kant van de dijk. Gerben kwam bij hen zitten en vroeg lachend:

„Hebben jullie alles gehoord?”

„Ja,” zei Hielke. „Wij hadden de grootste pret, want dat verbalenboekje van Zwart hebben wij. Kijk maar!”

Gerben kon zijn ogen nauwelijks geloven.

„Wel deksels, hoe komen jullie daaraan?” vroeg hij hoogst

verbaasd.

„Zwart wilde ons een bekeuring geven, omdat hij dacht dat wij geen binnenaanvaringsreglement aan boord hadden,” vertelde Hielke. „Hij had zijn boekje al klaar om onze namen op te schrijven. Maar toen wij hem het reglement lieten zien, was hij zo verwonderd, dat hij zijn boekje vergat mee te nemen. En nu kan hij lekker geen verballen maken.”

„Die is goed,” lachte Gerben. „En wat gaan jullie er nu mee doen?” ,

„Teruggeven,” zei Sietse. „Maar wij hebben met opzet even gewacht, anders had jij een bon gekregen.”

„Dan worden jullie vriendelijk bedankt,” zei Gerben. „En nu moeten wij eens even kijken waar Zwart gebleven is.”

Zij gluurden over de dijk en zagen dat het bootje van Zwart reeds ver op het meer gedreven was.

„Wij zullen hem nu maar terughalen,” zei Gerben. „Waar is jullie beroemde Kameleon?”

Hielke en Sietse namen Gerben mee naar hun boot. En dan gingen zij op volle kracht naar de eenzame Zwart. De veldwachter keek zeer verheugd toen hij de Kameleon zag naderen. Sietse stuurde naast de roeiboot en Hielke koppelde beide boten aan elkaar vast.

„Daar zijn wij al, mijnheer Zwart,” zei Gerben.

„Je wordt bedankt, Gerben.”

„Kijk, mijnheer Zwart,” zei Hielke, „dit hebben wij gevonden. Het lag in onze boot.”

Hij reikte hem het verbalenboekje over.

„Prachtig,” zei Zwart opgelucht, „dank je wel!”

„En nu gaan wij de riemen opvissen,” zei Gerben. „Geef gas, Sietse.”

De motor begon weer te draaien en dan voeren beide boten terug naar de wal. Spoedig zagen zij de ene riem in ' het water staan. Gerben trok hem uit de modder en nadat hij hem schoon had gespoeld, gaf hij hem terug aan Zwart. Even verder dreef ook de andere riem en toen die ook was opgevist koersten zij naar 'De Woudaap', waar Zwart de roeiboot aan de wal meerde en Gerben naar de boerderij van Jellema ging. Hielke en Sietse voeren naar huis. Het was bijna zeven uur toen zij hun vangst aan vader kwamen tonen.

Klinkhamer knikte goedkeurend en zei:

„Die zullen goed smaken, jongens.”

Moeder had juist de tafel klaar en Hielke en Sietse vielen hongerig op de dikke boterhammen aan. Intussen vertelden zij wat zij met veldwachter Zwart allemaal hadden beleefd.

„En vader,” vroeg Hielke, „is het waar dat je een bermvergunning moet hebben om bij het meer te mogen

vissen?’

„Nee,” zei Klinkhamer, „dat was vroeger zo. Maar de vereniging voor vreemdelingenverkeer heeft ervoor gezorgd dat iedereen vrij langs de oevers mag verblijven, mits er geen baldadigheid wordt uitgevoerd. Maar Zwart had zeker wel een bijzondere reden om Gerben op de bon te willen zetten?’

„Ja,” lachte Sietse, „hij dacht dat Gerben zijn tuinbank te koop had gezet.”

En dan vertelden zij wat zij de vorige avond hadden uitgehaald. Klinkhamer schudde zijn hoofd.

„Jullie worden een paar vagebonden,” zei hij.

„Ik vind het toch niet leuk om juist Zwart zo voor de mal te houden,” zei moeder.

„Dat is het ook niet, moeder ” zei Klinkhamer. „En het moet nu ook maar eens voorgoed uit zijn met die streken. Voor straf gaan jullie die drie baarzen naar Zwart brengen als vergoeding voor het ongerief dat jullie hem hebben bezorgd. En nu meteen, begrepen?’

Hoewel het de jongens erg speet van hun vangst moesten zij toch de vis bij Zwart aanbieden. De veldwachter keek wel verbaasd, maar dan ging hem een licht op.

„Is dit misschien een soort van boetedoening?’ vroeg hij.

„Hadden jullie dat bordje bij mijn tuinbank geplaatst?’

Hielke en Sietse bekenden aarzelend.

„Hm,” bromde Zwart, „Een mooie geschiedenis. Enfin, het zijn prachtige baarzen.”

En daarmee was de zaak rond.

HOOFDSTUK V

Hielke en Sietse bekeken hen nieuwsgierig en dan zei Hielke: „Wij zullen de sleutel gaan halen. Hij is bij een vriend van ons. Wij zullen hem bij het Piratenhotel brengen.”

„Als wij daar dan maar op kunnen rekenen,” zei de grootste van de twee, nogal eigenwijs.

„Waarom zouden jullie daar niet op kunnen rekenen?” vroeg Hielke verwonderd.

„Jullie kunnen niet eens rekenen,” smaalde Sietse.

„Hé, hé, jongens,” kwam Klinkhamer nu tussenbeide. „Jullie moeten niet direct zo, van dik hout zaagt men planken. Zorgen jullie voor die sleutel. En jongheeren, ga maar naar jullie kamp. Het komt allemaal best in orde.”

Hielke en Sietse gingen naar de Kameleon en de beide verkenner wandelden terug.

Sietse, die nog gebelgd was over die eigenwijze jongens, liet de Kameleon met opzet langzaam het meer over varen in de richting van ‚De Woudaap’. Hij stuurde vlak langs de dijk, zodat zij bij het Piratenhotel alles, wat daar plaats vond, goed konden bekijken. De verkenner bouwden vlak naast het schuurtje een grote ronde tent.

„Het lijkt wel een klein circus,” merkte Hielke op.

„Hm,” zei Sietse, „als er storm komt gaat hij als een ballon de lucht in. Ze konden hem beter achter de schuur bouwen. Dan stond hij in de luwte.”

„En kijk eens wat een boten zij hebben,” zei Hielke. „Die grote is een oude zeesloep.”

„Hm,” zei Sietse, „er zit een aanhangmotor aan. Die sloep moet de andere boten zeker trekken?”

Behalve de sloep lagen er nog drie roeiboten en dat was dan de hele vloot van de zeeverkenners. Langzaam voer de Kameleon er voorbij en ging dan naar ,De Woudaap*. Een motorbootje met een aanhangmotor haalde hem in en voer snel verder het meer op. Aan het stuur zat een lange mijnheer met een donkere zonnebril op.

„Hé!” riep Hielke, „die mijnheer heb ik eerder gezien! Wie is hij toch?”

„Ik weet het niet,” zei Sietse. „Hij woont zeker aan de andere kant van het meer?”

Zij waren nu bij ,De Woudaap" aangekomen, waar Kees reeds op hen wachtte.

„Zeg Kees,” zei Hielke, „de gasten zijn bij het Piraten-hotel aangekomen. Wil jij het slot even losmaken?”

„Natuurlijk!” riep Kees en hij liep naar de molen om de

sleutel te halen. Daarna kwam hij bij de Klinkhamertjes in de boot en voer mee naar het verkennerskamp.

„Wat vaar je langzaam, Sietse?” vroeg Kees verwonderd.

„Ik heb geen haast,” zei Sietse, „het is toch maar vijf minuten varen.”

Even later waren ze bij de zeeverkenners terug en legde de Kameleon naast de roeiboten aan. Gewapend met de sleutel ging Kees de wal op en liep nieuwsgierig naar de tent. Hij wilde even binnenkijken, maar twee jongens duwden hem terug. Zij zagen in Kees een ongewenste indringer.

Toen Hielke en Sietse zagen hoe Kees terug werd geduwd, sprongen zij ook op de wal om hun vriend zo nodig te helpen. Kees was nu omringd door een grote groep verkenners. De Klinkhamertjes baanden zich een weg door de kring en dan vroeg Sietse:

„Moeilijkheden, Kees?”

„Ik weet het niet,” zei Kees. „Ze zijn niet erg op mij gesteld, geloof ik.”

„Hebben jullie hier een boodschap?” vroeg een van de verkenners.

„Ja zeker,” zei Kees, „wij moeten de leider spreken.”

„Schipper!” riepen een paar jongens, „er is bezoek!”

Uit de tent kwam een van de leiders.

„Hallo vrienden,” groette hij opgewekt, „komen jullie even kijken?”

„En wij komen ook de sleutel brengen,” zei Kees.

„Fijn jongens, wel bedankt. Willen jullie onze mooie tent even bekijken?”

De mijnheer nam hen mee naar binnen. Doordat er slechts één paal in het midden stond, viel het onze vrienden op dat er veel ruimte in de tent was. Je kon er gemakkelijk rechtop in staan, behalve bij de zijwand, want die was slechts een meter hoog. Enige verkenners waren bezig met het volpompen van luchtbedden.

„Toen wij gingen kamperen met een grote boot, sliepen wij gewoon in een laag stro,” zei Sietse.

„Dat deden wij voorheen ook,” zei de mijnheer. „Maar dit geeft veel minder rommel. En het slaapt prettiger.”

Hielke ging op een bed liggen.

„Ai,” zei hij, „het veert net zo lekker als de kussens in de auto van de dokter.”

De mijnheer lachte. „En jongens,” zei hij, „zoals jullie kunnen zien ligt de hele tent vol met bedden. Daarom zijn wij erg blij met jullie schuurtje, want daarin kunnen wij dan eten en verblijven, als het minder mooi weer is.”

„Ik hoop dat u heel mooi weer krijgt, mijnheer,” zei Sietse,

„dan hebben wij het ook.”

„Jij bent een grappenmaker,” zei de mijnheer lachend. „Gaan jullie ook veel varen?”

„Bijna alle dagen,” zei Hielke.

Ze gingen de tent weer uit en de mijnheer liep met hen mee naar de waterkant. De stadsjongens stonden reeds lachend bij de Kameleon te kijken.

„Schipper,” vroeg een van hen aan de leider, „wat voor boottype is dit?”

„Dat is geen speciaal type,” antwoordde de leider, „het is een buitengewoon model.”

En dan vroeg hij aan Hielke: „Wil jullie boot goed varen?”

„Wij mogen niet mopperen,” zei Hielke,

„Maar hij gaat zeker niet erg hard?”

„Dat gaat wel,” zei Sietse.

Kees moest lachen. De verkenneren moesten eens weten hoe snel de Kameleon kon varen. Maar Kees vertelde het niet.

Hij ging aan boord en dan startte Sietse de motor. Langzaam voeren zij weg, nagekeken door de verkenneren. Zij gingen naar het dorp en haalden Cor en Louw af, die dicht bij de smederij stonden te wachten. Op voorstel van Cor gingen zij daarna nog eens bij de zeeverkenneren kijken.

Toen zij voorbijvoeren, staken de stadsjongens de handen

omhoog als groet. Zij waren nu vrienden. De Kameleon ging verder het meer op. Daar zagen de jongens het smalle bootje van de mijnheer met de donkere bril vanaf de polderdijk naar de overkant van het meer gaan.

„Nu weet ik wie die man is!” riep Hielke. „Hij is die oplichter, die toen mijnheer Van Dongen, de miljonair, geld wilde afpersen!”

„Warempel, je hebt gelijk!” riep Sietse. „Hij is het. En hij heeft nog steeds hetzelfde bootje. Wie weet wat hij nu weer hier komt uitspoken!”

„Hij kwam bij het huis van Spoelstra vandaan,” zei Louw.

„Was hij bij de havik?” riep Kees. „Dat is verdacht. Ik vertrouw die havik voor geen cent. Misschien is zijn huis een rovershol!”

„Het zou best kunnen,” zei Cor, „want er wordt niemand op het erf toegelaten en het huis staat helemaal verscholen tussen struiken en bomen.”

„Wij zullen eens kijken waar die lange mijnheer heen gaat!” zei Sietse en hij gaf de motor vol gas.

De sterke Kameleon begon, ondanks zijn vele passagiers, het smalle bootje met de luid knetterende aanhangmotor in te halen. Zo volgden zij de mijnheer naar de overkant waar hij een vaart in stuurde en dan een dorp bereikte. In een

haventje bij een café legde hij aan en verdween in het gebouw. De jongens, die met de Kameleon langzaam voorbij voeren, overwogen of zij nu zouden blijven wachten of terugkeren. Maar dan zagen zij hoe op het steigertje achter het café een man zat te vissen. Sietse gaf de motor even vol gas en zette hem dan stop, zodat hij, zonder lawaai te maken, langs de visser kon varen.

„Mijnheer!” riep Hielke. „Die lange mijnheer met die donkere bril, logeert die hier?”

„Bedoel je mijnheer Klever?” vroeg de visser. „Ja, die is hier in pension!”

„Wel bedankt, mijnheer,” zei Hielke en dan startte Sietse de motor weer en voeren zij terug naar het meer.

„Dus die man heet Klever?” zei Kees. „Die naam kunnen wij goed onthouden. Je denkt maar aan kever!”

„Het is nog de vraag of het zijn ware naam is,” zei Sietse. „De politie heeft hem natuurlijk in het boek staan en daarom zal hij liever onder een valse naam ergens verblijven.”

„Wij moeten wel een oogje op hem houden,” zei Hielke. „Ik vertrouw hem niet. Waarom draagt hij steeds zo’n donkere bril? De zon schijnt niet eens.”

„Veldwachter Zwart moet maar eens bij het huis van de havik gaan kijken,” zei Kees. „Dan komt er misschien genoeg aan

het licht.”

„Of anders gaan wij daar nog eens kijken,” stelde Cor voor.

„Dat lukt je nooit,” zei Louw. „Je vergeet hoe waaks de keeshond is.”

„Wanneer die Klever er weer heen gaat, gaan wij er ook kijken,” zei Hielke.

Dat voorstel vonden ze allen goed en Kees kreeg de opdracht om zoveel mogelijk erop te letten of er ook iemand naar het huis van Spoelstra ging.

Intussen naderden zij weer het kamp van de verkenners die druk bezig waren met het schillen van aardappels. De Kameleon legde aan en dan duurde het niet lang of onze vrienden hielpen ijverig mee de aardappels van hun jasjes te ontdoen.

„Blijven jullie hier ook eten?” vroeg een van de leiders hen.

„Ik blijf liever gezond,” zei Sietse, maar hij haastte zich erbij te zeggen, dat hij er geen kwaad mee bedoelde.

Hielke zei: „Wij gaan straks thuis een boterham eten, mijnheer, wij hebben om twaalf uur al warm gegeten.”

Gerben, die ook even kwam kijken, zei: „Heren, nodig die kwajongens vooral niet aan tafel, want dan krijgen de anderen niets. Zij kunnen schrokken als hongerige wolven, reken maar.

Verleden week zijn zij een dag te gast geweest op de boerderij en hebben toen een kruiwagen vol aardappels, een wagen sla, tachtig eieren en vijf bussen melk naar binnen gewerkt!”

De stadsjongens lachten.

„Hij is de grootste leugenaar van ons dorp,” zei Sietse, waarop Gerben hem wilde grijpen en zij in een wilde ren rond de tent holden. Daarbij liep Gerben tegen een touw met het gevolg dat de tent scheef zakte.

„Hé mijnheer!” riepen de stadsjongens. „Kijkt u een beetje uit? Anders hebben wij vannacht geen plaats om te slapen!”

„Neem mij niet kwalijk,” zei Gerben, „maar wie bouwt er nu ook een tent met papiertouw?”

„Dat is niet waar!” riepen de verkenneren. „Het is best henneptouw!”

„Toch is het waardeloos,” zei Gerben en dan hielp hij de tent weer recht te trekken en het touw opnieuw te bevestigen.

Toen alles weer in orde was, vroeg Gerben:

„Kennen jullie dat verhaal van het touw dat de torenmeters uit Oldeboorn gebruikten?”

„Dat is al een oud verhaal,” zei een van de leiders. „De mannen uit Oldeboorn gingen naar Hindeloopen om met een lang touw de lengte van de toren te meten. Zij wilden precies zo’n toren bouwen, maar dan veel hoger. Daarom

bekloppen zij de Hindelooper toren en lieten een touw zakken totdat het de grond raakte. Zo hadden zij precies de lengte van de toren. Maar de Hindelopenaren wisten stiekem een stuk van het touw af te snijden en daardoor kwamen de mannen uit Oldeboorn met een veel kortere maat thuis. Zo komt het dat de toren van Oldeboorn veel lager is dan die van Hindeloopen!”

Dat vonden de jongens een leuk verhaal, maar Gerben schudde zijn hoofd.

„Er klopt niets van,” zei hij. „Mijn vader is zelf mee geweest om de toren in Hindeloopen te meten, maar hij vertelde het heel anders. Want ten eerste werden zij niet tot de toren toegelaten en dus moesten zij de maat op een andere manier nemen. Daarvoor gingen zij de schaduw van de toren op de grond meten met een touw. En toen was een van de Hindelopenaren zo flauw om met een zaklantaarn op de grond te schijnen, zodat er een stuk van de schaduw niet te zien was. En daardoor hadden de mannen uit Oldeboorn de maat te klein genomen en dus niet omdat de Hindelopenaren een stuk van het touw hadden afgesneden.”

„Dat verhaal heb ik nog nooit gehoord,” zei de leider.

„Hoe oud is uw vader dan wel geworden? Want het is al een paar honderd jaar geleden gebeurd.”

„En Gerben,” riepen de jongens, „toen was er nog geen elektriciteit. Hoe kwam die man dan aan een zaklantaarn?”

„Jullie kunnen van mij wat,” riep Gerben kwaad. „Ik zal jullie nog eens wat vertellen. Mij niet meer gezien. Orang Oetangs!” Hij ging meteen weg en fietste naar de boerderij. Voor onze vrienden werd het nu ook tijd om naar huis te gaan en nadat zij eerst Kees naar de molen hadden gebracht voeren zij terug naar het dorp.

„En?” vroeg Klinkhamer toen zij even later aan tafel zaten.

„Hoe staan de zaken met de zeeverkenners? Hebben jullie al flink ruzie gemaakt?”

„Het zijn leuke jongens,” zei Sietse.

„Wij hebben ze geholpen bij het aardappelen schillen,” zei Hielke.

„Dan is het in orde,” zei Klinkhamer. „Ik heb liever dat jullie met ze eten dan vechten.”

De volgende dag kwamen de vrienden weer met de Kameleon op bezoek bij de verkenners. Een van de leiders was bezig de benzinetank van de aanhangmotor te vullen.

„Zeg jongens,” vroeg hij, „zullen wij zo dadelijk eens een wedstrijd houden? Ik in de sloep en een van jullie in de Kameleon?”

Dat voorstel werd door allemaal met gejuich ontvangen. De

verkenners dachten dat hun boot het royaal zou winnen want de aanhangmotor was reuze sterk. Allemaal stonden zij nu aan de waterkant en keken toe hoe hun leider de motor met een touwtje op gang bracht. Sietse, die alleen in de Kameleon zat, knipoogde veelbetekenend tegen zijn vrienden. En dan gingen de boten varen. De sloep voer weldra op de grootste snelheid en de Kameleon hield haar vrij gemakkelijk bij. Zij gingen tot 'De Woudaap' en keerden dan terug. De sloep die nu een geringe voorsprong had, bleef deze behouden doordat Sietse maar weinig gas gaf. En dus kwam de sloep, tot grote vreugde van de verkenners, als eerste aan.

„Hoeral" riepen ze, „onze boot is de beste!"

Maar de leider schudde zijn hoofd en zei: „Nee jongens, de boten varen even snel, want bij het keren had ik de binnenbocht en daardoor kreeg ik dat beetje voorsprong."

Kees moest om die bewering zo onbedaarlijk lachen dat hij zich verslikte. Hielke klopte hem op zijn rug om hem van zijn benauwdheid te verlossen.

„Hè hè," hikte Kees, „zo'n grappige wedstrijd heb ik nog nooit gezien."

Wat voor grappigs daar nu aan was, konden de verkenners niet begrijpen.

De leiders stelden voor om met z'n allen te gaan varen. Het

doel was het eiland midden in het meer. Een groep ging in de sloep en de rest in de drie roeiboten. De sloep zou de langste weg nemen en voer naar rechts langs de oever. De roeiboten namen de kortere weg naar links. De

Kameleon sloot zich bij de drie roeiboten aan. De roeiers deden hun best om zo snel mogelijk te varen. Zij trokken uit alle macht aan de riemen want zij wilden minstens zo vlug bij het eiland zijn als de sloep. Het duurde evenwel niet lang of het tempo van de roeiers begon te dalen. Zij werden vermoeid.

„Zullen wij jullie duwen?” riep Hielke vanuit de Kameleon, die langzaam volgde.

„Kan dat?” vroeg de leider, die in de middelste boot zat.

„Wel ja, dat gaat best!” riepen onze vrienden en Hielke zei: „Binden jullie de boten maar naast elkaar vast.”

Daar hadden de verkenner wel oren naar en met enige touwen bonden zij hun boten stevig aan elkaar. Daarna voer de Kameleon achter de middelste boot en begon te duwen. Sietse gaf nu geleidelijk meer gas en tot verwondering van de verkenner ging het steeds vlugger. En dan liet Sietse de motor op volle kracht duwen.

„Nee maar!” riepen de verkenner enthousiast, „zo vlug kan onze sloep lang niet. Jij hebt ons goed voor de mal gehouden,

Sietse!”

„Zo’n boot moesten wij hebben,” zei de leider. „Willen jullie hem verkopen?”

„Natuurlijk niet,” zei Hielke, „zo’n boot krijgen wij nooit weer! Voor geen geld willen wij hem kwijt.”

In een ommezien was nu het eiland bereikt. De sloep was nauwelijks halverwege.

„Daar kunnen wij niet op wachten,” zei de leider lachend.

„Kom jongens, wij gaan alvast voetballen!”

Toen de sloep bij het eiland aanlegde, keken de andere leider en zijn verkenners heel verbaasd naar hun voetballende vrienden.

„Hoe kan dat nou?” vroegen zij. „De sloep gaat tweemaal zo hard als de roeiboten...”

„De Kameleon heeft ons geduwd,” verklapte de andere leider. „Wij gingen met sneltreinvaart over het meer.”

„Dat bestaat niet,” riepen de andere verkenners. „De Kameleon vaart nauwelijks zo hard als de sloep. En met drie roeiboten erbij kan hij lang niet zo hard.”

„Dat zullen wij jullie straks wel eens laten zien,” zei Sietse.

„Maar wij hebben nu nog geen tijd. Wij moeten eerst deze wedstrijd gewonnen hebben.”

Natuurlijk gingen nu de andere jongens ook meedoen en

werd er gevoetbald alsof het leven ervan afhing. De wedstrijd duurde zo lang tot allen te vermoeid waren om nog hard te kunnen lopen en lui gingen ze in het gras liggen. Een zeilboot met een groezelig zeil kwam ook naar het eiland.

„Daar komt Gerben,” riep Kees en dan begonnen ze allemaal te roepen: „Gerben! Ahoy!”

Gerben stuurde zijn boot naast de sloep en kwam ook aan wal.

„Hallo vrienden,” groette hij luidruchtig. „Goed weer voor de watersport, hè? Een lekker briesje voor iemand die van zeilen houdt, zoals ik.”

„Roeien is ook een goede sport,” merkte een van de leiders op.

„Ik roei nooit,” zei Gerben. „Ik kijk wel uit. Ik maak me niet druk, ik zweet al.”

„Toch is zeilen gevaarlijk voor iemand die er geen verstand van heeft,” zei een van de verkenners.

„Tja,” zei Gerben, „het is helemaal een kwestie van gevoel. Sommige mensen leren het nooit! Je moet kunnen zien, wat kan en wat niet kan. Natuurlijk kan de beste zeiler wel eens iets overkomen, zoals het mij verleden week gebeurde. Maar dan moet je weten wat je doen moet! En dan loopt het meestal wel mee.”

„Wat gebeurde er verleden week, Gerben?“ vroegen de jongens nieuwsgierig.

„Och niets bijzonders,“ zei Gerben, terwijl hij een sigaret rolde. „Ik was gaan zeilen terwijl het nogal hard woei. Nou en dan moet je je schrap zetten om het touw van het zeil vast te houden, anders schiet het zo uit je handen. De meeste zeilers lagen dan ook aan de wal omdat zij de wind te sterk vonden. Dat zijn dan ook zeilers met babyhandjes. Want als je een paar sterke knuisten hebt, zoals ik, laat je het touw nooit los, al rukt het zeil er nog zo aan. En dan gaat het pas hard. Mijn boot vloog als een meeuw over het water en danste op de golven als een jonge geit. Ik genoot voor tien, al spatte het buiswater mij somtijds om de oren. Binnen de vijf minuten was ik het meer over.“

„Dan was het een vliegboot,“ zei Cor.

„Ja, hoor eens,“ zei Gerben gebelgd, „als jij mij niet gelooft, vertel ik niets meer. Begrijp dat goed.“

„Maar Gerben, ik geloof het best,“ haastte Cor zich te verontschuldigen.

„Huichelaar!“ riep Sietse.

„Mijnheer Gerben, vertelt u toch verder,“ drongen de stadsjongens aan. „Wat gebeurde er toen?“

„Dat kan ik wel vertellen,“ riep Hielke. „Gerben vloog met

zijn boot tegen de dijk op, maakte een salto mortale door de lucht, kwam toen precies op de rug van een paard terecht en reed zo naar huis. De volgende dag is hij de boot gaan halen, want toen waaide het niet meer.”

Dat vonden zij allemaal grappig, behalve Gerben, die Hielke lang niet vriendelijk aankeek.

En Louw riep: „Nee Hielke, dat gebeurde toen Gerben een roeiboot had. Nu had hij een zeilboot en dat is natuurlijk een heel ander avontuur!”

„Juist, Louw,” zei Gerben goedkeurend, „het is bedroevend hoe gauw de mensen iets vergeten of hoe zij een verhaal verdraaien. Maar met de zeilboot was het een heel ander geval! Toen ik terugvoer, begon de wind zo aan te wakkeren dat de boot niet meer was te houden. Ik deed natuurlijk mijn best en klemde het touw met de uiterste krachtsinspanning vast. Maar langzaam aan verloor ik terrein en begon het touw mij te ontglippen. Ten slotte kon ik het niet meer houden en moest ik de boot laten gaan. En daar ging die. Tjonge, wat ging dat hard. Als de weerlicht ging hij ervandoor! En ik erachteraan! Maar ja, zo hard kan geen mens lopen, niet waar?”

„Lopen?” vroegen de jongens allemaal verbaasd. „Hoe kun je nu midden op het meer gaan lopen?”

„Dat is nogal eenvoudig,” zei Gerben Onverstoorbbaar. „Als je een flinke snelheid hebt, spring je van golf naar golf. Daarbij moet je je tenen zover mogelijk gespreid houden, dan heb je groter oppervlak om op te steunen,”

Een moment keken de jongens hem verbluft aan. Maar dan brak er een tumult van vrolijkheid los. Die Gerben had hen er toch maar weer even fijn tussen genomen. Een van de leiders gaf hem als beloning voor dat mooie verhaal een sigaar en lachend ging Gerben weer in zijn zeilboot verder.

„Nu gaat hij weer een nieuw verhaal bedenken,” zei Sietse.

„Dat komt hij dan morgen vertellen om weer een sigaar te verdienen.”

„Is het waar?” vroegen de leiders lachend.

„Laat Gerben maar lopen,” zei Hielke. „Hij is goed uitgekookt. En’ weet u wat de grootste grap van het verhaal is? Het heeft de vorige week helemaal niet hard gewaaid.”

Dat vonden ze allemaal een duidelijk bewijs hoe goed Gerben kon fantaseren. En ze waren het er wel over eens dat hij zo boeiend kon vertellen dat je het nog bijna geloofde ook.

Het werd tijd om de terugtocht te aanvaarden en nu moest de Kameleon laten zien of hij met drie roeiboten voor de boeg sneller kon varen dan de sloep.

De boten gingen naast elkaar op een rij liggen en dan begon de sloep te varen. De Kameleon, met de drie roeiboten voor zich, volgde. Doordat Sietse steeds meer gas gaf, duurde het niet lang of de roeiboten gingen harder dan de sloep. Daarom grepen de verkeners in de sloep de riemen en begonnen verwoed te roeien.

„Hé!” riepen de andere verkeners, „dat mag niet, jullie mogen niet roeien!”

Omdat zij evenwel toch bleven roeien, liet Sietse de roeiboten in de steek en voer op volle snelheid rond de sloep. De grote golven, die de krachtige motor van de Kameleon maakte, deed de sloep zo schommelen, dat de verkeners de riemen niet konden gebruiken. Ze sloegen een gat in de lucht of de riem dook zo diep in het water, dat zij er geen beweging in konden krijgen. Met bewondering zagen de verkeners hoeveel kracht de Kameleon ontwikkelde. Het schommelen van de sloep vonden zij machtig en hoewel de leider het verbood, lieten zij de boot nog grotere schommelingen maken.

En toen gebeurde waarvoor de leider had gewaarschuwd. De sloep sloeg om en twaalf kleine en één grote witte baret dreven op het water met evenzoveel proestende zwemmers erbij. De Kameleon en de roeiboten schoten meteen te hulp

en haalden de zwemmers binnen boord.

„Hebben jullie nu je zin?“ vroeg de kletsnatte leider kwaad. „Ik heb jullie nog zo gewaarschuwd. Er had er best een onder de boot kunnen raken en verdrinken. Als jullie niet meer willen gehoorzamen, breken wij vandaag nog op en gaan terug naar huis. En het is ook geen manier om met de Kameleon zulke golven te maken.”

„Dan had. u de jongens niet moeten laten roeien,” zei Sietse. „Kom, laten wij niet gaan kibbelen,” zei de andere leider kalmerend. „Het is een goede les geweest. Wij weten nu dat er niet met de sloep mag worden geschommeld. Laten wij nu proberen de boot weer recht te zetten.”

De sloep, die helemaal ondersteboven dreef, moest nu gekanteld worden. Daarvoor gingen alle boten aan een kant liggen en werden zoveel mogelijk handen aan de rand van de sloep geslagen. Een van de leiders telde een-twee-drie en dan trokken zij de sloep op haar zijde. Door nu met opgestroopte mouwen hun armen zo ver onder water te reiken dat zij de andere rand van de sloep konden pakken, wisten zij deze omhoog te trekken en lag de boot weer goed. Alleen moest nu het water er nog uitgeschept worden, hetgeen met allerlei voorwerpen, zoals klompen, hoosvaten, groenteblikjes enzovoort, werd gedaan. Eindelijk kon de terugtocht worden voortgezet waarbij de Kameleon nu ook de sloep moest

duwen, want de aanhangmotor weigerde om aan te slaan. Sietse liet de motor op volle kracht varen, zodat de verkenneren in hun natte kleren spoedig in het kamp terug waren. Hoewel zij het wel een beetje koud hadden, vonden zij toch dat het een machtig avontuur was geweest.

Alleen de aanhangmotor bekwam dit avontuur slecht, want hij moest naar de smederij van Klinkhamer om gerepareerd te worden. Daarbij bleek dat er enige onderdelen vernieuwd moesten worden en zo kwamen de verkenneren zonder motor te zitten. Maar geen nood, want de Kameleon kwam hen iedere dag helpen om hun boten te duwen. En dat was voor de verkenneren heus geen kwade ruil!

HOOFDSTUK VI

Spoelstra heeft pech!

Het was zaterdagmorgen. De klok had nauwelijks half tien geslagen, toen er een vreemde optocht de smederij van Klinkhamer naderde. De kop van de stoet werd gevormd door Spoelstra, de melkvaarder, die door veldwachter Zwart werd opgebracht. Zwart had zijn arrestant stevig bij een schouder vast en duwde hem voort alsof Spoelstra zelf niet bij machte was om te lopen. De arrestant werkte trouwens ook meer tegen dan mee. Hij was het kennelijk niet met de veldwachter eens, dat hij zo in het openbaar naar de cel werd gebracht.

„Laat mij toch los!” riep hij kwaad. „Ik ga wel vrijwillig mee. Ik ben toch onschuldig!”

„Hij is een rover!” riep een jongen uit de stoet, die achter het tweetal volgde. Het was Kees die dat riep.

Klinkhamer en zijn beide zoons, die in de deur van de smederij stonden te kijken, zagen de optocht met verbazing aan.

Spoelstra, die de smid zag staan, riep:

„Klinkhamer, ik ben onschuldig. Ik heb nog nooit gestolen!”
„Doorlopen!” commandeerde Zwart, „geen praatjes. En een beetje opschieten!”

„Zeg Kees!” riepen Hielke en Sietse. „Wat is er gebeurd?”
„Hij heeft al het melkgeld gestolen!” riep Kees. „Wel tweeduizend gulden. Hij is een gemene rover! Zwart zal hem in de cel stoppen. Gaan jullie mee?”

„Nee jongens,” zei Klinkhamer, „jullie blijven hier. Ik wil niet, dat jullie je gaan verlustigen aan andermans fouten. En daar komt Gerben. Hij kan ons er misschien wel meer van vertellen.”

Gerben, die naast zijn fiets liep, kwam naar de smederij. Hij keek nogal ernstig, toen hij zei: „Dat is ook wat moois, Klinkhamer. Spoelstra heeft al het melkgeld verloren. Hij zegt, dat het in een kistje in zijn boot stond en nu is het spoorloos verdwenen. Zwart denkt dat Spoelstra het verstoppt heeft en nu wil hij hem een tijdje opsluiten om hem tot een bekentenis te dwingen.”

„En wat denk jij ervan, Gerben?” vroeg Klinkhamer. „Heeft Spoelstra het geld verdonkeremaand?”

„Ik weet het niet,” zei Gerben. „Die Spoelstra is een rare kerel. Ik bedoel, je weet nooit wat je aan hem hebt. Hij is altijd zo stug en vreemd. Nooit wil hij een praatje met je

maken en hij verdwijnt het liefst zo gauw mogelijk als je hem aanspreekt.”

„Maar hoe kwam het nu, dat hij dat geld zo plotseling kwijt is?” vroeg Klinkhamer,

„Wel, hij was bij ons op de boerderij en bracht, zoals iedere zaterdag, de enveloppe met het geld bij de keukendeur.

Vrouw Jellema nam het van hem aan en gaf hem een paar sigaren. Spoelstra krijgt zaterdags op alle boerderijen sigaren.

Nou, toen ging hij terug naar zijn schuit en voer verder. Maar plotseling kwam hij weer bij de boerderij aanleggen. Hij liep het erf op en kwam zomaar ongevraagd binnen tot aan de tafel. Wij zaten net koffie te drinken. Hij greep de tafel vast en hij trilde zó, dat de kopjes ervan stonden te rinkelen.

„Ik... ik ben het kwijt,” stotterde hij, „ik ben alles kwijt, al het geld is weg!”

„Wat zeg je, Spoelstra?” vroeg Jellema verbaasd. „Bedoel je, dat je het melkgeld kwijt bent?”

„Ja, alles, het hele kistje is weg, al het geld. Wat moet ik doen?”

„Drommels,” zei Jellema, „dat kistje kan toch zomaar niet verdwenen zijn? Heb je overal goed gekeken? Is het niet ergens tussen de bussen geraakt?”

Maar Spoelstra was helemaal in de war. Hij was zo

zenuwachtig dat het erop leek als zou hij gaan huilen. Vrouw Jellema bood hem koffie aan, maar hij moest niets hebben. Hij jammerde maar dat het een ramp was en dat er vast ergens een dief moest zijn die er met het geld vandoor was gegaan.

Nou, wij gingen met hem mee naar zijn schuit en hielpen hem zoeken. Wij hebben alle bussen verplaatst, maar er was geen kistje met geld aan boord.

„Het stond op de bussen,” zei Spoelstra telkens, „meer weet ik er niet van!”

Wij zochten langs de polderdijk maar er was geen spoor van een dief te ontdekken. Daarom gingen wij naar ‚De Woudaap’ en vroegen aan Dijkstra of hij misschien een verdacht persoon had gezien.

„Nee,” zei Dijkstra, „ik heb toevallig een tijdje op de balustrade staan kijken en ik heb gezien hoe Spoelstra naar de boerderij ging en daarna weer verder voer. Maar er is beslist niemand anders bij de schuit geweest, want dan had ik dat zeker gezien.”

Het werd dus steeds raadselachtiger en voor Spoelstra werd het er niet beter op, toen veldwachter Zwart langs kwam fietsen.

„Je moet de vermissing aangeven,” zei Dijkstra tegen

Spoelstra. „Anders rust de verdenking op jou.”

Maar toen Zwart ervan hoorde, behoefde hij niet lang na te denken, want hij greep Spoelstra meteen in zijn kraag en zei: „Voordat ik die praatjes geloof, moet jij eerst maar een paar dagen In de cel. Dat zal je geheugen wel oprissen!”

Nou en zo wordt Spoelstra nu naar het gemeentehuis gebracht!”

„Tjonge,” zei Klinkhamer. „Dat is een vreemd geval. Hebben jullie niet gedregd? Het kistje kan toch best overboord zijn gevallen?”

„Daaraan heb ik ook al gedacht,” zei Gerben. „Maar de vraag is nu, waar moet je dreggen? Spoelstra is eerst doorgevaren en toen ontdekte hij pas dat het kistje weg was!”

Hielke en Sietse, die het verhaal van Gerben ook hadden aangehoord, keken elkaar eens aan.

„Ga je mee?” vroeg Sietse en Hielke begreep meteen wat zijn broer van plan was. Hij wilde naar het geldkistje gaan zoeken. Zij gingen naar de Kameleon en voeren weldra het meer op naar de boerderij van Jellema. Van verre zagen zij de schuit van Spoelstra daar nog voor de wal liggen. Weldra passeerden zij ‚De Woudaap’ en even later legden zij naast de melkschuit aan. Als het kistje van de bussen was gegleden lag het misschien wel te water en daarom gingen Hielke en Sietse

hun zwembroeken aantrekken en doken om de beurt naast de praam. Maar duiken is een vermoeiend werkje en toen Sietse ontdekte, dat hij daar, als hij op zijn tenen stond, nog net het hoofd boven water kon houden, gingen zij met hun voeten de bodem aftasten. Zij liepen steeds verder in de richting die Spoelstra had gevaren, maar hun voeten vonden niets dat op een kistje leek. Later gingen zij dezelfde weg weer terug en dan nog eens, maar er was niets te vinden. Ten slotte klommen zij weer in de Kameleon en trokken hun kleren aan.

„Als het kistje gewoon overboord was gevallen, hadden wij het nu toch wel moeten vinden,” zei Sietse,

„Ja,” zei Hielke, „het is zeker op een andere manier verdwenen.”

„Misschien heeft die lange mijnheer met dat smalle bootje hier op de loer gelegen,” zei Sietse. „En toen Spoelstra het kistje even onbeheerd liet staan, heeft hij het gauw weggeroofd.”

„Als dat waar zou zijn, moet hij met zijn bootje tussen het riet verscholen hebben gelegen,” zei Hielke. „Anders moest Dijkstra hem toch gezien hebben. Laten wij eens gaan kijken of het riet ergens plat gevaren is?”

Langzaam voer de Kameleon langs de rietkraag, maar nergens

vonden de jongens een bewijs dat er een boot had gelegen. Dus was die lange mijnheer er waarschijnlijk niet geweest! Sietse stuurde hun boot weer naast de melkschuit, daarna ging Hielke op de wal.

„Kijk,” zei hij, „ik zal net doen, alsof ik Spoelstra ben. Nu ga ik aan boord en trek de vaarboom uit het water.”

Spoelstra had namelijk de gewoonte om zijn schuit vast te leggen door de vaarboom vlak ernaast stevig in de bodem van het meer te duwen. Hielke trok de vaarboom nu los en zwaaide hem rakelings over de melkbussen naar de andere kant om de schuit van de wal te kunnen duwen. Maar in plaats van te gaan duwen, liet hij de vaarboom zakken en zei: „Weet je wat er misschien gebeurd is? Toen Spoelstra de boom naar de andere kant zwaaide, heeft hij het kistje met geld weggemaaid zonder dat hij het merkte.”

„Dan zou het dus tussen de schuit en de wal zijn gevallen?” zei Sietse. „Hm, het is mogelijk. Daar hebben we nog niet gezocht. We zullen dus de schuit even moeten verleggen.”

„Ja,” zei Hielke, „de steiger moet even helemaal vrij zijn.” Hij maakte de schuit los en Sietse liet de Kameleon ertegen duwen. Even verder maakten zij de schuit weer vast en begonnen zich nogmaals uit te kleden, om langs de aanlegsteiger van Jellema naar het vermiste kistje te zoeken.

Zij lieten zich ieder aan een einde van de steiger in het water zakken en liepen zo naar elkaar toe. Sietse had nauwelijks twee meter gelopen of hij riep: „Ja, ik voel iets!”

Meteen dook hij onder en kwam dan boven met een voorwerp dat een oud deksel van een melkbus bleek te zijn. „Mis!” zei Sietse teleurgesteld en hij wierp het deksel op de wal. Dan liep hij weer verder naar Hielke die de helft reeds afgelegd had. Toen zij bijna bij elkaar waren, riep Sietse: „Au, ik stoot me. Denk erom, er zitten bouten in de palen.”

Hij ging met zijn handen voelen en vond een voorwerp dat tussen twee palen hing. Toen hij het vastpakte liet het los en bracht hij het zonder moeite naar de oppervlakte.

Dan riepen zij tegelijk: „Het kistje!”

Een kleine blikken trommel, waarvan het deksel werd dichtgehouden door een stuk elastiek, bleek het vermiste kistje met geld te zijn.

„Hebben wij even geluk?” zei Sietse glunderend. „Wie zou het hier ooit gezocht hebben?”

„Dus het is precies zo gegaan, als ik al zei,” zei Hielke trots, „Spoelstra heeft het kistje met de vaarboom in het water gestoten!”

„Natuurlijk,” zei Sietse, „zo is het gebeurd. Kom, laten wij het gauw naar Zwart brengen. Dan kan Spoelstra weer naar huis.”

Vlug gingen zij in de Kameleon en tijdens het varen kleedden zij zich weer aan. Toen zij even later op volle kracht onder de brug doorvoeren, fietste veldwachter Zwart juist weer de polderdijk op. De jongens zagen de veldwachter niet, evenmin als Zwart hen zag. Zwart had de politie te water getelefoneerd en gevraagd om naar ‚De Woudaap’ te varen. Daar zou hij hen opwachten om dan gezamenlijk met de boot in het meer te dreggen naar het geldkistje. Niet omdat Zwart geloofde dat het kistje ergens op de bodem lag, maar de burgemeester had hem bevolen om ernaar te zoeken. Terwijl Zwart, mopperend over zoveel ‚kouwe drukte’, zoals hij het noemde, naar ‚De Woudaap’ fietste, voeren Hielke en Sietse naar het Raadhuisplein. Vlug legden zij aan en holden naar het gemeentehuis, waar nog vele nieuwsgierigen stonden te wachten. Met het geldtrommeltje verborgen onder zijn kiel, beklom Sietse de stoep van het gemeentehuis, gevolgd door Hielke. Zij openden de grote deur en kwamen in de gang, waar twee heren juist aanstalten maakten om naar buiten te gaan. Het waren de burgemeester en de directeur van de zuivelfabriek.

„Burgemeester,” zei Sietse, nog hijgend van het harde lopen, „wij hebben het. Het zat tussen de palen van de steiger.” Hij probeerde onderhand het kistje vanonder zijn kiel te

voorschijn te halen en veroorzaakte door zijn haast nog een flinke winkelhaak in de kiel. De burgemeester en de directeur, die verwonderd stonden te kijken, konden hun ogen nauwelijks geloven toen zij het trommeltje zagen.

„Aha,” zei de burgemeester, „is dat het bewuste kistje? Het is geweldig, jongens. Kom mee naar mijn kamer en vertel daar eens precies hoe jullie het gevonden hebben!”

Zij volgden de burgemeester en in zijn kamer werd toen het hele verhaal van de vondst verteld.

„Dat hebben jullie kranig gedaan,” prees de burgemeester, „een detective kan het jullie niet verbeteren. En directeur, wilt u de inhoud even controleren?”

De enveloppen met geld bleken wel een beetje nat te zijn, maar er werd niets vermist en dus was er van diefstal of verduistering geen sprake.

„Dus burgemeester, het is slechts een ongelukje geweest,” zei de directeur. „Wij kunnen Spoelstra niet langer ergens van verdenken!”

„Pardon,” zei de burgemeester lachend, „door mij is Spoelstra niet verdacht. Zwart zag in Spoelstra slechts een dief. Maar wij weten nu wel beter en ik zal onze arrestant meteen in vrijheid stellen!”

De burgemeester drukte op een bel en dan kwam de bode.

Deze kreeg opdracht Spoelstra te halen.

„En jongens?” zei de burgemeester, „willen jullie mij nog een plezier doen?”

Hielke en Sietse antwoordden beleefd, dat zij dat wel wilden.

„Welnu, varen jullie dan straks even naar het meer en zeg aan de waterpolitie dat zij niet meer behoeven te dreggen.”

„Goed mijnheer,” zei Hielke.

„Het komt in orde,” zei Sietse.

De bode bracht de arrestant binnen. Het eerste wat Spoelstra zag, was het trommeltje op het schrijfbureau.

„Dat... dat is van mij!” riep hij verbaasd en verheugd.

„Ja Spoelstra,” zei de burgemeester, „deze flinke jongen» hebben het gevonden tussen de beschoeiing van Jellema's steiger. U had het waarschijnlijk met de vaarboom overboord gestoten. Neemt u het nu maar weer mee en dan is, wat de politie betreft, deze zaak afgelopen.”

„Maar Spoelstra,” sprak nu de directeur, „ik moet je erop wijzen dat dit niet weer mag voorvallen. Je moet het geld een betere plaats in de boot geven en je mag het nooit weer onbeheerd achterlaten. Als je dus in het vervolg geld naar een boerderij brengt, neem je het hele kistje mee!”

„Jawel mijnheer,” zei Spoelstra, „het zal niet weer gebeuren. Ik houd voortaan het geld steeds bij mei”

„Goed,” zei de directeur. „Ga dan nu maar gauw terug naar je schuit, want de boeren in de polder zitten zoetjes aan op je te wachten.”

„Jawel mijnheer, ik ga meteen,” zei Spoelstra.

Hielke en Sietse gingen met hem mee. In de gang zei Hielke: „U kunt wel met ons meevaren, Spoelstra..Dan bent u er veel vlugger!”

Dat wilde Spoelstra graag en hij volgde de jongens naar de Kameleon. De mensen, die nog voor het gemeentehuis stonden te wachten, keken wel verwonderd dat de arrestant was losgelaten. Maar zij vroegen hem niets, want Spoelstra keek erg nors.

Aan boord van de Kameleon ging hij voorin zitten met de rug naar Hielke en Sietse gekeerd. Zonder op of om te kijken, bleef hij daar zitten als een stenen beeld, totdat de Kameleon de melkschuit bereikte. Spoelstra stapte over in zijn eigen boot en dan vroeg Hielke:

„Zullen wij u duwen?”

„Goed,” zei Spoelstra stug.

De Kameleon begon de praam steeds sneller voort te duwen totdat die met een flinke vaart naar de stenen polderbrug voer. Daar was ook de politieboot, die, met een sleepnet achter zich, nog steeds naar het geldtrommeltje zocht. Zwart,

die ook aan boord was, keek met grote ogen naar de naderende melkschuit.

„Nu zul je wat beleven,” zei Sietse gnuivend, „Zwart kijkt alsof hij ons zo dadelijk wil verslinden!”

En dan begon Zwart te roepen:

„Hé daar! Stoppen!! Wat voor den drommel heeft dat te betekenen? Hoe kom jij hier, Spoelstra? Welke sufferd heeft jou vrijgelaten?” „De burgemeester,” antwoordde Spoelstra stug.

„Maar dat gaat maar niet zomaar!” riep Zwart kwaad. „Zolang dat kistje met geld niet terecht is, blijf jij in de cel. Ga ogenblikkelijk terug met die schuit!”

„Hier is het geld,” zei Spoelstra.

Zwart keek zo verbaasd dat zelfs Spoelstra even moest lachen. Dan gaf de Kameleon de melkschuit nog een extra duw en legden Hielke en Sietse naast de politieboot aan.

„Mijnheer Zwart,” zei Hielke, „in opdracht van de burgemeester moeten wij u vertellen dat er niet verder naar het geld gezocht behoeft te worden!”

„Dat is al geen nieuws meer,” bromde Zwart verstoord. „Zeg mij liever waar dat geldkistje gevonden is.”

Toen kregen hij en de andere politiemannen het hele verhaal te horen, hoe de jongens het kistje hadden gevonden.

„Dat was goed werk, jongens,” zei de brigadier van de waterpolitie waardierend.

„Hm,” bromde Zwart, „misschien had die Spoelstra het wel met opzet bij die schoeiing verstopt.”

„Dat is niet te bewijzen, Zwart,” zei de brigadier. „Maar de zaak is hiermee ten einde en dus gaan wij gauw terug. Dan zijn wij precies om twaalf uur thuis. Haal het net binnen boord, mannen!”

Hielke duwde de Kameleon los van de politieboot en dan voeren zij terug naar het dorp. In de verte zagen zij Spoelstra nog juist onder de polderbrug doorvaren.

Nauwelijks waren Hielke en Sietse terug in de smederij, of Kees, die daar op hen stond te wachten, riep: „Hebben jullie Spoelstra naar de politieboot gebracht? Wordt hij nu opgesloten in de stad?”

„Wel nee,” zei Hielke lachend, „hoe kom je daarbij? Spoelstra was totaal onschuldig. Wij hebben het geld gevonden en hem toen teruggebracht naar zijn schuit.” En dan vertelden zij hoe alles zich had toegedragen.

„Tjonge,” zei Klinkhamer, „jullie worden nog echte speurders.”

„Ja,” zei Hielke. „En wij kunnen ons erop beroemen dat wij Spoelstra hebben zien lachen!”

„Toch was hij helemaal niet vriendelijk,” zei Sietse. „Hij heeft ons niet eens bedankt!”

„Dat is niet zo belangrijk, Sietse,” zei Klinkhamer. „Jullie hebben ervoor gezorgd dat hij niet onschuldig veroordeeld werd. En dat zal voor jullie steeds een plezierige gedachte zijn. Wat zeg jij, Kees?”

„Poeh!” riep Kees. „Ik had hem vast niet geholpen! Ik moet hem niet. Ik zal daar een half uur gaan duiken voor zijn plezier. Ik ben niet gek!”

Nog geheel ontevreden over de afloop, ging Kees mopperend naar huis.

„Kees is een zwartkijker,” zei Hielke.

„Behalve als hij bij een tafel vol lekkers zit,” zei Sietse.

„Och, ieder mens heeft zijn fouten,” zei Klinkhamer.

HOOFDSTUK VII

De traktatie — Het masker — De hulp van Gerben

De zeeverkenners bleven nog twee dagen en toen was de kampeerpartij reeds weer voorbij. De vakantie was voor hen omgevlogen en dat was hun best aan te zien. Het zwemmen en het verblijf in de zon had hen allen zo bruin gemaakt, dat zij bijna onherkenbaar waren en allemaal waren ze het erover eens dat zij het volgend jaar weer hier kwamen kamperen.

„En dan mogen jullie weer ons Piratenhotel lenen,” zei Kees, hetgeen wel een bewijs was dat ook onze vrienden zich best met de verkenners hadden vermaakt. De leiders, die graag nogmaals van dat aanbod gebruik wilden maken, boden toen op die voorlaatste dag aan om met z’n allen een bezoek aan het Paviljoen aan de overkant van het meer te brengen. Dat voorstel werd met gejuich ontvangen. De beide heren wilden daar speciaal onze vrienden trakteren als beloning voor alle hulp die zij van hen hadden gekregen. De vrienden beweerden evenwel dat het niet nodig was om hen daarvoor te belonen, want zij hadden het zelf ook reuze plezierig gevonden om met de verkenners erop uit te trekken.

„Maar,” zei Kees, „dat wil niet zeggen, dat ik geen limonade of een portie ijs zou lusten!”

„En dat lusten wij allemaal wel!” riepen de verkenners.

„Zullen wij de boten maar klaarmaken, schipper?”

De leiders vonden het best en nu werden de roeiboten naast de sloep gebonden. Sietse stuurde de Kameleon achter de sloep en daarna waren de jongens klaar om te vertrekken. Het wachten was nog op de beide heren waarvan de ene de tent sloot en de andere, die nog gauw even een grote kromme pijp vol tabak stopte, ervoor zorgde dat ook het Piratenhotel gesloten werd. De heren kwamen ook aan boord en nu kon de tocht beginnen. De Kameleon begon te duwen en dan voer dit vreemde konvooi in de richting van het Paviljoen. De stemming onder de jongens was. opperbest. Vooral Kees zat zich reeds bij voorbaat te verheugen op de traktatie.

„Daar krijg je ijs met alle kleuren van de regenboog,” vertelde hij opgetogen. „Nergens ter wereld krijg je het zo lekker!”

„Kom jij daar dan dikwijls?” vroeg een van de stadsjongens.

„Eh, nee,” zei Kees, „maar wij zijn er dikwijls langs gevaren en dan heb ik wel gezien hoe men daar uit grote ronde glazen ijs zat te smullen. Een zo’n portie is wel zo groot als tien dikke wafels!”

„Dan krijgen wij nog een bevroren buik,” zei Louw.

„Het mag ’m niet hinderen,” zei Kees, „ik kan er wel tegen. Ik lust wel honderd porties, want ik heb een stalen buik!”

Om die stalen buik van Kees moesten zij allemaal lachen, totdat een van de verkenners, die voor in de sloep zat, naar achteren wees en riep:

„Ai kijk, daar is brand!”

Allen keken om.

„Verroest,” riep Hielke, „dat is ons Piratenhotel!”

Meteen liet Sietse de Kameleon zwenken, zodat hij los van de sloep was en de verkenners verder aan hun lot overlatend, voer hij op volle kracht terug.

„Oei jongens!” riep Cor. „Dat ziet er slecht uit. Kijk het eens roken!”

„Er komen al vlammen uit het dak!” riep Louw.

„Het is de schuld van de verkenners!” riep Kees. „Zij zullen de schade moeten betalen!”

„Als wij op tijd komen, kunnen wij het misschien nog blussen!” riep Hielke.

„Wij varen al op de grootste snelheid!” zei Sietse. „Maar wij komen vast te laat!”

„Er is al iemand bij!” riep Cor.

„Dat is Gerben,” zei Hielke, „hij schept een emmer water.”

De Kameleon naderde nu snel de onheilsplek. Gerben wierp

water in de vlammen, waardoor een witte wolk stoom ontstond, die snel wegtrok en verder totaal geen invloed op het vuur scheen te hebben. Het houten gebouwtje brandde nu aan alle kanten als een fakkel. Er was geen blussen aan.

Daarom trok Gerben gauw alle touwen van de tent los, zodat deze ineensloot. Op dat moment sprongen de jongens ook aan wal.

„Help jongens!” riep Gerben. „Gooi vlug het zeil nat, anders

verbrandt de tent ook nog!”

Met emmers en pannen begonnen zij allemaal water aan te dragen. En terwijl het vuur het Piratenhotel verwoestte, wisten Gerben en de vrienden de tent te behouden.

En toen kwam de brandweerauto! De brugwachter had Klinkhamer gewaarschuwd en deze kwam nu met enige manschappen te hulp. Vlug rolden de slager en de bakker de slangen uit, daarna spoot Klinkhamer met een flinke straal water in de vlammenzee, totdat er geen sprankeitje vuur meer te bekennen viel.

De zeeverkenners, die nu ook de wal weer hadden bereikt, kwamen onthutst vragen of er nog iets van hun bezittingen gered was.

„Dat valt nogal mee,” zei Klinkhamer. „Door het verstandige optreden van Gerben is jullie tent gespaard gebleven. Jij bent een beste brandweerman, Gerben!” „Leve Gerben, de superblusser!” riep Sietse.

De beide leiders bedankten Gerben voor zijn optreden. „Och,” zei Gerben glunderend, „het heeft niets te betekenen. Als je een goed verstand hebt, zoals ik, weet je in geval van nood direct hoe je moet handelen. Het gaat er maar om, hoe zijn je positieven?”

„Wat voor dingen?” vroeg de bakker. „Hoe moet je die

eten?”

„Dat weet ik niet,” zei Gerben. „Maar wie te veel van dat zwart verbrande brood van u eet, krijgt het nooit!”

„Wat?” riep de bakker kwaad. „Verkoop ik zwart verbrand brood? Dat is een belediging. Ik ga mij beklagen bij de burgemeester. Jij denkt zeker dat je alles mag zeggen? Jij bent een vent zonder hersenen!”

„Hé hé,” kwam Klinkhamer tussenbeide, „willen jullie ruzie maken? Mooie brandweerlui zijn jullie, dat moet ik zeggen. Vooruit, ga eens gauw de slangen oprollen en inpakken.”

„Nou ja,” zei de bakker, „waar maak ik mij ook kwaad om” En hij ging de slager helpen, die reeds een slang had opgerold. De verkenners gingen hun schade opnemen. Het tentzeil, met daaronder al hun bezittingen, waren wel nat geworden, maar niemand bleek noemenswaardige schade te hebben. Alleen was het nu niet meer mogelijk om langer te blijven kamperen.

„Het is wel jammer,” zeiden de leiders, „maar wij moeten vandaag nog naar huis.”

„Maar,” riep een van de jongens, „dat kan niet! Onze aanhangmotor is nog niet gerepareerd!”

„De Kameleon kan jullie wel naar de andere kant van het meer duwen,” zei Gerben. „Om vijf uur is daar de vrachtboot

„De Volharding’. Die kan jullie dan wel meenemen naar de stad!”

„Drommels,” zei de ene leider, „dan moeten wij vlug opschieten. Allemaal aan de slag, jongens. Alles inpakken!” Op dat moment kwam ook veldwachter Zwart een kijkje nemen. Hij was aan de andere kant van het dorp op controle geweest in de polder en hoorde daar van de brand. Zo vlug hij maar kon was hij toen naar het meer gefietst. Zijn gezicht zag nog rood van inspanning.

„Hm, hm!” kuchte hij gewichtig, toen hij zich tot Klinkhamer wendde. „Hoe kon die brand ontstaan? Was het kwaadwilligheid? Heeft u nog iets bijzonders ontdekt?”

„Nee mijnheer Zwart. Alles is zo grondig platgebrand dat het niet meer mogelijk is om de oorzaak vast te stellen. Misschien weet Gerben iets meer. Hij was hier het eerst om te blussen.”

„Tja,” zei Gerben, „toen ik vanaf de boerderij kwam fietsen, zag ik plotseling vlammen uit het dak slaan. Maar hoe de brand ontstond weet ik niet. En ik heb hier ook geen verdacht iemand gezien.”

„Wie was er het laatst in het schuurtje?” vroeg Zwart

„Dat was ik,” zei een van de leiders, „ik heb de deur op slot gedaan.”

„En had u even tevoren nog vuur gemaakt? Bijvoorbeeld bij

een petroleumstel of iets dergelijks?”

„Nee veldwachter. Of liever ja, toch. Ik heb een pijp tabak aangestoken. Maar de verbrande lucifer heb ik weer in het doosje gestoken. Kijkt u maar...”

De leider begon in zijn zakken te zoeken en kwam dan tot de onaangename ontdekking dat hij het lucifersdoosje niet bij zich had.

„Wel verdraaid,” zei hij, „dan heb ik het op de tafel laten liggen.”

„Juist,” zei Zwart, „de nog hete lucifer heeft het doosje doen ontvlammen en zo ontstond waarschijnlijk de brand.”

„Tja,” zei Klinkhamer, „op die manier zou het gegaan kunnen zijn, maar het is niet te bewijzen. Overigens maakt het weinig verschil want van kwaadwilligheid kan moeilijk worden gesproken.”

„Ik wil niemand ergens van beschuldigen,” zei Zwart, „maar als er sprake is van schadevergoeding geloof ik toch dat de heren leiders daarvoor aansprakelijk zijn.”

„Natuurlijk moet de schade vergoed worden,” riep Kees.

„Nou ja,” zei Hielke, „het was maar een oud schuurtje en ’t is toch een ongeluk?”

„Wel ja,” riep Louw, „wij kunnen best zonder zo’n schuurtje. We kwamen hier soms in geen maand.”

„Het heeft ons geen cent gekost,” zei Sietse, „dus vragen wij ook geen schadevergoeding.”

„Bravo Sietse,” riep Gerben, „dat is mannentaal!”

Cor, Hielke en Louw waren het ten volle met Sietse eens en hoewel Kees het,verschrikkelijk stom’ vond, werd er besloten om verder niet meer over schadevergoeding te praten.

Zwart knikte goedkeurend.

„Ik wou dat alle mensen zoveel voor elkaar overhadden,” zei hij.

„Zegt u dat wel, veldwachter,” stemden de leiders mee in.

„Wij zijn de jongens zeer dankbaar. Zij zijn een voorbeeld voor ons allemaal.”

Klinkhamer merkte lachend op, dat hij ook wei iets anders kon vertellen, „want,” zei hij, „het zijn rare snoeshanen.”

„Daar kan ik ook van meepraten,” zei Gerben. „Zij zijn net als de varkens. Als je die aan de oren trekt willen ze achteruit, trek je ze aan de staart dan willen ze vooruit.”

„Help jij maar liever om alles op te ruimen,” zei Sietse. „Met al dat gepraat schieten wij niet op.”

„Oké commandant,” zei Gerben en toen werd met vereende krachten het hele kamp ontruimd en alles netjes in de boten geladen.

De verkenners namen afscheid van Klinkhamer, Zwart,

Gerben, de slager en de bakker en dan begon de Kameleon hen naar de overkant van het meer te duwen. De stadsjongens keken nog vele malen om naar de plaats waar zij zo plezierig gekampeerd hadden en wuifden naar de mannen op de brandweerauto, die over de dijk naar het dorp terugkeerden. Daarbij liet Klinkhamer de sirene klinken totdat de auto achter de dijk verdween.

De Kameleon duwde onvermoeibaar de sloep en de roeiboten verder. Er werd door de verkenners niet veel gesproken. Af en toe wezen zij elkaar een plekje waar ze hadden gevist of gezwommen, maar verder was de stemming niet erg opgewekt. Totdat een van de leiders riep:

„Wat drommel, hoe heb ik het nu met jullie? Dat kijkt alsof ze allemaal naar de galg worden gebracht. Zijn jullie dan niet blij om weer eens thuis te zijn?”

„Jawel schipper,” was het antwoord, „maar wij gaan twee dagen vroeger terug en dat vinden wij erg jammer.”

„Dan blijven wij volgend jaar een week langer,” beloofde de leider.

„Dat is afgesproken,” riepen de jongens allemaal. „Wij zullen het u wel helpen onthouden, schipper.”

Het was kwart voor vijf toen zij de overkant bereikten. Even later kwam ‚De Volharding’ ook het kanaal naar de stad

binnenvaren. Een van de leiders riep aan de kapitein of hij hen mee kon nemen, waarop de grote vrachtboot aan de wal meerde. De giek van de hijsinrichting zwaaide weldra buiten boord en dan werden de roeiboten een voor een op het dek gehesen. De sloep werd achter de boot vastgemaakt, daarna namen de leiders en de verkenner afscheid van hun vrienden uit het dorp. De zware motor van de vrachtboot begon luid te ronken en zo vertrokken zij naar de stad. Onze vrienden bleven hen nakijken en het laatste wat zij van de verkenner konden verstaan, was:

„Tot volgend jaar. Wij komen vast terug.” „En dat zullen zij ook vast wel doen,” zei Louw. „Want zij vonden het allemaal geweldig.”

„Ik mag gelukkig nog een week blijven,” zei Cor. „In de stad is het ook wel leuk, maar hier kun je toch maar beter zwemmen, vissen en varen.”

„En ’s winters kun je hier prachtig schaatsenrijden,” vulde Sietse aan.

„Zo is het,” zei Hielke. „Wat zeg jij, Kees?”

„Ik vind het reuze stom dat wij geen schadevergoeding krijgen,” zei Kees.

„Zeur jij daar nog steeds over?” vroeg Louw lachend. „Wij zijn het al vergeten.”

„We moeten Kees maar overboord kieperen,” zei Sietse.

„Hij is veel te zwaarmoedig.”

„Nee nee,” schreeuwde Kees, toen de anderen hem vastgrepen en deden alsof zij meteen de daad bij het woord wilden voegen.

„Dan ook geen woord meer over schadevergoeding,” zei Hielke, „want dat willen wij niet meer horen.”

„Goed,” zei Kees. „Maar onze traktatie hebben wij ook niet gehad.”

„Arme Kees,” zei Cor. „Jij had nog wel zo’n trek in dat heerlijke ijs!”

„En dat werd toen door de brand een heet ijsje!” grapte Louw.

„Het geeft allemaal niks, hoor Kees,” zei Hielke. „Die brand was toch een mooi avontuur. Wie weet, bouwen wij nog eens een nieuw schuurtje en dan veel mooier.”

„Hm, misschien,” zei Kees en dan vroeg hij aan Sietse, die de Kameleon naar het dorp terug stuurde: „Waar ga je heen? Breng je mij niet even thuis?”

„Jawel mijnheer,” zei Sietse, „maar ik moet eerst benzine halen. Wij varen op het moment op de reservetank en daarmee kan ik niet eerst nog naar ‚De Woudaap’ gaan! Dus zul je nog even geduld moeten hebben.”

Zij voeren weldra onder de brug door en legden achter de smederij aan.

Mevrouw Klinkhamer kwam buiten en riep:

„Jongens, ik heb een verrassing voor jullie. Kom maar gauw kijken!”

Nieuwsgierig haastten de vrienden zich naar de keuken, waar een grote ronde doos op het aanrecht stond. Moeder lichtte het deksel eraf en dan kwam er een grote taart te voorschijn waarop in romige letters stond geschreven — Hulde aan onze vrienden en de Kameleon! —

„Ai,” zei Hielke, „die is natuurlijk van de verkenners.”

„Nu begrijp ik waarom de ene leider even de bakker moest spreken,” zei Cor. „Hij heeft toen die taart besteld.”

„Het is machtig, jongens!” riep Louw. „Hij zal goed smaken, denk ik!”

„Zie je dat, Kees?” zei Sietse. „Nu krijg jij toch nog een traktatie!”

„Ja/” zei Kees glunderend, terwijl het water hem bijna uit de mond liep. „Maar hoe verdeel je dat in vijven?”

„Willen jullie hem dan meteen opeten?” vroeg mevrouw Klinkhamer verwonderd. „Wij gaan zo meteen eten!”

„Wat geeft dat,” zei Kees. „Zo’n taartje duw ik in een wip achter de knoopsgaten. Geef mij alvast maar een brok voordat

het zuur wordt!”

„Verdeelt u hem maar, moeder,” zei Hielke. „Kees heeft al in geen twee uur iets gegeten. Hij rammelt van de honger!”
Mevrouw Klinkhamer schudde haar hoofd. „Jullie moeten het zelf weten,” zei ze. „Maar ik had het liever bewaard voor vanavond.”

Dan nam zij een broodmes en sneed vijf punten uit de taart. Er bleef nu nog een flink stuk over. „Kijk jongens,” zei ze, „ik laat het mes erbij, dan kan degene, die nog meer lust, er zelf wat afsnijden.”

Gnuivend gingen de jongens, ieder met een stuk taart, onder de pereboom op het grasveldje zitten smullen.

Kees schrokte het heel vlug op, alsof hij in geen week had gegeten en zei dan: „Ik ga nog een stukje halen!”

Hij verdween in de keuken en kwam dan terug met een brok zo groot als drie andere.

„Dat noemt hij ,nog een stukje’,” zei Louw lachend. „Pas maar op dat je niet misselijk wordt.”

„Misselijk?” zei Kees met volle mond. „Vlan vlie vle vlaart?”

„Kunnen jullie dat verstaan?” vroeg Cor verbaasd.

„Kees praat Russisch,” zei Hielke. „Dit is zeker Russisch gebak.”

Kees slikte de brokken door als een reiger aan de maaltijd en

zei dan: „Wat voor soort gebak het is weet ik niet, maar het is geweldig lekker! Lust niemand meer een stuk?”

„Verroest,” zei Sietse, „jij gunt ons niet eens de tijd om het op te eten. Jij schrokt als een kokmeeuw.”

„Eet jij de rest ook maar op, Kees,” zei Hielke en hij knipoogde tegen de anderen.

„Vinden jullie het allemaal goed?” vroeg Kees.

„Ga je gang maar,” zei Cor. „Haal je hart maar op!”

Kees stond meteen weer op en zijn vrienden zagen lachend hoe hij het laatste stuk ging halen!

„Hij wordt vast misselijk,” zei Louw.

„Dan moet hij maar niet zo gulzig wezen,” zei Sietse en hij stond ook op om alvast benzine in de tank te doen.

Mevrouw Bleker verscheen bij de heg die langs het erf van Klinkhamer liep en vroeg: „Cor, kom je eten?”

„Ja tante. Zo meteen!” beloofde Cor en zei tegen de vrienden: „Is dat even pech? Ik had zo graag meegegaan om Kees thuis te brengen. Hij wordt vast zeeziek.”

„Wij zullen je wel vertellen hoe het afgelopen is,” beloofde Hielke.

Kees kwam terug met het laatste stuk taart, dat hij nu kalm opat.

„Tot ziens, Kees,” zei Cor. „Ik moet eten.”

„Komen jullie?” riep Sietse vanuit de Kameleon. „De tank is weer vol!”

Zijn vingers nog aflikkend volgde Kees de anderen naar de boot. Hij ging voorin zitten en zuchtte een paar maal omdat hij zo boordevol gepropt was met taart dat er geen kruimeltje meer bij kon.

De Kameleon begon te varen en koerste het meer op.

„Zeg Kees, zou jij nu nog een portie heerlijk koud ijs lusten?” vroeg Louw plagend.

„Morgen wel,” zei Kees,

„Of een paar repen bittere chocola?” vroeg Hielke.

„Nee,” zei Kees.

„Het was wel een heerlijke taart,” zei Sietse. „Zo echt heerlijk zoet.”

Kees zei niets. Hij maakte het bovenste knoopje van zijn overhemd los omdat het boord hem knelde.

„Heb je het warm?” vroeg Louw.

„Een beetje,” zei Kees,

De Kameleon passeerde een groot schip en deinde even flink op en neer door de hoge golven die achter het schip aanrolden.

Kees vond die deining zichtbaar onplezierig.

„Wat gaat dat leuk, jongens!” riep Hielke. „Vaar nog eens

langs dat schip, Sietse!” „Niet doen!” riep Kees. „Ik wil naar huis!”

„Oké,” zei Sietse en de Kameleon hield onveranderd koers op ‚De Woudaap’, Ze kwamen voorbij het nu verlaten kamp. „Als er geen brand was geweest, waren de verkenners daar nu aan het eten geweest,” zei Louw.

„Ja,” zei Hielke. „Dan hadden zij van de aardappels met wortels zitten te smullen, met pap toe.”

„Wat zeuren jullie toch telkens over eten,” klaagde Kees ontstemd, terwijl hij zich het zweet van zijn voorhoofd wiste.

„Nu nog mooier,” riep Hielke, „mogen wij niet over eten praten? En jij lust zelf toch altijd flink wat!”

„Ai, ik zie het al!” riep Louw. „Hij wordt geloof ik misselijk. Je bent helemaal bleek, Kees!”

„Niet waar,” zei Kees kwaad. „Kijk naar je eigen!”

„Ik geloof niet dat Kees straks eten lust,” zei Hielke.

„Wel hoor,” zei Sietse, „Kees lust nog best een groot bord bruine bonen met een dik stuk spek. Van dat vette, glibberige spek dat zo naar binnen glijdt!”

„Hou op!” riep Kees wanhopig en dan keerde hij zich met een ruk om en deponeerde de inhoud van zijn maag in het water.

Louw hield hem vast en klopte hem zachtjes op de rug.

„Arme Kees,” zei hij, „nu ben je toch ziek. Alle lekkere taart is naar de vissen.”

Bibberend ging Kees weer recht zitten en keek hoe ver het nog was. Hij slaakte een zucht van verlichting toen direct daarop de boot bij ,De Woudaap’ aanlegde. Met knikkende knieën stapte Kees op de wal.

„Wat is er met jou aan de hand?” kwam Dijkstra bezorgd vragen. „Ben je ziek, m’n jongen? Wat is er gebeurd?”

„Het is hun schuld,” hijgde Kees en hij wees naar de vrienden in de boot.

„Zo?” zei Dijkstra en dan vroeg hij, lang niet vriendelijk: „Wat hebben jullie gedaan?”

„Niets,” zei Sietse.

„Wel waar,” bibberde Kees. „Zij... zij hebben mij ziek gepraat.”

„Gepraat?” vroeg Dijkstra hoogst verbaasd. „Hoe kan dat nou?”

„Met spek... oh!” kreunde Kees en dan moest hij nogmaals overgeven.

„Hij heeft te veel taart gegeten,” zei Hielke.

„Wij kregen er een cadeau van de padvinders,” verduidelijkte Louw.

„Aha,” zei Dijkstra. „Nu begin ik het te begrijpen. Het oog

was weer eens groter dan de maag, hè? Dat is je verdiende loon, Keesje Schrok. En nu naar bed, vooruit. Prompt!” Dijkstra duwde Kees de molen binnen en daarmee was voor onze vrienden de voorstelling afgelopen. Zij voeren terug naar huis waar de boterhammen reeds op de tafel stonden te wachten.

Mevrouw Klinkhamer was zo verstandig geweest om niet veel boterhammen voor haar zoom klaar te maken, want hun eetlust was ditmaal aanmerkelijk minder dan anders. Hielke en Sietse vertelden hoe Kees zich had ziek gegeten, waarop Klinkhamer zei:

„Dat bewijst dus duidelijk dat zoet gebak niet gezond is. Het is een bederf voor de maag!”

„Voor andermans maag,” verbeterde Hielke.

„En vooral voor de maag van Kees,” zei Sietse.

„Ik vind het dom,” zei moeder. „Wanneer jullie de taart niet direct in z’n geheel hadden opgegeten, hadden jullie er dubbel plezier van gehad.” „U heeft gelijk, moeder,” zei Hielke. „Maar dat maakt u Kees niet wijs.”

Na de maaltijd kwam Gerben op bezoek.

„Hartelijke groeten allemaal!” riep hij opgewekt. „Ik ben hem kwijt, Klinkhamer!”

„Dat wist ik allang!” zei Sietse.

„Wat?“ riep Gerben. „Wat weet jij?“

„Dat jij er een van de vijf kwijt bent,” zei Sietse en hij stond meteen op om zich achter vaders rug te verschuilen.

„Grappig, hoor,” zei Gerben, „jij wordt bij de dag leuker. Maar ik zal het onthouden.”

„Zeg Gerben,” zei Klinkhamer, „jij maakt ons nu wel nieuwsgierig, maar wat ben je kwijt?“

„De motorfiets,” zei Gerben. „Een handelaar uit de stad heeft hem gekocht om er onderdelen af te slopen. Ik heb er veertig gulden voor ontvangen, Dat is vijftien gulden meer dan ik ervoor betaald heb.”

„Dan heb jij wel geboft,” vond Klinkhamer, „wel gefeliciteerd.”

„Koop je nu een nieuwe motor, Gerben?” vroeg Hielke.

„Welnee,” zei Gerben, „voor veertig gulden koop je niet veel.”

„Die leren valhelm, die nu al een half jaar in de smederij hangt, kan nu zeker ook wel opgeruimd worden?” vroeg Klinkhamer.

„Wel ja,” zei Gerben, „die mag Sietse wel opzetten. Misschien maakt het die lelijkerd wat mooier.”

„Wel bedankt, Gerben,” zei Sietse. „Ik ga het meteen proberen.”

En hij ging, gevolgd door Hielke, naar de smederij om de nieuwe aanwinst in bezit te nemen. Het was een bruin leren kap waarin de zijstukken de oren en een deel van de nek konden bedekken. Toen Sietse hem opzette verdween zijn hele hoofd er bijna in. Hielke proestte van het lachen.

„Jij lijkt precies een walrus!” riep hij.

„Is het waar?” zei Sietse. „Dan zet ik hem morgen op bij het zwemmen !”

„Daar ligt een stuk van een stofzuigerslang,” zei Hielke. „Als wij dat eraan maken, wordt het nog mooier!”

Dat was Sietse natuurlijk direct met hem eens en vol ijver begonnen zij van de leren kap een afzichtelijk masker te maken, zodat het op de kop van een vreemd monster leek. Toen Sietse het nogmaals opzette, zei Hielke goedkeurend:

„Wie dat ziet, gaat meteen aan de haal.”

„Wij zullen meteen de proef op de som nemen,” zei Sietse.

„Ik ga achter de regenwaterbak zitten en als Gerben straks naar buiten komt, duik ik omhoog. Wanneer hij dan begint te gillen van schrik, is het een bewijs dat wij nog veel plezier met het masker kunnen hebben.”

„Goed,” zei Hielke, „dan blijf ik in de werkplaats kijken hoe het afloopt.”

Sietse ging eerst in de keuken en luisterde naar het gesprek

dat Gerben en vader in de kamer voerden.

Het duurde niet lang, of hij hoorde Gerben zeggen: „Kom, ik stap maar weer eens op. Het is morgen weer vroeg dag.”

Vlug ging Sietse nu achter de regenbak zitten en gluurde door het masker over de rand van de bak.

Vanuit de smederij stond Hielke vol spanning toe te kijken.

Daar verscheen Gerben in de deuropening. Hij stapte in de ene klomp en wilde juist de andere aantrekken, toen hij naast de regenbak een monsterachtige kop omhoog zag komen.

„Oooooo!!!!” riep Gerben heel luid en hij sprong op zijn klompen de keuken in.

Meteen kwamen Klinkhamer en zijn vrouw kijken wat daar gebeurde.

„Wat heb je?” vroeg Klinkhamer verbaasd.

„Ik... ik schrok,” zei Gerben en dan holde hij naar buiten, omdat het plotseling tot hem doordrong dat die dekselse apen hem weer eens voor de mal hadden gehouden. Maar hij zou ze wel eens krijgen. Gerben holde naar de regenbak om het monster te vangen, maar hij keek niet goed uit en struikelde over de ketting die vanaf de regenbak op de grond hing. En aan die ketting zat het putemmertje, waarmee mevrouw Klinkhamer regenwater uit de put schepte. Het emmertje viel door de ruk aan de ketting om en het water dat er nog in

stond, gutste Gerben in zijn nek.

Sietse, die reeds in de smederij was gevlucht, had de kap gauw afgezet en stond nu samen met vader, moeder en Hielke heel onschuldig naar de luid tierende Gerben te kijken.

„Wat doe je toch?” vroeg Klinkhamer aan Gerben, die nu weer overeind krabbelde.

„Die kwajongens maakten me aan het schrikken,” zei Gerben kwaad, hoewel hij toch begon te twijfelen nu hij de jongens zo onschuldig in de smederijdeur zag staan. Hij keek nog eens achter de regenbak, maar zag geen spoor van een monster.

„Wat hebben ze dan gedaan?” vroeg mevrouw Klinkhamer.

„Ik heb niets gedaan,” riep Hielke.

„Nee,” zei Sietse en daarmee bedoelde hij, dat Hielke inderdaad niets had gedaan wat niet door de beugel kon. Wat hijzelf gedaan had, zei hij niet.

„Hm,” zei Gerben, „ik dacht beslist dat er een soort vreemd dier achter de regenbak opdook. Maar misschien is het een zwarte kat geweest.”

„Dat is best mogelijk,” zei mevrouw Klinkhamer. „Buurvrouw Bleker heeft een zwarte kat, die nog al eens op ons erf komt.”

„Nou, dan is het dat geweest,” zei Gerben een beetje beschaamd. „Neem me niet kwalijk dat ik zo’n herrie maakte.”

Hij ging naar zijn fiets en vertrok naar huis.

„Dat van die kat geloof ik niet erg,” zei Klinkhamer. „Het beestje is nauwelijks zeven weken oud. Daar kan zo’n grote kerel als Gerben onmogelijk van schrikken. Wat hebben jullie gedaan, jongens?”

„Wij hebben alleen maar een leuke kap gemaakt van die valhelm van Gerben,” zei Sietse.

„Zo? En laat dat ding eens zien?”

Hielke haalde de kap uit de smederij.

„Juist,” zei Klinkhamer, toen hij dat rare product zag, „dat dacht ik wel! Een van de heren heeft met dat fraais achter de regenbak gezeten, hè? Ik zal maar niet vragen wie, want jullie werken vooral in ’t kattenkwaad wel zo goed samen, dat jullie zeker wel evenveel schuld hebben. Maar voor één ding waarschuw ik jullie. Met dat ding komen jullie de straat niet op, begrepen? De mensen zouden zich een ongeluk schrikken!”

De jongens beloofden dat zij zich aan dat bevel zouden houden en daarom namen zij het masker de volgende dag mee in de Kameleon. Want het meenemen op het water had Vader immers niet verboden?

Cor en Louw waren vol bewondering voor het masker,

„Daar kunnen wij bij het zwemmen nog reuze grappen mee

uithalen,” zei Louw.

„Ja,” zei Sietse. „Maar voordat wij gaan zwemmen zullen wij eerst bij ,De Woudaap’ vragen of Kees ook meegaat.”

Maar Kees bleek geen zin te hebben. Hij was nog een beetje ziek en klaagde over zijn maag die zo hol was.

„Dan moet je er weer een stuk taart instoppen,” zei Sietse, waarop Kees vol afschuw een afwerend gebaar maakte en zei dat hij van z’n leven geen taart meer lustte.

„Als de bakker dat hoort, zal hij wel kwaad op je zijn,” zei Hielke, „want hij had de taart juist zo extra lekker gemaakt.”

„Als jullie het zo lekker vonden, hadden jullie er ook maar wat meer van moeten eten,” zei Kees.

„Nu nog mooier!” riep Cor. „Jij gunde ons daar de tijd niet voor, omdat jij alles wou hebben. Het is je verdiende loon dat je nu geen taart meer lust en dan kunnen wij in het vervolg eerlijk ons deel krijgen!”

„Voor mijn part eet je in ’t vervolg alleen een taart op, maar ik heb er genoeg van,” zei Kees.

„Dus je gaat niet mee? Dan gaan we verder. Tot ziens,” zei Sietse en hij liet de Kameleon weer varen.

Ze voeren voorbij de boerderij van Jellema en kwamen dan aan een plek waar een grote inham tussen het riet was. Daar legden zij aan.

Het was reeds flink warm geworden en een bad lokte de jongens dan ook reuze aan. In een ommezien hadden zij zich uitgetkleed en doken in het water. Sietse, die eerst nog het masker op moest zetten, was de laatste die een duik nam. Maar toen hij vlak naast Cor boven kwam, gaf Cor toch nog een gil van schrik, ofschoon hij wist dat Sietse voor monster ging spelen. En dan begonnen zij een spelletje van wie het monster kon vangen. Sietse dook telkens, waardoor de anderen geen kans kregen hem te pakken. Zo stoeiden zij wel bijna een half uur, maar toen werden zij toch moe en gingen in het hoge gras van de dijk liggen rusten.

In de verte naderde Sjoerd, de postbode. Hij liep heel kalm, want hij had de brieven en pakjes reeds bezorgd. De grote leren tas bengelde losjes over zijn schouder en af en toe nam hij zijn uniformpet af om zich het zweet van zijn voorhoofd te wissen.

„Tjonge wat een hitte,” mompelde hij in zichzelf. „Was ik maar thuis.”

Zonder de jongens op te merken liep hij voorbij en ging een eindje verder in het gras zitten. Daar trok hij zijn schoenen uit en liep naar de waterkant.

„Kijk,” fluisterde Hielke, „Sjoerd is warm gelopen. Hij gaat zijn voeten afkoelen, anders lopen zij vast en kan hij straks

niet verder.”

„Zijn voeten zijn toch geen machineonderdelen?” zei Cor lachend.

„Stil jongens,” zei Sietse, „ik ga een grap uithalen. Ik zwem erheen en duik dan bij hem op. Wat zal hij raar kijken!”

Dat plan vonden ze direct allemaal prachtig en Sietse duwde vlug het masker weer stevig op zijn hoofd. Geruisloos liet hij zich in het water glijden en liep dan langs het riet tot dicht bij de plaats waar Sjoerd zojuist zijn voeten in het water liet bengelen. Sietse gluurde even langs het riet naar hem en nam dan een duik. Onder water zwom hij naar de niets vermoedende Sjoerd. Hij kietelde hem even aan zijn tenen en dook dan voor hem op.

De uitwerking was verbijsterend. Sjoerd slaakte een rauwe gil, tuimelde achterover, krabbelde haastig weer overeind, greep

met zijn ene hand de tas en met de andere de schoenen en holde op blote voeten, zo hard hij maar kon, naar het dorp. Vol pret keken de jongens hem na.

„Wat zal hij warm worden!” riep Louw. „Hij durft niet eens om te kijken!”

„Als hij maar niet zo geschrokken is, dat hij niet meer weet wat hij doet,” zei Sietse schuld bewust.

„Och kom,” zei Cor, „Sjoerd is toch geen kind meer? Hij holt doodgewoon naar Zwart om te vertellen dat er een monster in het meer is.”

„Dan moeten wij maken dat we hier weg zijn, voordat Zwart komt,” zei Sietse.

„Ben je mal?” zei Louw. „Ik wil graag eens zien hoe Zwart jacht maakt op een monster.”

„Maar jô, Zwart begrijpt meteen dat wij het gedaan hebben,” zei Sietse. „En dan krijg ik thuis van vader op m’n broek en daar heb ik nou juist heel toevallig geen zin in.”

„Sietse heeft gelijk,” zei Hielke. „Wij moeten hier zo vlug mogelijk vandaan.”

„Oké,” zei Cor en hij volgde de anderen naar de Kameleon. Sietse sloeg de motor aan en zij voeren naar het eiland midden in het meer. Hier legden zij aan en konden vandaar de polderdijk goed in het oog houden. Weldra zagen zij

Sjoerd terugkomen in gezelschap van veldwachter Zwart en Dijkstra. Sjoerd liep naar de plaats te wijzen waar hij een voetbad had genomen. Zwart ging de dijk af en speurde tussen het riet. Dijkstra hielp hem daarbij, maar Sjoerd bleef boven op de dijk staan. Hij waagde zich niet meer aan de waterkant.

De jongens volgden vol aandacht de verrichtingen van de drie mannen.

„Wanneer zij niets vinden,” zei Hielke, „en Sjoerd aan vader gaat vertellen, dat er toch een monster was, zal vader direct denken dat wij daar geweest zijn met het masker.”

„Daarom moeten wij het masker zo gauw mogelijk wegdoen,” zei Sietse. „Ik ga een gat graven en stop het onder de modder.”

Hij begon meteen met zijn zakmes de graszoden door te snijden, maar dan waarschuwde Cor:

„Wacht even, Sietse, er komt iemand.”

Een zeilboot kwam rakelings langs het eiland laveren. Er zat maar één man in de boot en dat bleek Gerben te zijn.

„Ha Gerben,” riep Sietse. „Hier heb jij je vliegenierskap terug. Zet hem gauw op, anders krijg je nog ’n koud hoofd!” Met een handige zwaai wierp Sietse de leren kap in de boot, vlak naast Gerben.

Gerben zette de kap meteen op, maar doordat hij een veel dikker hoofd had, zakte die niet tot over zijn oren, zoals bij Sietse het geval was. Daardoor leek het ook niet zo afschrikwekkend, maar integendeel erg koddig.

De jongens proestten het dan ook uit van het lachen. Enige jongelui, die in een motorbootje passeerden, vonden het ook al reuze grappig. Aangemoedigd door dit succes hield

Gerben de rare kap op en stevende in de richting van de dijk.

„O jé,” riep Sietse, „dat gaat fout. Als Sjoerd straks de kap ziet, krijgt Gerben de schuld van alles.”

„Wij moeten hem direct achterna!” riep Hielke. „Hij moet ons de kap teruggeven, voordat hij bij de dijk is.”

Sietse startte de motor, maar die sloeg meteen weer af,

Nogmaals drukte Sietse de starterknop in, maar de motor bleef weigeren.

En dan zei Hielke:

„Sufferd, je hebt de benzinekraan dicht staan!”

„Dat komt ervan als je haast hebt,” zei Cor.

Sietse draaide de kraan gauw open en dan sloeg de motor meteen aan. Op volle snelheid gingen zij Gerben achterna. Maar Gerben had reeds zo’n grote voorsprong, dat zij hem pas inhaalden, toen hij vlak bij de dijk was.

Veldwachter Zwart stond al vol aandacht naar hem te kijken.

En dan riep hij bars:

„Hé daar, kom jij eens hier!”

„Nu is het mis,” zei Sietse spijtig en op veilige afstand liet hij de Kameleon stoppen.

Gerben stuurde intussen tot vlak bij de wal.

„Wat heb jij daar op je hoofd?” vroeg Zwart bars.

„Mijn zondagse hoed,” riep Gerben.

„Jij bent een grote dwaas!” riep Sjoerd, terwijl hij ook naar de waterkant kwam.

„Waarom?” vroeg Gerben lachend. „Vind je het mij dan niet leuk staan?”

„Ik leg beslag op dat ding!” riep Zwart. „Geef het ogenblikkelijk hier!”

Gerben, die er niets van begreep, vroeg verbaasd: „Wilt u beslag leggen op mijn mooie hoedje? Maar dat is toch te gek? Dat neem ik niet. Niemand kan mij verbieden een hoed op te zetten!”

„Dan maak ik proces-verbaal tegen je op wegens het niet gehoorzamen aan een ambtenaar in functie!” riep Zwart.

„Nu nog mooier!” riep Gerben, die ook al kwaad werd. „Ik ben hier voor mijn genoegen aan het zeilen en dan ben ik ongehoorzaam? Ik weet niet wat jullie mankeert! Of hebben jullie te lang in de zon gezeten?”

„Als je aan de wal durft te komen, zal ik zorgen dat jij alleen nog maar sterren ziet!” riep Sjoerd dreigend.

„Voordat jij dat kunt presteren, zul je eerst een heel varken op moeten eten!” riep Gerben. „Wat hebben jullie toch tegen mij? Ik weet nergens van!”

„Jij hebt hier gezwommen,” zei Zwart. „En toen heb jij mijnheer Bonnema de schrik van zijn leven bezorgd, door als een monster voor hem op te duiken met dat malle ding op je hoofd!”

„Heb ik gezwommen?” riep Gerben verbaasd. „Ik heb mijn kleine teen nog niet eens in het water gehad. Ik heb alleen maar gezeild. Ik zit liever óp het water dan erin. Maar... wacht eens, die jongens hebben hier misschien gezwommen? Hé jongelui, kom eens wat dichterbij!”

Maar daar voelden de belhamels niets voor. Zij hadden alles gehoord en omdat Zwart en Sjoerd zo kwaad waren, bleven zij liever op een veilige afstand.

Daarom riep Sietse:

„Het spijt mij erg, Sjoerd. Ik wist niet dat je zó zou schrikken. Het was bedoeld als een grapje. Neem het mij alsjeblieft niet kwalijk!”

„Een mooie jongen ben jij,” riep Sjoerd. „Als jij ooit weer zo’n grap uithaalt, zal ik een heel rare postzegel van je maken,

Versta je dat?”

„Natuurlijk,” zei Sietse, „maar ik zal het nooit weer doen.”

„Dat raad ik je ook aan, want dan spreek ik nog een woordje mee,” zei Zwart. „En Gerben, geef mij nu dat rare hoofddekseel, voordat de jongens er nog meer kattenkwaad mee uithalen.”

„Oké,” zei Gerben, en hij wierp de leren kap op de wal, waar Dijkstra hem opraapte.

„Ik zal hem verbranden,” zei hij. „En prompt.”

„En ik ga Klinkhamer vertellen wat voor soort jongens jullie zijn,” zei Zwart.

„Ik ga met u mee,” zei Sjoerd.

Terwijl de drie mannen teruggingen naar het dorp, vroeg Gerben: „Zeg jongens! Vertel mij nu eens precies wat er allemaal gebeurd is? Ik mag het nu toch wel weten, want ik kreeg er bijna een proces-verbaal voor.”

En dan kreeg hij het hele verhaal te horen van de zwempartij met het steeds opduikende monster, waar Sjoerd zo van schrok dat hij op blote voeten naar het dorp holde.

Gerben vond het geweldig. Hij lachte zich tranen en riep telkens: „O, o, ik wou dat ik dat gezien had!”

„Lach jij maar,” zei Sietse, „maar als Zwart het thuis vertelt, krijgen Hielke en ik een pak slaag!”

„Och welnee,” zei Gerben, „ik ga mee en zal wel een goed woordje voor jullie doen.”

Die hulp werd door de jongens gretig aanvaard en dan gingen ook zij terug naar het dorp. Gerben met de zeilboot ging voorop en de Kameleon volgde hem.

„Hallo Klinkhamer!” riep Gerben even later, „wat is het weer een prachtdag, hè?”

„Dat is het zeker,” zei Klinkhamer stroef en hij greep zijn beide zoons meteen in hun kraag.

„Jullie hebben er weer een prachtdag van gemaakt, hè? Kwajongens die jullie zijn om een mens zo te laten schrikken. Het is een schande. En wat had ik gezegd? Niet met dat masker de straat op. Niet waar?!”

„Maar wij waren niet op straat!” riep Sietse. „Wij waren in het water!”

„Dat maakt geen verschil,” bulderde Klinkhamer en hij schudde zijn zoons lang niet zachtzinnig door elkaar.

„Maar Klinkhamer,” kwam Gerben tussenbeide, „de jongens waren gewoon aan het zwemmen. Eentje speelde voor monster en de anderen deden hun best om hem te vangen. Daarmee deden zij helemaal geen kwaad, niet waar? Dat Sjoerd er zo van schrok is mij een raadsel. Maar ja, bij de soldaten was Sjoerd ook niet een van de snuggersten. En wij

waren zeker niet op blote voeten naar het dorp gehold. Ha, ha, ha! Op blote voeten. Ik wou dat ik dat gezien had! Ha, ha!" Gerben lachte zo vol overgave dat het aanstekelijk werkte op Klinkhamer. De smid liet zijn zoons los en moest dan verdacht haastig zijn neus snuiten.

„Enfin,” zei hij dan, „zulke grappen worden er voortaan niet meer -uitgehaald, begrepen?”

„Het zal niet weer gebeuren, vader,” beloofden Hielke en Sietse.

„Dat zal het zeker niet,” lachte Gerben, „want zoiets beleef je maar één keer in je leven. Jammer dat ik het niet gezien heb. Verdraaid jammer! Ha, ha!"

HOOFDSTUK VIII

Het rovershol

's Middags kwam Kees in de smederij. Hij had hard gelopen en vroeg hijgend aan Klinkhamer waar Hielke en Sietse waren.

„Ik denk dat je net op tijd bent om met ze mee te gaan in de boot,” zei Klinkhamer, waarop Kees meteen achter de smederij ging en zijn vrienden bij het boothuis ontdekte.

„Hé jongens,” riep hij, „hij is er weer!”

„Ha Kees, ben je weer beter?” vroeg Louw.

„Gelukkig dat je er weer bent, Kees,” zei Hielke.

„Ik heb het niet over mijzelf,” zei Kees, „maar die Klever is weer bij Spoelstra op bezoek!”

„Die lange man met dat smalle bootje?” vroeg Cor.

„Ja, en het is daar vast niet pluis. Ik heb zelf gezien hoe Klever er regelrecht heenvoer. Dus hebben zij een afspraak.

Misschien willen zij wel iemand beroven. Die havik met zijn kromme neus is precies een echte rover.”

„Wij gaan er meteen heen,” zei Sietse en hij ging aan boord van de Kameleon.

„Maar als wij hen af willen luisteren, zullen wij toch eerst de hond tot zwijgen moeten brengen,” zei Hielke.

„Als wij eens een stuk worst meenamen?” stelde Louw voor.

„Dat zou niet gek zijn,” meende Cor. „Die hond wordt vast niet verwend met lekkers en als hij worst krijgt, vergeet hij misschien van blijdschap te blaffen.”

„Goed,” zei Hielke, „dan moeten wij eerst naar de slager. Maar wie heeft er geld?”

Cor had een kwartje en Louw een dubbeltje.

„Dat is wel genoeg,” zei Kees.

„Laten we dart voortmaken,” zei Sietse ongeduldig, „anders is die Klever weer vertrokken.”

Hij startte de motor en vlug gingen ze allen aan boord. Dan voeren zij naar het Raadhuisplein, waar Cor naar de slagerij holde. Vijf minuten later kwam hij terug met een stuk worst en een grote klui. Nauwelijks was hij aan boord of Sietse liet de Kameleon alweer vertrekken. Op volle kracht voer de boot onder de brug door en het meer op. Enige bomen, die in de verte hun kruinen boven de polderdijk uitstaken, wezen hun de plaats waar Spoelstra woonde. De Kameleon voer er regelrecht op af en het duurde niet lang of de jongens zagen het smalle bootje met de aanhangmotor nog bij de dijk liggen. „Mijnheer Klever is er nog steeds,” zei Louw.

„Hij en Spoelstra hebben zeker heel wat te bespreken. Wie weet vullen zij, nu hun revolvers en slijpen zij hun messen,” zei Kees.

„Laat me niet lachen, Kees,” zei Hielke. „Ik geloof daar niets van. Maar ik ben wel nieuwsgierig naar wat die twee steeds bespreken.”

De Kameleon naderde nu snel de dijk. Sietse stuurde naar een grote rietkraag, waar hun boot geheel tussen verdween en waar zij voor iedereen goed verscholen lag. Dan gingen de jongens aan wal en beklommen de dijk. Zij gluurden over de kruin naar het huis van Spoelstra en zagen hoe bij het hekje, dat toegang gaf tot het erf, de keeshond in het mulle zand lag te tollen. Dan schudde de hond zijn vacht schoon en ging in de schaduw van het hekje liggen slapen.

„Ik zal erheen kruipen,” fluisterde Cor. „Dan werp ik hem de worst en het been toe. Als hij er dan van gaat smullen hebben wij de kust vrij om naar het huis te sluipen.”

„Ja,” zei Hielke, „als de hond eenmaal op die kluif zit te knabbelen, moeten wij naar het weiland naast het huis gaan, want daarin staat hoog gras. Wij kunnen dan gemakkelijk ongezien aan de achterkant komen.”

„Goed,” zei Sietse, „doe je best, Cor!”

Cor kroop nu voorzichtig de dijk over en dan door het gras

aan de andere kant naar beneden. Vier paar ogen volgden hem vol spanning. Cor naderde de hond meer en meer tot hij op tien meter afstand halt hield. Dan wierp hij de worst en het been tot vlak bij de hond en drukte zich vervolgens stijf tegen de grond, zodat hij zelfs voor zijn vrienden onzichtbaar was. De hond sprong verschrikt op, blafte eventjes heel fel, maar rook dan de worst. Hij snuffelde er even aan en zette er dan gulzig z'n tanden in. Cor kroop nu snel terug naar zijn vrienden. Zij bleven even wachten, maar toen de hond rustig op het been ging liggen kluiven, besloten zij het erop te wagen en de woning van Spoelstra gelijk Indianen te besluipen.

Kees, die nu eenmaal geen held was, zei:

„Ik blijf hier wel de wacht houden.”

„Dat is goed,” zei Hielke. „Let jij maar op de hond. Mocht hij ons in de gaten krijgen, dan moet jij naar hem toe gaan en doen alsof je op het erf wilt. Dan blijft hij tegen jou blaffen en kunnen wij onze gang gaan.”

„Maar,” zei Kees, „dan komt Spoelstra vragen wat ik hier kom doen.”

„Wel,” zei Cor, „dan zeg je dat je dorst hebt van het wandelen en je vraagt hem om een beetje drinken.”

„Ik zal wel wijzer wezen,” zei Kees. „Als de havik komt, ga ik ervandoor.”

„Dat is ook goed,” zei Sietse, „dan wordt er niet op ons gelet. Dus jongens, kom, laten wij nu opschieten.”

Vlug kropen zij nu als eenden op een rijtje de dijk over en het weiland in. Het hoge gras in het maailand bewees hun daarbij een goede dienst, want zelfs Kees kon hun spoor niet volgen. Zonder moeite kwamen onze Indianen dan ook ongezien tot vlak bij het huis van Spoelstra. Slechts een smal slootje en enig struikgewas scheidden hen nog van de woning. In een wip was Sietse als eerste over het slootje, direct gevolgd door de anderen. Zich verder een weg banend door de struiken konden zij dan glurend door de takken Spoelstra's huis bekijken. Het was een bouwvallige, vervelozе woning, die voor het grootste deel van hout was gemaakt. Een scheefgezakte deur stond half open en daarachter klonken stemmen. Maar wat er gesproken werd konden de jongens niet verstaan. Aan de andere kant van het erf stonden onder een afdak twee schapen die er behoorlijk uitzagen.

„Zie je dat?” fluisterde Hielke. „Die schapen zijn veel dikker geworden. Zo zijn zij gegroeid van onze schillen.”

„Maar,” fluisterde Louw, „er waren er drie! Waar is die andere?”

„Misschien verkocht?” dacht Cor.

„Sssst!” waarschuwde Sietse. „Er komt iemand!” De deur ging

nu helemaal open en dan verscheen de lange mijnheer met de donkere bril in de opening, gevolgd door Spoelstra en zijn vrouw, die moeizaam op twee krukken strompelde.

„Natuurlijk kunt u het betalen, mijnheer Spoelstra,” zei de lange mijnheer Klever. „U kunt toch uw schapen verkopen? En de gezondheid van uw vrouw is u toch zeker alles waard?”

„Maar dokter,” bracht vrouw Spoelstra daartegenin: „weet u wel absoluut zeker dat ik door zulke dure pillen genezen word? Als het nu eens niet helpt, wat dan? Dan is mijn man zijn schapen kwijt en zijn wij nog armer geworden dan wij nu al zijn.”

„Dat is het ergste niet,” bromde Spoelstra.

„U heeft gelijk, meneer Spoelstra,” zei Klever. „In dit geval mogen wij geen middel ongebruikt laten. U moet wel bedenken, mevrouw, hoe langer u met die reumatiek blijft lopen, des te erger wordt het. En die vorige tabletten hebben u toch wel geholpen, niet waar?”

„Ik weet het niet, dokter,” zuchtte de arme vrouw. „U moet maar doen wat u het beste vindt.”

„Welnu, mijnheer Spoelstra,” zei Klever, „laten wij een afspraak maken. U zorgt voor tweehonderd gulden door een of beide schapen te verkopen en ik ga morgen naar de stad en haal daar de pillen. Uw vrouw kan dan voor de winter

misschien genezen zijn. In ieder geval behoeft zij dan niet meer met krukken te lopen.”

„Wat zou dat een geluk zijn, dokter,” zei Spoelstra. „Ik ga morgen meteen de schapen verkopen. Zorgt u alstublieft dat mijn vrouw die pillen krijgt?”

„Natuurlijk, mijnheer Spoelstra. Overmorgen kom ik ze brengen. Uw vrouw krijgt dan het beste middel dat er tot nu toe tegen de reumatiek is uitgevonden.”

„Wat een gemene schoft,” fluisterde Hielke verontwaardigd, toen Klever, uitgeleide gedaan door Spoelstra, naast de woning verdween.

„Hij is helemaal geen dokter,” zei Sietse. „Hij gaat die arme mensen gewoonweg oplichten. Kom jongens, wij gaan de politie inlichten.”

Klever en Spoelstra hadden intussen het hekje bereikt waar de hond nog steeds op het been lag te kluiven.

„Uw hond is vandaag tamelijk rustig,” merkte Klever op.

„Ja dokter,” zei Spoelstra, „U hebt hem zeker dat been gegeven?”

„Ik? Welnee. U hebt de hond immers zelf vastgebonden toen ik hier kwam?”

„Maar... dan is hier iemand geweest,” zei Spoelstra. „Ik heb dat been ook niet aan de hond gegeven.”

„Zóóó?” zei Klever en hij keek meteen achterdochtig om zich heen. „En wie kan hier dan wel geweest zijn?”

In plaats van daar antwoord op te geven, beklom Spoelstra de dijk om te kijken of daar iemand was.

Kees zag hem met kloppend hart naderen. Wat moest hij doen? Maar rustig liggen blijven? En zeggen dat hij dat been aan de hond had gegeven omdat hij het zo'n lief dier vond? Maar zou Spoelstra dat geloven? Of was het beter om er gauw vandoor te gaan? Hij besloot tot het laatste.

Spoelstra was halverwege de glooiing van de dijk, toen Kees opsprong en er vandoor ging.

„Hier jij!” riep Spoelstra. „Blijf staan of ik schiet!”

Maar Kees hoorde het al niet meer, hij liep wat hij lopen kon. Doch nu bemoeide Klever er zich mee. Hij zette de achtervolging in en met zijn lange benen haalde hij Kees spoedig in en greep hem in zijn kraag.

De andere jongens maakten intussen van de gelegenheid gebruik om ongezien naar de Kameleon terug te hollen.

Veilig tussen het riet verborgen volgden zij in spanning wat er nu ging gebeuren. Klever kwam terug met de hevig tegenspartelende Kees. Spoelstra, die nu ook boven op de dijk stond, vroeg kwaad:

„Zo kwajongen, wat had jij hier te spioneren? Waarom gaf jij

een been aan mijn hond? Wou jij op mijn erf gaan kijken en appels stelen? Zeg op, wat kwam jij hier doen?”

„Au, laat me los!” schreeuwde Kees. „Ik heb niets gedaan. Ik zal het tegen mijn vader zeggen!”

„Als jij dan maar goed begrijpt, jongetje, dat ik geen nieuwsgierige pottenkijkers op mijn erf duld. En mijn hond laat je in 't vervolg met rust. Daar zorg ik zelf wel voor. En verdwijn nu maar gauw, want mijn handen jeuken om je een pak slaag te geven, zoals je nog nooit gehad hebt. Vooruit, mars, lopen!”

Er bleef voor Kees geen andere mogelijkheid dan lopend naar ‚De Woudaap’ terug te gaan. Terwijl hij langs de dijk liep, ging Klever naar zijn bootje. Met een ‚tot ziens dokter’ nam Spoelstra afscheid van hem. Onder luid gepuf van de aanhangmotor voer Klever het meer op.

Vanuit de Kameleon keken de jongens hem na.

Spoelstra ging terug in huis.

„Wij moeten nog maar even geduld hebben,” zei Hielke, „want die Klever keek zo wantrouwend om zich heen.

Misschien keert hij nog terug.”

„Moet je kijken,” zei Louw, „wat gaat hij nu doen? Verroest, hij heeft een verrekijker. Dekken, jongens!”

Allen doken achter het riet, behalve Sietse, die door een klein

openingetje de bewegingen van Klever volgde. Zorgvuldig zocht deze met de kijker de hele oever langs. Hij ontdekte evenwel niets bijzonders, want weldra voer hij weer verder. „Voor wij vertrekken, moeten wij er goed zeker van zijn, dat Klever niet terugkomt,” zei Cor. „Laten wij nog tien minuten wachten.”

„En wat gaan wij dan doen?” vroeg Louw.

„Natuurlijk alles aan Zwart vertellen,” zei Sietse, „die Klever licht arme mensen op en probeert voor een paar waardeloze tabletjes Spoelstra's laatste centen af te troggelen.”

„Een mooie dokter,” zei Hielke, „hij vraagt tweehonderd gulden en dan moet de patiënte maar afwachten of zij genezen wordt.”

„Dat Spoelstra niet wijzer is,” zei Sietse. „Waarom gaat hij niet naar onze dokter? Die doet het wel gratis, als hij ziet hoe arm de mensen zijn.”

„Spoelstra is vast niet een van de snuggersten,” zei Cor, „daarom is hij misschien altijd zo nors en wantrouwend.”

„Maar wat kan Zwart nu doen?” vroeg Louw. „Als hij naar het café gaat om Klever te arresteren, zal die namaak-dokter alles ontkennen.”

„Laat dat maar aan Zwart over,” zei Hielke, „hij heeft wel vaker lastige zaakjes opgelost.”

„Als je me nou?” riep Sietse, die nog steeds op de uitkijk lag, „daar is me die Klever rond het eiland gevaren en gluurt nu weer door zijn kijker hierheen.”

„Dat is dan wel een bewijs, dat hij een kwaad geweten heeft,” zei Cor. „Wie weet hoeveel geld hij al van Spoelstra te pakken heeft.”

De jongens hielden zich nog steeds gedekt, zodat Klever hen onmogelijk kon zien.

„Wat zal Kees raar kijken,” zei Louw lachend, „als hij hoort wat die Klever hier kwam doen. Kees dacht dat er een roofoverval op touw werd gezet, maar het blijkt dat de een de ander besteeft.”

„Kees heeft altijd van die rare fantasieën,” zei Hielke. „Maar het is toch maar gelukkig dat hij gewaarschuwd heeft voor dat bezoek van Klever.”

„Ja,” vond Cor, „want twee dagen later had Klever de buit binnen gehad en was dan met de noorderzon vertrokken.”

„Hé jongens,” zei Sietse, „de kwakzalver gaat weer varen. Hij zal nu wel naar zijn kosthuis gaan. Wij wachten nog even en gaan dan Kees achterna.”

Toen het bootje van Klever uit het zicht verdwenen was, duwden de jongens de Kameleon tussen het riet vandaan en voeren in de richting van ‚De Woudaap’. Kees liep nog steeds

op de dijk, hij was ongeveer halverwege de molen. Een mijnheer kwam hem tegemoet. Het was de dominee.
„Zo Kees,” zei de dominee vriendelijk, „ben jij ook aan het wandelen?”

„Nee dominee. Ik was bij mijn vrienden in de Kameleon aan het varen. Maar bij het huis van Spoelstra werd ik door Spoelstra en nog een man teruggestuurd, omdat zij dachten dat ik de hond een been had gegeven om appels te stelen.”

„Wel Kees,” zei de dominee lachend, „wat jij me daar vertelt, kan ik niet begrijpen. Jij zegt dat je bij je vrienden in de boot was? Hoe kan Spoelstra jou dan terugsturen en waar zijn nu je vrienden?”

„Die waren op het erf van Spoelstra, dominee. Zij zitten nu vast en zeker gevangen. Want het is daar een rovershol. Die lange man, die daar geregeld komt, heeft al eerder een overval gepleegd, zeggen Hielke en Sietse Klinkhamer.”

„Kom kom,” lachte dominee, „begin je niet wat al te overdreven te fantaseren, Kees? Want als ik mij niet vergis, komen jouw vrienden daar aan met hun boot. Dus zijn zij toch niet door rovers gevangen genomen?”

Kees keek verrast naar het meer, waar de Kameleon recht op hen af kwam stevenen.

„En toch is het niet pluis bij Spoelstra,” hield Kees vol.

„Vraagt u het zo meteen maar aan de jongens, dominee.”

De Kameleon zwenkte langs de wal en legde aan. De vrienden stapten uit en groetten de dominee beleefd.

„Zijn jullie ontvlucht?” vroeg Kees.

„Ontvlucht?” vroeg Hielke verbaasd, „dacht jij dat wij gevangen zaten? Maar jô, dan hadden zij jou toch ook niet laten gaan? Nee, wij hebben wel heel veel gehoord en gezien.”

„Wat voor raadselachtigs is er dan bij Spoelstra aan huis?” vroeg de dominee.

Dan vertelden de vrienden alles wat zij hadden ontdekt.

„Maar dat is verschrikkelijk,” zei de dominee. „Dus een gewetenloze schurk probeert die arme mensen hun laatste bezit te ontfutselen? Maar dat mogen wij nooit toestaan. Ik ga direct eens met Spoelstra praten en dan moet tevens de politie gewaarschuwd worden om die oplichter in te rekenen.”

„Dominee, wij kunnen u wel met onze boot naar Spoelstra brengen,” bood Sietse aan.

Omdat de dijk een grote bocht maakte, was de weg over het water aanmerkelijk korter en daarom nam de dominee het aanbod van Sietse graag aan.

„Kunnen wij wel allemaal in de boot?” vroeg de dominee bezorgd, toen alle jongens met hem mee aan boord gingen.

„Zinkt hij niet?”

„O nee, dominee,” zei Hielke, „onze boot kan wel tweemaal zoveel laden.”

„Zal ik Zwart gaan waarschuwen?” vroeg Kees. „Ik vraag vader even om de fiets, dan ben ik gauw heen en terug.”

„Ja Kees, dat is wel goed,” zei dominee.

De Kameleon voer weg. De dominee keek verrast naar de grote golven die de boot veroorzaakte.

„Ik heb al veel over jullie Kameleon gehoord,” zei hij, „maar ik begrijp nu pas goed dat deze boot wel iets kan presteren.

Hij vaart reuze snel. De motor is zeker bijzonder krachtig?”

„Het is de beste boot van het dorp,” zei Louw, „kijkt u maar hoe snel wij Spoelstra’s huis naderen.”

Dominee vond het prachtig.

„Ik ga vast nog eens met jullie het hele meer rondvaren,” zei hij.

En het leek wel of het hem speet, toen zij weldra naast de oude vlet van Spoelstra aanlegden. De Kameleon werd vastgemaakt en dan beklommen de jongens de dijk en holden vooruit naar het hekje van Spoelstra’s erf. De keeshond kwam luid blaffend op hen af. En dan verscheen Spoelstra.

Dominee, die nu ook de dijk afliep, riep: „Spoelstra, ik moet

u even spreken. Het is dringend.”

„O ja?” vroeg Spoelstra verwonderd.

„Het gaat niet zo goed met uw vrouw, is het wel, Spoelstra?” vervolgde dominee.

„Heeft u dokter Klever gesproken?” vroeg Spoelstra.

„Nee, nee, ik ken die dokter niet. Maar deze jongens hebben mij verteld, dat de persoon, die 'zich dokter Klever noemt, een oplichter is. Hij kan uw vrouw niet genezen, maar probeert u al uw geld afhandig te maken.”

„Wat zegt u...?” riep Spoelstra, „is mijnheer Klever geen dokter? Dat is een leugen. Wat weten die kwajongens daarvan? Er is geen betere dokter dan hij. Hij heeft mijn vrouw al veel beter gemaakt.”

„Nee, Albert,” klonk nu plotseling de stem van vrouw Spoelstra, die ook op het pad tussen de struiken te voorschijn kwam, „jij moet geen onwaarheid vertellen. Ik ben tot nu toe niets beter geworden. Eerlijk gezegd heb ik die dokter nooit helemaal vertrouwd. En als dominee zegt dat het een oplichter is, geloof ik dat direct.”

„Wat denkt u, Spoelstra?” vroeg de dominee, „zou onze dokter uit het dorp ook van u verlangd hebben, dat u uw schapen moet verkopen om tabletjes te kunnen betalen?” Spoelstra gaf geen antwoord.

Dan vroeg hij plotseling: „Hoe weet u dat van die schapen?”

„De jongens hebben het mij verteld.”

„De jongens?” riep Spoelstra, „wel verdraaid, dan zijn zij dus toch op mijn erf geweest? Wacht, ik zal een dikke knuppel halen !”

Trillend van boosheid keerde hij zich om» maar vond dan de weg versperd door zijn vrouw.

„Blijf hier,” zei ze kordaat, „dominee is hier niet gekomen om ruzie te maken. Hij komt ons helpen, niet waar dominee?” ’

„Natuurlijk,” zei dominee, „ik wil jullie heel graag helpen. Laten wij eens rustig en verstandig over dit geval praten.”

„Goed dominee. Komt u maar verder. Albert, maak de hond vast,” zei vrouw Spoelstra.

Mopperend greep haar man de hond bij zijn halsband en zei dan: „Maar die jongens komen niet op mijn erf.”

„Welnee,” zei Hielke, „wij blijven hier wel wachten.”

De dominee ging met Spoelstra en zijn vrouw mee en de jongens zochten een plaatsje tegen de dijk.

„Spoelstra is nog lang ’niet overtuigd dat hij bedrogen wordt,” zei Louw.

„Maar zijn vrouw wel,” zei Cor. „En dominee zal er we! voor zotgen dat zij nu door een echte dokter behandeld wordt.”

„Dominee zal niet weten wat hij ziet bij al die armoe,” zei Hielke, „die mensen moeten nodig geholpen worden.” „Daar komt Zwart ook al,” riep Sietse, en jawel hoor, daar zagen zij de veldwachter naderen, gevolgd door Kees, die op de hoge fiets van zijn vader alle moeite deed om Zwart bij te houden.

Toen Zwart bij de jongens afstapte, zei hij: „Vertellen jullie mij eens even precies wat hier allemaal aan de hand is. Kees heeft het over een oplichter, maar hij weet er niet veel van.” Heel bereidwillig vertelden de jongens hem wat zij hadden afgehuisterd.

„Juist,” zei Zwart. „Het was dus een lange man met een donkere bril op? Ja, ja. Dat klopt. Wij houden die knaap al voortdurend in het oog, maar dat hij hier bij Spoelstra kwaad uitspookte, hebben wij, eerlijk gezegd, niet vermoed. Enfin, ik zal eens met Spoelstra gaan praten,”

Zwart ging het erf op en verdween eveneens tussen de vlierstruiken.

„Dat heeft Spoelstra ook niet gedroomd,” zei Hielke lachend, „dat hij bezoek zou krijgen van de dominee en de veldwachter.”

„En ik dacht nog wel dat het een rovershol was,” zei Rees.

„Nou ja, het lijkt er veel op,” zei Cor.

Het duurde geruime tijd voordat de dominee en Zwart terugkwamen. Spoelstra bracht hen tot het hekje en knikte nu heel wat vriendelijker tegen de jongens. Het leek wel alsof hij een ander mens was geworden.

Dominee gaf hem een hand en zei: „Tot ziens, Spoelstra, alles komt in orde. U kunt op mij rekenen.”

„Dank u beleefd, dominee,” zei Spoelstra.

„En,” zei Zwart, „denk erom, spreek er met niemand over. Als het uitlekt, is die Klever gevlogen: Wij moeten hem op heterdaad betrappen, anders kunnen wij geen proces-verbaal maken.”

„Ik spreek nooit met iemand,” zei Spoelstra, „dus zal het aan mij niet liggen als er iets uitlekt.”

„En jongens, jullie mogen er ook niet met iemand over praten, dat begrijpen jullie wel, niet waar?” zei Zwart.

Dat begrepen de vrienden best en nadat zij Zwart beloofd hadden prompt te zullen zwijgen, vroeg de dominee; „En mag ik dan weer met jullie meevaren?”

„Natuurlijk, dominee,” zei Hielke, „daarvoor hebben wij juist op u gewacht.”

Zwart, gevolgd door Kees, fietste de dijk terug. Dominee ging aan boord van de Kameleon en dan brachten de jongens hem naar het dorp.

Bij het erf van Klinkhamer legden zij aan en de smid keek wel verbaasd toen hij de dominee uit de Kameleon zag stappen.

„Tjonge, dominee,” zei Klinkhamer, „hebben de jongens u ook al weten over te halen om te gaan varen in hun wonderboot?” ,

„Maar Klinkhamer, die boot is prima,” zei dominee lachend.

„Ik ga beslist nog eens met de jongens mee, niet waar, jongelui?”

„Jawel dominee, dat is afgesproken,” zei Hielke.

Nog diezelfde dag bracht Spoelstra zijn schapen naar ‚De Woudaap’. Zwart had hem dat opgedragen om Klever te doen geloven dat de schapen verkocht waren. Hij zou dan de namaakdokter een envelop overhandigen met waardeloos papier en dan zou Zwart hem arresteren.

De jongens voeren de volgende dag nog eens naar de overkant van het meer en zagen dat Klever nog steeds in het café logeerde. En toen kwam de dag dat de oplichter in de val moest lopen. Reeds vroeg gingen de jongens naar het eiland midden in het meer vanwaar zij de hele omtrek goed konden overzien. Met voetballen brachten zij de tijd door, onderwijl steeds kijkend of zij Klever ook zagen varen.

Het was ongeveer elf uur, toen de boot van Klever in zicht kwam. Luid puffend voer hij langs het eiland en verdween in

de richting van Spoelstra's huis.

De jongens keken hem na en bemerkten daardoor niet hoe de grijze patrouilleboot van de politie aan de andere kant van het eiland meerde. Pas toen een brigadier bij hen kwam staan om door een kijker het bootje van Klever te volgen, begrepen de jongens dat Zwart de politie te water ook gewaarschuwd had.

„Gaat u die man arresteren, mijnheer?” vroeg Sietse.

„Misschien,” zei de brigadier. „Het hangt ervan af wat hij gaat doen. Jullie hebben hem gisteren bespioneerd, niet waar?”

„Dat was eergisteren, mijnheer,” zei Cor.

„Ja natuurlijk. Ik vergis me. Aha, onze vriend legt aan. Goed zo. Hij verdwijnt achter de dijk. Wij zullen er ook maar eens gaan kijken.”

De brigadier ging aan boord en gaf order om te varen. De jongens sprongen vlug in de Kameleon en voeren met de politieboot mee. Maar zij waren nauwelijks halverwege toen ginder op de dijk Klever naar zijn boot kwam hollen, door Zwart achtervolgd. Klever sprong in zijn boot en Zwart had het nakijken. De politieboot voer onmiddellijk op volle kracht naar de vluchteling. Klever zag evenwel het gevaar en koerste meteen in de richting van een groep eilandjes waar het meer te ondiep was voor de grote politieboot. Maar nu kwam de

Kameleon in actie.

Sietse duwde het gaspedaal helemaal naar beneden zodat de motor op volle toeren ging draaien en de boot er op de grootste snelheid vandoor ging. De politieboot toeterde luid en de brigadier gaf een waarschuwingsschot in de lucht.

Klever trok zich er echter niets van aan en liet de aanhangmotor zo hard draaien als hij maar kon. Zienderogen naderde hij nu de eilandjes. Maar daar haalde de Kameleon hem in en moest Klever haastig zijn stuur omgooien om een botsing te vermijden. Rakelings schuurden de boten langs elkaar en toen werd het smalle bootje hoog opgetild door de grote golf die de Kameleon veroorzaakte, waarna het zo onverwachts weer naar beneden plofte, dat Klever zijn evenwicht verloor en in het water viel. Zijn bootje voer onbemand verder naar de dijk. De jongens keken geschrokken naar wat er gebeurd was, maar toen Klever weer boven water kwam en het bleek dat hij daar ruimschoots kon staan, was hun schrik spoedig voorbij.

„Zeg Sietse,” zei Cor, „jij ging wel gevaarlijk te werk. Het scheelde maar een haar of we hadden een botsing.”

„Ik vergiste me,” bekende Sietse. „Het ging allemaal vlugger dan ik dacht.”

Op enige afstand bleven zij nu naar Klever kijken, die

langzaam wadend naar het dichtstbijzijnde eilandje probeerde te lopen. Maar hij kreeg geen kans meer om te ontkomen, want de politieboot was al vlakbij. Daar trokken twee sterke politiemannen hem aan boord en sloten de oplichter in de kajuit.

„Goed gedaan, jongens!” riep de brigadier naar de vrienden in de Kameleon. „En willen jullie dat bootje ook even halen? Breng het maar naar het dorp.”

„Goed mijnheer!” riep Hielke en dan voeren zij naar de plaats waar het bootje van Klever tegen de dijk lag opgeschoven, terwijl de motor nog steeds luid pufte.

Door de benzinekraan te sluiten, stopte Hielke de motor en konden zij het bootje weer te water duwen. Het werd naast de Kameleon vastgebonden en zo meegenomen naar het dorp, waar Zwart er beslag op legde.

Klever behoeftte het voorlopig niet meer te gebruiken, want hij ging de gevangenis in wegens oplichting van een paar arme mensen.

Spoelstra en zijn vrouw waren reuze ' blij dat zij hun schapen nu konden houden. En om hun dankbaarheid te tonen, kwam Spoelstra 's middags in de smederij van Klinkhamer. Hij droeg een jutezak over zijn schouder, welke hij met een zwaai op de werkbank deponeerde.

„Die zijn voor de jongens,” zei hij. *

„Wat zit erin?” vroeg Klinkhamer nieuwsgierig.

„Appels van mijn eigen boom,” zei Spoelstra.

„Maar mijn beste man,” zei Klinkhamer, „die moet je niet weggeven! Je moet ze voor je vrouw bewaren, want fruit is juist zo gezond.”

„Dat heb ik ook gezegd,” zei Spoelstra, „maar mijn vrouw staat erop dat ik het de jongens geef voor de hulp die wij nu door hen krijgen. Iets anders hebben wij niet om aan te bieden.”

„Goed,” zei Klinkhamer, „ik zal de jongens vertellen hoe dankbaar u bent.”

Welnu, Spoelstra had dan ook alle reden om dankbaar te zijn, want doordat de dominee iedereen in het dorp opwekte om hulp te verlenen, kregen hij en zijn vrouw alles wat ze maar nodig hadden.

Op advies van de dokter werd de wildernis rond hun huis helemaal weggekap, een werkje waaraan de jongens met Gerben en Sjoerd de postbode een groot aandeel hadden. Zelfs veldwachter Zwart hielp af en toe mee om een boom te zagen.

„U moet veel zonneschijn hebben,” zei de dokter tegen vrouw Spoelstra. „En het erf moet opgehoogd worden. Het is

veel te drassig voor iemand met reumatiek!”

En dus brachten de boeren wagens met zand en hoogden het erf op. Het huis werd helemaal opgeknapt en de jongens hielpen daarbij om alles netjes te schilderen. Toen het bleek dat Spoelstra bijna alles, tot zelfs zijn overjas en zijn zondagse pak had verkocht om medicijnen voor zijn vrouw te kunnen kopen, kreeg hij ook nieuwe kleren en nog veel meer.

„Als wij iemand gaan helpen, behoren wij het niet half te doen,” zei de dominee.

Sietse ontdekte dat de oude vlet, waarmee Spoelstra de melkbussen vervoerde, boven de waterlijn een groot gat had. Het ijzer was totaal doorgeroest. Daarom namen de jongens op een middag de vlet mee naar de smederij, waar Klinkhamer een stuk plaatijzer over de zwakke plek laste. „Zeg vader, ’ kan de aanhangmotor van de zeeverkenner de vlet wel duwen” vroeg Hielke.

„Misschien wel,” zei Klinkhamer, „maar ik moet die motor terugbrengen naar de stad.”

„Nou ja,” zei Hielke, „als wij aan de zeeverkenner vragen of wij de motor aan Spoelstra mogen geven, vinden zij het misschien goed.”

„Wij kunnen proberen of de motor sterk genoeg is voor de vlet,” zei Klinkhamer. „Ik heb hem juist gerepareerd en kan

dan meteen zien of hij goed werkt.”

Zo werd de aanhangmotor, die gewoonlijk de sloep van de verkenners duwde achter de vlet bevestigd en daarbij bleek het dat het ruimschoots sterk genoeg was. De jongens schreven toen meteen een brief aan de leiders van de verkenners in de stad, waarin zij vertelden van het plan om Spoelstra te helpen.”

Reeds de volgende avond was er bericht terug, waarin stond dat alle verkenners het een reuze plan vonden en dat zij graag de motor voor dat goede doel afstonden.

„Dus hebben we nu toch een vergoeding gekregen voor ons Piratenhotel,” zei Louw tegen Kees.

En wat Spoelstra zei, toen hij de aanhangmotor aan zijn vlet bevestigd kreeg, was met geen pen te beschrijven. De goede man was sprakeloos van ontroering.

Het was dan ook een grote verandering voor de familie Spoelstra. In ruim veertien dagen tijd was het rovershol veranderd in een keurig huisje met een leuke tuin eromheen. En de bewoners, die eerst zo afgesloten en eenzaam leefden, waren ook veranderd. Zij hielden zich niet meer schuil, maar kwamen die zondag met hun motorvlet naar de kerk, waar zij in geen jaren waren geweest.

Spoelstra had een mooie leunstoel in de boot gezet daarop

zat zijn vrouw nu vrolijk om zich heen te kijken ze wuifde tegen iedereen die zij passeerden. En bij kerk moest zij velen de hand drukken, die haar kwamen gelukwensen, nu het bleek dat zij zichtbaar beter was

„Wij mogen zeer dankbaar zijn nu alles ten goede is gekeerd,” zei de dominee,

„Ja,” zei Gerben, „en dat door de grootste belhamels ons dorp.”

„Nou ja...” zei Zwart en hij trok zijn schouders op.

„Wie zegt er dat die jongens belhamels zijn?” zei Spoelstra en hij keek zo dreigend vanonder zijn nieuwe hoed, dat de anderen het uitproestten van het lachen.

„Wel, Spoelstra,” zei Sjoerd, de postbode, „er is niemand die dat in alle ernst durft te beweren. Integendeel, het zijn beste jongens!”

„Als je dat maar begrijpt,” zei Spoelstra en toen hielp hij zijn vrouw de kerk binnengaan.

Na de kerkdienst, toen Klinkhamer en zijn vrouw naar huis wandelden, zei de smid: „Wij hebben al heel wat onze jongens beleefd, moeder, maar dat dominee hen tijdens een preek zou gaan prijzen alsof het engelen waren, nee, dat had ik nooit kunnen dromen!”

„Het was heel mooi,” zei moeder en zij veegde vlug met een

zakdoekje langs haar ogen, „Die arme vrouw Spoelstra, Wat was zij blij. De jongens hebben heel, héél goed werk gedaan!”

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit
29. De Kameleon treft doel!
30. Volle kracht Kameleon!
31. Met de Kameleon op avontuur
32. De Kameleon maakt schoon schip
33. De Kameleon knapt het op!
34. Met de Kameleon vooruit!
35. De Kameleon steekt van wal
36. De Kameleon doet een goede vangst!
37. De vlag in top voor de Kameleon
38. De Kameleon in de storm
39. Alle hens aan dek Kameleon
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden
41. Op reis met de Kameleon
42. De Kameleon heeft succes
43. De Kameleon vaart voorop!
44. Lang leve de Kameleon!

45. De Kameleon helpt altijd!
46. De Kameleon ruikt onraad
47. De Kameleon geeft vol gas
48. De Kameleon maakt plezier
49. De Kameleon ligt op de loer
50. De Kameleon in het goud
51. De Kameleon houdt stand
52. De Kameleon vaart door
53. De Kameleon gooit het roer om
54. Recht door zee Kameleon
55. De Kameleon op dreef
56. De Kameleon in woelig water
57. Met de Kameleon voor de wind
58. De Kameleon heeft goed nieuws
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij
60. De Kameleon maakt het helemaal
61. De Kameleon slaat alarm
62. De Kameleon stuurloos
63. De Kameleon op jacht